

Udruženje Zdrav Život

25 GODINA *postojanja i rada*

Zrenjanin, decembar 2013.

www.zdravzivot.org.rs
udruzenje@zdravzivot.org.rs

Autori: **Vojin Turinski**
Vojin Marjanski

Tehnički saradnik: **Zora Stankov**
Korice i ilustracije: **Dr Jelica Stojić**
Grafički urednik: **Ištván Roman**
Lektor: **Snežana Gagić**
Izdavač: **Udruženje Zdrav Život Zrenjanin**
Tiraž: **180 primeraka**
Štampa: **Štamparija IRIS Zrenjanin**

SADRŽAJ

1. Uz jubilej	4
2. Kratak istorijat grada	5
3. Hronološki pregled postojanja i rada Udruženja	8
4. Rukovodstva Udruženja	46
5. Sekcije Udruženja	47
– Radiestezija	47
– Razvoj svesti	47
– Sahaja Joga	48
– Zakon vremena	49
– Antropozofija	50
6. Galerija	52
7. Zahvalnice zaslužnim	55

UZ JUBILEJ

Jubilej je retka prilika da se sagledaju i sumiraju postignuti rezultati, da se analizira sadašnje stanje i na tim osnovama učvrste temelji budućeg razvoja.

S ponosom možemo istaći da naše Udruženje neprestano živi i radi već punih 25 godina i da rezultati koji su ostvareni zaslužuju svaki respekt.

Sa posebnim zadovoljstvom možemo istaći da ,iako smo najčešće bili prepušteni sami sebi, bez značajnije podrške šire društvene zajednice i društva u celini, da smo ipak uspeli ne samo da se pomirimo sa pukim preživljavanjem, već da iz godine u godinu sve više napredujemo i neprekidno unapređujemo program i sadržaj rada.

Ideja zdrave ishrane i zdravog načina života, još uvek nije u potpunosti zaživila u širim slojevima društva, pa je to poseban izazov za dalji samopregoran rad našeg Udruženja.

U tom cilju, očekujemo u budućnosti još veće omasovljjenje članstva i još bolji, prosperitetniji i uspešniji rad a na tim temeljima i bolje rezultata rada.

KRATAK ISTORIJAT GRADA

- 1326. 10. jul - Prvi pomen imena i naselja Bečkerek u povelji Budimskog kaptola
- 1331. Održan je prvi vašar
- 1403. Kralj Žigmund predaje Bečkerek na upravu srpskom despotu Stefanu Lazareviću
- 1482. Ustanak i pobeda Srba i Mađara protiv Turaka
- 1514. Podignuta buna protiv feudalaca
- 1527. 26. juli – ubijen na prevaru poslednji srpski car Jovan Nenad
- 1528. Završena gradnja bečkerečke tvrđave (srušena 1907.)
- 1540. Iz umetničko-zlatarske škole poteklo poznato, srebrom okovano, jevandjelje Petra Smederevca - Bečkerečanina
- 1551. 25. septembar - Mehmed Paša Sokolović zauzeo utvrđeni Bečkerek - početak 165. godišnje vladavine Turaka
- 1594. 10. jula pad Bečkerečke tvrđave koju su Turci potpuno razorili
- 1696. 18. avgust - Turski sultan Mustafa II posetio Bečkerek
- 1698. Princ Eugen oslobođio Bečkerek, ali je, nakon sklopljenog mira, Bečkerek na još neko vreme vraćen Turcima
- 1701. Rušenje bečkerečke tvrđave, na osnovnu odredbe Karlovačkog mira
- 1717. Austrijski princ Aleksandar od Vitemberga ušao u Bečkerek, čime konačno prestaje turska vladavina.
- 1717. Prvi popis stanovništva, na osnovu kog u Bečkereku živi 787 stanovnika
- 1718. Početak nemačke kolonizacije
- 1718. 12. septembar – Banat je postao vlasništvo austijskog cara. Doneta carska odluka o podeli Banata na 13 dijstriktova, od kojih je jedan Bečkerečki
- 1722. Počela s radom prva osnovna škola
- 1728-33. Guverner Banata Florimund Klaudije Mersi gradio begejski kanal, u cilju isušivanja ogromnih močvarnih površina
- 1737. Španski doseljenici grad nazvali "Nova Barselona"
- 1738. Velika epidemija kuge
- 1745. Sebastijan Kracajzen otvorio prvi industrijski pogon za proizvodnju piva
- 1746. Izgrađen hram Uspenja presvete Bogorodice u centru grada, danas najstarija sačuvana građevina u Zrenjaninu
- 1758. Izgrađena prva katolička crkva na gradskom trgu
- 1760. Osnovana Jevrejska opština
- 1768. 10. maj – Poseta austrijskog cara Josifa II Bečkereku
- 1769. 6. jun – Privilegijom austrijske carice Marije Terezije Bečkerek uzdignut na stepen trgovišta
- 1769. Izgrađena i počela sa radom prva gradska bolnica
- 1777. Izgrađen hram Vavedenja presvete Bogorodice u Gradnulici
- 1779. 13. jul Formirana Torontalska županija sa sedišem u Bečkereku
- 1784. Osnovana i počela sa radom prva apoteka
- 1787. Osnovano i počelo sa radom prvo pozorište
- 1807. 30. jul – U požaru uništen veliki deo grada i gotovo sve zgrade u gradskom središtu
- 1820. Izgrađena Županijska zgrada, današnja Gradska kuća
- 1832. Postavljeno prvo ulično osvetljenje
- 1839. Gradski žitni magacin adaptiran u pozorišnu salu, danas najstariju u Srbiji
- 1844. Osnovana prva banka

1846. Počela s radom gimnazija
 1847. 8. jul – Osnovana prva štamparija u Torontalskoj županiji, Pavla Plajca
 1848. Počela velika buna (Revolucija 1848.)
 1849. 13. juli - Velika buržoaska revolucija - carsko-srpska vojska ušla u Bečkerek
 1849. 18. novembar – Formiran Bečkerečki okrug, u okviru Srpske Vojvodine i Tamiškog Banata
 1851. 4. januar Početak izlaženja prvog gradskog lista "Gros Betschkereker Wochentblatt", na nemačkom jeziku
 1850. Počeo s radom Pokrajinski sud u Velikom Bečkereku
 1854. Otvoren prvi fotografски atelje na južnoslovenskom prostoru, Ištvana Oldala
 1860. Počela s radom prva gradska ciglana, Daunova
 1861. Osnovana Srpska čitaonica u Velikom Bečkereku
 1862. Osnovano prvo gradsko pevačko društvo – "Srpsko crkveno pevačko društvo"
 1864. Osnovana prva srpska čitaonica
 1867. Osnovana "Torontalska štedionica"
 1868. Počeo s radom prvi parni mlin
 1868. Završena izgradnja Rimokatoličke katedrale na gradskom trgu
 1872. 4. april – Početak izlaska prvog gradskog lista na mađarskom jeziku "Torontal"
 1872. Bečkerek postao varoš sa uređenim magistratom
 1879. Prvi put ulice u gradu dobile zvanične nazive
 1883. Izgrađena železnička pruga Kikinda – Veliki Bečkerek i gradska železnička stanica
 1883. Osnovan prvi sportski klub u gradu – veslački klub "Torontal"
 1885. Osnovana Zanatlijska zajednica grada Velikog Bekereka (današnje Udruženje samostalnih privrednika i preduzetnika)
 1886. Izgrađena prva električna centrala
 1887. Početak izlaska prvog gradskog lista na srpskom jeziku "Glas"
 1888. Završetak rekonstrukcije županijske zgrade, kojom je dobila oblik sačuvan do danas
 1888. Naseljena gornja Mužlja, danas veliko gradsko naselje
 1889. Izgrađena železnička pruga Veliki Bečkerek - Vršac
 1891. Uspostavljena prva telefonska linija u gradu
 1893. Postavljen prvi asfaltni trotoar u gradu, u glavnoj ulici
 1894. Podignuta monumentalna Finansijska palata, današnja zgrada Narodnog muzeja
 1895. Osnovana prva srednja škola – Viša trgovacka
 1896. 17. avgust – Osvećena Sinagoga
 1896. Postavljene prve električne ulične svetiljke
 1898. Izgrađena pruga uskog koloseka Veliki Bečkerek – Žombolj, s trasom kroz centar grada
 1904. Sagrađeni Veliki gvozdeni i Mali most
 1906. Podignut prvi spomenik na gradskom trgu – mađarskom revolucionaru Erne Kišu
 1906. Osnovan Županijski muzej u Velikom Bečkereku
 1908. Završena izgradnja sudske palate
 1910. Počela s radom Fabrika šećera
 1914. Počeo Prvi svetski rat, tokom kog u gradu nije bilo razaranja, niti većih ratnih dejstava
 1918. 31. oktobar – Osnovano Srpsko narodno veće u Velikom Bečkereku
 1918. 17. novembar – Ulazak srpske vojske u Veliki Bečkerek i okončanje Prvog svetskog rata
 1918. 18 novembar – Upravna vlast Torontalske županije prešla u ruke Srpskog narodnog veća
 1926. 1. decembar – Otkriven spomenik Kralju Petru Karađorđeviću u centru grada
 1935. 18. novembar – Veliki Bečkerek promenio ime u Petrovgrad
 1941. 14. april – Ulazak u grad nemačkih okupacionih trupa
 1941. Nemačka okupaciona vlast srušila Sinagogu - jedini značajniji objekat porušen u gradu tokom Drugog svetskog rata
 1944. 2. oktobar – Jedinice Crvene armije i partizanskih odreda oslobodile grad
 1946. 2. oktobar – Petrovgrad promenio ime u Zrenjanin
 1952. Predsednik SFRJ Josip Broz Tito otkrio spomenik Žarku Zrenjaninu na Trgu slobode
 1952. 1. novembar – Početak izlaska nedeljnog lista "Zrenjanin"
 1956. Košarkaši "Proletera" osvojili titulu šampiona Jugoslavije
 1960. Počele s radom Viša tehnička mašinska i Viša tehnološka škola
 1961. Izgrađena hala sportova "Medison", najstarija namenska sportska dvorana u Srbiji
 1964. Izgrađen "Vodotoranj" na Trgu slobode, najviša poslovna zgrada u Zrenjaninu

- 1965. Izgrađen magistralni most kod SUP-a, najveći most u Zrenjaninu i na čitavom toku reke Begej
- 1969. Srušen Veliki gvozdeni - Ajfelov - most, jedan od simbola Zrenjanina
- 1970. Počela izgradnja stambenog naselja "Bagljaš", u kom danas živi više od 20 hiljada stanovnika
- 1974. Osnovan Pedagoško-tehnički fakultet, danas Tehnički fakultet "Mihajlo Pupin"
- 1979. Ekipa Zrenjanina pobedila u evrovizijskom spektaklu "Igre bez granica" i osvojila drugo mesto u generalnom plasmanu
- 1981. Izgrađen pokriveni plivački bazen
- 1984. Omladinski hor "Koča Kolarov" osvojio titulu "Summa cum laude", kao najbolji evropski hor, u belijskom gradu Nerpeltu
- 1986. Prvi put održana turističko-privredna manifestacija "Dani piva"
- 1987. jul – Hor muzičkog društva "Josif Marinković" u engleskom gradu Langolenu osvojio titulu "Hor sveta"
- 1988. Osnovano i počelo sa radom Udruženje građana "Zdrav Život"
- 1996. 23. decembar – Nakon višenedeljnih građanskih protesta, formirana je prva demokratska vlast od strane koalicije "Zajedno", posle 52 godine jednopartijske komunističke vladavine
- 1999. 24. mart – 10. jun – Agresija NATO pakta na Jugoslaviju, tokom koje je Zrenjanin pošteđen razaranja
- 2000. 4. oktobar – Više od dvadeset hiljada ljudi na gradskim ulicama učestvovalo na protestima protiv režima Slobodana Miloševića
- 2003. 1. septembar – Nezapamćeno nevreme opustošilo grad - razbijeno na stotine prozora, na hiljade crepova, uništeni simboli Gradske kuće - vitraži
- 2006. 17. januar – Prestolonaslednik Aleksandar Drugi Karađorđević otkrio obnovljen spomenik Kralju Petru Karađorđeviću na Trgu slobode
- 2007. 1. oktobar – Počela s radom prva strana kompanija u okviru novih industrijskih zona u Zrenjaninu – italijanska kompanija "Pompea"
- 2007. 29. decembar – Novom teritorijalnom organizacijom Republike Srbije Zrenjanin dobio status grada
- 2009. Pored postojeće sagrađena nova Hala sportova ("Kristalna dvorana")

HRONOLOŠKI PREGLED POSTOJANJA I RADA UDRUŽENJA

1.- Uvodne napomene

1.1. - Lična zaduženja

Posle Godišnje skupštine, održane 12.07.2010.godine, nakon pune 22 godine rada u svojstvu predsednika Predsedništva Udruženja, obavestio sam novog predsednika (Marjanski Vojina) da počev od 01.09.2010.g. prestajem sa daljim praktičnim (organizaciono-izvršnim) radom u Udruženju ali da će nastaviti da radim još samo na sredjivanju arhivske dokumentacije sa željom da tim putem dodjem do osnovnih statističkih podataka o ukupnim aktivnostima Udruženja ostvarenim od početka rada 1988.godine.

Pošto je na Godišnjoj skupštini 02.07.2012.g. doneta odluka da se povodom 25-godišnjice rada organizuje prikladna proslava i da se sačini monografija o 25-godišnjem radu, na prvoj sednici Komisije za organizaciju proslave (25.09.2012.), prihvatio sam obavezu da pored statističkog pregleda sačinim i istorijat rada Udruženja.

1.2. - Raspoloživa dokumentacija

a.- Osnovni izvor informacija su bila dokumenta iz arhive. Tu dokumentaciju sam sortirao i hronološki složio u registratore u toku jeseni 2011. godine. Radi lakšeg pretraživanja, dokumenta su grupisana po srodnosti.

b.- Glavni dopunski izvor su bile lične beleške i zapisnici sadržani u 29 numerisanih džepnih notesa koji sadrže beleške sa sastanaka i predavanja i u još 16 notesa, označenih slovnim oznakama (A – P) koji sadrže beleške sa seminarima i kursevima.

c.- Kao pomoćni izvor informacija služili su zapisnici iz Knjige zapisnika, statističke tabele o 4 osnovne vrste aktivnosti po godinama (koje sam sačinio u zimskom periodu 2012./13.godine) i arhiva o aktivnostima koja postoji na internet-sajtu udruženja (www.zdravzivot.org.rs).

1.3. - Način pisanja

Zbog složenosti, obima i ličnog učešća, početni deo ovog teksta će pisati memoarski, što će verovatno zatevati naknadnu obradu u smislu skraćenog novinarskog sažimanja radi boljeg uklapanja u ostale tekstove koje će sadržati monografija.

2. - Period iniciranja, osnivanja i registracije

2.1. - Uzroci i povodi

I jedno i drugo su bile slučajnosti. Moja odluka da budem inicijator osnivanja ovakvog udruženja proistekla je iz ovakvog ličnog iskustva: Višegodišnje migrenske glavobolje su kulminirale negde u mojoj 45.godini. Napadi su bili sve češći i sve jači (2-3 puta nedeljno po 12 časova uz groznicu i povraćanje!) Lekari su rekli da za tu bolest ozbiljnog leka nema. Ona će trajati još oko 20 god. a onda će verovatno početi dajenjava! Medutim, u dnevnoj štampi sam tada, slučajno, pročitao kratak članak o tome kako je neko u Skoplju izlečio tešku migrenu primenom makrobiotičke ishrane. Odmah sam u časopisima našao detaljnije informacije o makrobiotici i počev od 01. decembra te godine (1985. ili 1986.) primenio sam samo najosnovnija pravila takve ishrane (praktično, samo sam izbacio zabranjenu hranu) i tokom celog decembra nisam imao ni jedan napad migrene. Bio sam, razume se, zaprepašćen pre svega nepoštenjem medicine koja je bila apsolutni protivnik makrobiotičke ishrane. Odmah sam odlučio da

izučim makrobiotiku i okupim grupu istomišljenika radi osnivanja udruženja koje će ljudima propagirati primenu i svih alternativnih (tradicionalnih i novih) metoda lečenja.

Do neposrednog povoda je došlo ovako: Kolega iz firme, koji je bolovao od uznapredovalog oblika“ skleroze multipleks Emil Vujackov, zamolio me je da ga svojim kolima odvezem do zgrade NIRO „Dnevnik“ u Novom Sadu gde se održavao vikend seminar makrobiotičkog kuvanja sa instruktorima iz Zagreba (Zlatko Pejić, Jadranka Boban). U nedelju, 15.11.1987.g.Po završetku seminara, organizatori su pozvali zainteresovane prisutne koji žele da budu osnivači udruženja za zdravu ishranu, da ostanu radi dogovora o daljem radu. Nažalost, niko nije ostao, a ja sam sedeо baš izmedju dvojice organizatora.Bilo mi je nezgodno da ustanem i odem , pa sam ostao.

2.2. - Detaljna hronologija aktivnosti

15. novembar 1987.god., Novi Sad
Zgrada redakcije lista „Dnevnik“

Formirana je mala inicijativna radna grupa od samo 4 člana i to:
1.- Dimitrije Jovanović novinar „Dnevnika“ ; 2. - Zoran Bojović, novinar „Komunista“; 3.- Karmensita Berić-Maskareli, lekar (Kamenica) ; 4.- Vojin Turinski, inženjer iz Zrenjanina. Dogovoren je da svi prikupljamo korisne informacije o osnivanju gradjanskog udruženja i razmišljamo o sadržaju rada. Ja sam zadužen da u roku od mesec dana sačinim pismeni predlog programa aktivnosti.

14. decembar 1987.god., Novi Sad
Zgrada redakcije lista „Komunist“

Održan je II sastanak inicijativne radne grupe.
Razmatran je i dopunjavan moј predlog „Inicijativni program za osnivanje...“ (1.- Ciljevi, 2.- Ostvarivanje ciljeva ; 3.- Oblasti delovanja ; 4.- Aktivnosti). Novosadska grupa je zadužena da u roku od mesec dana pripremi tekst predloga Statuta i informacije o proceduri osnivanja udruženja koje bi bilo registrovano na pokrajinskom nivou i imalo osnovni zadatka da inicira osnivanje ovakvih udruženja u svim gradovima Vojvodine.

22. decembar 1987.god., Zrenjanin
MZ „Servo Mihalj“ i „Sečenji Janoš“

Održan je I sastanak Inicijativnog odbora za osnivanje udruženja u Zrenjaninu uz prisustvo 16 osoba. Dnevni red je imao 8 tačaka : 1.-Medjusobno upoznavanje; 2.-Izbor rad. (kod “Lesnine“) Predsedništva i zapisničara; 3.-Izveštaj o aktivnostima u N.Sadu; 4.-Razmatranje Inicijativnog programa; 5.-Popunjavanje pristupnica; 6.-Dogovor o daljim aktivnostima (naziv, propisi, statut, evidencija članova,godišnji plan rada,izveštavanje novina i radija), 7.-Informacije i 8.- Razno.

16. januar 1988. god., Novi Sad
Zgrada redakcije lista „Komunist“

Održan je III sastanak inicijativne radne grupe u N.Sadu.
Razmatran je predlog Statuta. (Zbog započetih aktivnosti u Zrenjaninu, nisam učestvovao u daljem radu ove grupe.)

20.januar 1988. God., Zrenjanin
Zgrada društveno-političkih organizacija
(„Komitet“)

Održana je u Zrenjaninu II sednica Inicijativnog odbora.
Detaljno je razmatran predlog Statuta uradjen po tipskom uzorku (10 strana) dobijenom od stručne službe Opštinske konferencije Socijalističkog saveza radnog naroda Vojvodine (u daljem tekstu : SSRNV). Broj članova Inicijativnog odbora je povećan sa 16 na 22. (putem popune pristupnica). Spisak sa ličnim podacima članova (prepis pristupnica) je u notesu br.1/2 (str.13-16, 20).

27.januar 1988. god., Zrenjanin
Dom mladosti

Već posle 7 dana održana je sledeća (III) sednica zrenjaninskog Inicijativnog odbora na kojoj su jednoglasno usvojena sva dokumenta koja se, u postupku osnivanja udruženja, moraju dostaviti na razmatranje Opštinskoj konferenciji SSRNV : 1.- Nacrt Statuta 2.- Program-

10. februar 1988. god., Zrenjanin
grada društveno-političkih organizacija
(„Komitet“)

Tokom februara, Novi Sad

11.februar 1988. god., Zrenjanin
MZ „Djuro Djaković“
(kod Želj.stanice)

25. februar 1988. god., Zrenjanin
MZ „V. Vlahović“ i „S. Marinković“
(Baglaš)

22. mart 1988. god., Zrenjanin
MZ „, Centar “ (kod “Tise”)

24. mart 1988. god., Zrenjanin

ski ciljevi i zadaci. Oba ova dokumenta su im dostavljena u po 20 fotokopija uz zapisnik sa ove sednice putem dopisa od 31.01.1988. god. a sledećeg dana im je dostavljen dopis-zahtev za „Pokretanje postupka konsultacija o predlogu kadrovskog rešenja udruženja gradjana“ sa priloženim spiskom predloženih članova Predsedništva.

(Kopije ovih dukumenata sa overom uručenja nalaze se u arhivskom registratoru br.1)

Na sednici Koordinacionog odbora za rad sa društvenim organizacijama, društvima i udruženjima gradjana (Opštinske konferencije SSRNV), pred oko dvadesetak članova odbora, „branio“ sam naše predloge Statuta i Programske ciljeve i zadatka. U diskusiji je učestvovalo 10-ak članova odbora. Osim predstavnika Saveza boraca svi ostali su podržali naše predloge. Najznačajniju podršku su nam dali : predsedavajući (prof. Nadjalin) predstavnik SOFK-e (V. Tabački) i lekarka Dr Ileana Lelea. Posle glasanja, predsedavajući je poželeo „zdrav život Zdravom životu“. Ovim je praktično odobrena registracija.

Novosadski „Dnevnik“ je ovo najavio 09.02.88.g. i potvrdio 12.02.88.g. člankom: Dug život „Zdravom životu“. List „Zrenjanin“ je istog dana objavio članak „Dug život iz tanjira“.

Novosadski Inicijativni odbor nije dobio saglasnost za osnivanje udruženja na pokrajinskom nivou. Sporna je bila i makrobiotika i sve ostale alternativne oblasti. Uspeli su tek posle pola godine da osnuju „Vrelo“-društvo za zdravu ishranu i zaštitu životne sredine ali ne na nivou Pokrajine već lokalno, na nivou grada.

Održana je IV sednica Inicijativnog odbora na kojoj sam podneo izveštaj o uspešnoj „odbrani“ Statuta i Programa u SSRNV prethodnog dana. U daljem radu dogovarana je organizacija Osnivačke skupštine. Izmedju ostalog dogovoren je da se, pored medija, o održavanju Skupštine obaveste pismeno i sve mesne zajednice (15) uz dostavu oglasa i sa molbom da oglas postave na oglasnu tablu.

Održana je Osnivačka skupština Udruženja gradjana „Zdrav život“ – Zrenjanin. Bilo je prisutno 25 osoba. Dnevni red je imao 11 tačaka. Doneta je Odluka o osnivanju, usvojen je Statut i Program i izabrani članovi Predsedništva, 2 komisije i 3 radna tela. Cilj osnivanja Udruženja najsažetije je naveden u ogласu-pozivu za Skupštinu: Postizanje zdravijeg, produktivnijeg, kvalitetnijeg i dužeg života, objedinjenom primenom naučnih, narodnih i alternativnih saznanja i iskustava.

Održane su istovremeno, najpre I sednica Predsedništva, a potom II sednica Skupštine, sa praktično istim dnevnim redom (poslovnik, pravilnik, pečat, račun, normativna akta, članarina, registracija) osim što je sednica Predsedništva imala konstitutivni karakter: za predsednika Predsedništva je izabran Vojin Turinski, za sekretara Verica Popov i za blagajnike Magdolna Seleši i Hajnalika Dimić.

Medjuopštinskom sekretarijatu za unutrašnje poslove – Službi Registra društvenih organizacija i udruženja gradjana u Zrenjaninu dostavljena je kompletna propisana dokumentacija potrebna za sprovodjenje postupka upisa u registar.

04. april 1988. god., Zrenjanin

Medjuopštinski sekretarijat za unutrašnje poslove opština: Zrenjanin, Novi Bečeј, Sečanj i Žitište – Odsek za opšte i upravne poslove, pod delovodnim brojem I-212-19/88-03 do neo je Rešenje i Potvrdu o upisu u Registar društvenih organizacija-udruženja gradjana pod rednim brojem 6/88 Udruženja gradjana „Zdrav život“ iz Zrenjanina.

08. april 1988. god. Zrenjanin
MZ “Djuro Djaković”
(kod Želj. stanice)

Održana je II sednica Predsedništva na kojoj su pročitana dokumenta SUP-a o izvršenoj registraciji, sačinjeni dopisi za otvaranje računa i narudžbu pečata, dogovoren je da otpočne rad na formiranju sekcija po MZ i na pripremi održavanja predavanja-kurseva.

2.3. - Podsećanje na imena prvih članova

Članovi Inicijativnog odbora:

22. XII. 1987. g.: 1.- Seleši Magdolna, 2.- Ristić Ivan, 3.- Jevremov Zlatinka, 4.- Rujević Momčilo,
5.- Cako Janoš, 6.- Cvejić Julijana, 7.- Popov Milan 8.- Milunić Mirjana,
9.- Turinski Stan islavka, 10.- Pandurov Slavica, 11.- Pandurov Dragan, 12.- Ilić Eržika,
13.- Vučenić Milivoj, 14.- Dimić Tatjana, 15.- Dimić Hajnalka, 16.- Turinski Vojin,
20. I. 1988.g.: 17.- Budai Gizela, 18.- Magazin Ratko, 19.- Antonić Nada, 20.- Ogrizović Boško,
21.- Gladić Slavica, 22.- Popov Verica

Članovi koji su pristupili na Osnivačkoj skupštini:

25. II. 1988.g.: 23.- Filipaš Veljko, 24.- Grkavac Danica, 25.- Nikolić Svetlana, 26.- Popov Ivana,
27.- Ćurčin Zorica, 28.- Grujić Milana 29.- Todorović Zoran.

Članovi koji su pristupili do maja 1988.g.

III. i IV. 1988.g. : 30.- Ćirić Vesna, 31.- Šper Marija, 32.- Mega Janko, 33.- Čarkić Jovan,
34.- Milošević Dragica, 35.- Bjelić Mileva, 36.- Petak Alija 37.- Koso Verica,
38.- Oluški Ružica, 39.- Milićev Smilja, 40.- Majstorović Katica.

Članovi prvog Predsedništva Udruženja:

1.- Turinski Vojin, 2.- Popov Verica, 3.- Seleši Magdolna, 4.- Ristić Ivan, 5.- Cako Janoš,
6.- Popov Milan 7.- Milunić Mirjana, 8.- Ilić Eržika, 9.- Vučenić Milivoj, 10.- Dimić Hajnalka,
11.- Budai Gizela, 12.- Magazin Ratko, 13.- Ogrizović Boško, 14.- Gladić Slavica,
15.- Rujević Momčilo.

Radnici stručnih službi koji su nam pomagali pri osnivanju i registraciji:

A.- U stručnoj službi SSRNV : Lazić Ružica i dr Ileana Lelea;
B.- U stručnoj službi MSUP : Pozojević Katica.

2.4. - Treba zabeležiti i ovo

2.4.1. - Doprinos članova TM

U Zrenjaninu je par godina radilo Udruženje za primenu transcedentalne meditacije. 1982. ili 1983. godine ono je, kao i sva druga takva udruženja u Srbiji i Vojvodini, ugašeno intervencijom SUP-a. Već na prvim sastancima našeg Inicijativnog odbora učestvovao je velik broj članova ovog Udruženja. Od prva 22 člana Inicijativnog odbora (krajem januara 1988.g.) tačno 50% (11) su bili članovi nekadešnjeg TM-udruženja. Mislim da ih ovde treba poimence nabrojati: Rujević Momčilo, Cako Janoš, Cvejić Julijana, Popov Milan, Pandurov Slavica i Dragan, Vučenić Milivoj, Dimić Tatjana, Budai Gizela, Gladić Slavica i Popov Verica. Oni su znatno doprineli ne samo brojnosti članova Inicijativnog odbora, već i agilnosti i efikasnosti njegovog rada.

2.4.2. -- Doprinos članova SK

Koordinacioni odbora za kadrovska pitanja Opštinske konferencije SSRNV nam je zatražio da pismeno dostavimo dopunske informacije o predloženim članovima Predsedništva Udruženja i to : spisak članova Saveza komunista (SK) medju njima. Srećom, od predloženih 15 članova, čak 7 su bili članovi SK i to: Seleši Magdalna, Milunić Mirjana, Dimić Hajnalka, Budai Gizela, Magazin Ratko, Ogrizović Boško i Gladić Slavica. To je visoko rentiralo moralno-političku podobnost celog predloženog Predsedništva, tako da je lako ishodovana njihova saglasnost.

2.4.3. - Mesta održavanja sastanaka

Treba naznačiti i jednu specifičnost u izboru mesta za održavanje sastanaka: da bi se što bolje širile informacije o iniciranju osnivanja novog udruženja, korišćenjem rodbinskih i komšijskih veza i uvek uz pismenu molbu, obezbedjivane su prostorije za sastanke Inicijativnog odbora (kasnije i Skupštine i Predsedništva) uvek na drugom mestu. Od ukupno 7 održanih sastanaka, 5 sastanaka je održano u različitim mesnim zajednicama (“S.Mihalj-Sečenji J.”, “Dj.Djaković”(x2), “V.Vlahović-S.Marinković”, “Centar”) a 2 sastanka u društvenim objektima (“Dom mladosti”, “Komitet”).

3. - 1988.g. - Početak rada

3.1.- Uvodni istorijski podsetnik Sprovodjenje programskih aktivnosti Udruženja započinje sredinom aprila 1988.godine, nakon registracije koja je izvršena 04.aprila. Istoriski gledano, to su pripremne godine za uspostavljanje novog, višestranačkog sistema, posle smrti Josipa Broza Tita (04.05.1980 g.) i izbora Slobodana Miloševića za predsednika Saveza komunista Srbije (januar 1986.g.).

Država nam se još uvek (od 1963.g.) zove Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija (SFRJ). Značajniji politički dogadjaji u ovoj godini su prve veće demonstracije gradjana oktobra meseca u Nikšiću, Titogradu i Novom Sadu (“jogurt revolucija”) i prvi pad vlade (posle 1939.g.) Branka Mikulića 30.12.1988.g. (zbog loše ekonomске situacije). Ekonomski situacija se može prikazati informacijama (malobrojnim i nepreciznim) skinutim sa Interneta: Prosečna godišnja inflacija je 195 % a krajnja godišnja 250 %. Nezaposlenost je 15 %. Spoljašnji dug Jugoslavije iznosi 21 milijardu dolara. Prosečna zarada iznosi u dinarima 424.553,00, u markama 362,00 i u dolarima 213,00. Za kraj godine “Njujork Tajms” je objavio da je zarada opala na samo 116,00 dolara. Prosečan devizni kurs je 1.172 din. za marku (DEM).

3.2.- Organizacione i administrativne aktivnosti Posle II sednice Predsedništva Udruženja, održane 08.aprila u MZ “Gradnulica”, do kraja godine održana je još samo jedna sednica Skupštine (12.maja, isto u MZ “Gradnulica”) i početkom jesenjeg perioda (06. septembra) sednica Predsedništva u prostorijama Opštinske organizacije “ Crvenog krsta”. Prva (i poslednja) osnivačka sednica Podružnice UG “Zdrav život” održana je 15.septembra u MZ “Servo Mihalj” i “Sečenji Janoš” jer je tu bio lociran najveći broj evidentiranih članova Udruženja (32 od ukupno 88). Nažalost, nema više nikakvih podataka o eventualnom radu ove Podružnice.

Nasuprot malom obimu organizacionih aktivnosti, ostvarena je velika administrativna aktivnost:

--- Svim mesnim zajednicama su dostavljeni primerci Programa, Statuta i Potvrde o registraciji sa obaveštenjem o mogućnosti osnivanja podružnice pri mesnoj zajednici,

- Dopisi sa upitom o mogućnostima i uslovima korišćenja njihovih radnih prostorija za izvodjenje programskih aktivnosti i sednica organa, upućeni su: Domu mladosti, Radničkom univerzitetu, Crvenom krstu, Školskom centru “9. maj”, MZ “S.Mihalj i Sečenji J.” i MZ “Djuro Djaković”. Uz dopise su im uručeni Program, Statut i Potvrda o registraciji,
- Sekretarijatu unutrašnjih poslova (SUP) su redovno dostavljane “prijave održavanja javnog skupa” u skladu sa odredbama Zakona o javnim skupovima,
- Pozivi za saradnju su upućeni sledećim instruktorima-predavačima: Drago Plećko (Zagreb), Mirkana Vasiljević (“Makrobiotski centar”-Beograd), Boris Farkaš (Zagreb),
- Primili smo dopise-ponude od Borisa Farkaša i Ristić Ivana,
- Dve specifične situacije opisane su pod 3.4.

3.3. – Programske aktivnosti Već 21.aprila, u saradnji sa Domom mladosti (njihove prostorije-naš predavač) organizovano je predavanje tj. prezentacija knjige “Bioenergija” od strane njenog autora Ljubiše Stojanovića, a u toku juna su održana 3 kursa i to:

- 07. juna - početni kurs Transcedentalne meditacije u MZ “Dj. Djaković” (detalji-problemi su u 3.4.).
- 11. juna - vikend (10 sati) kurs Makrobiotičkog kuvanja u Domu mladosti (M.Vasiljević, D. Apostolski).
- 24. juna - trodnevni kurs Joge u fiskulturnoj sali Školskog centra “9 maj” (Denić Zoran-Beograd). U jesenjem periodu održana su još 2 kursa i to:
- 30. oktobra - trodnevni kurs Radiestezije u Domu mladosti (Osman Hasanpašić - Vel. Gorica, Hrvatska).
- 26. novembra - četvorodnevni “boravišni tečaj” (TM) u Hotelu “Selters” u Mladenovcu (detalji u 3.4.)

3.4. - Specifični dogadjaji A.- Incident u MZ “Dj. Djaković” - Krajem drugog dana rada početničkog kursa Transcedentalne meditacije nekoliko članova Saveza boraca ove MZ je kroz dvorišni prozor primetilo da se u prostoriji održava nešto što liči na verski obred (slika, sveće, cveće, žrnevље, pojanje, kadjenje...). Napravili su paniku, pozvali rukovodstvo MZ i dalji rad kursa je otkazan. Sledеćeg dana su podneli prijavu SUP-u i epilog toga je bio da sam, kao odgovorno lice, kažnen od strane sudske za prekršaje, novčanom kaznom od približno 10 % moje plate. Formalni razlog je bio “neblagovremena prijava održavanja javnog skupa”. Posle desetak dana kurs je ipak nastavljen tako što su se pojedinačne “inicijacije” održale u nekoliko privatnih stanova, a poslednja 3 dana kursa su održana u prostorijama “Crvenog krsta”.

B.- Četvorodnevni seminar u hotelu “Selters” u Mladenovcu - Početkom 1988. godine, u celoj Srbiji je jedino naše Udruženje imalo zakonske mogućnosti za organizovanje javnih aktivnosti programa Transcedentalne meditacije. Zbog toga smo prihvatili da budemo organizatori četvorodnevног seminara (“boravišnog tečaja”) namenjenog svim zainteresovanim gradjanim iz uže Srbije, Vojvodine i Makedonije. Za organizaciju stručnih aktivnosti na seminaru (u 3 nivoa-grupe) je bilo zaduženo Udruženje za TM iz Kragujevca, a mi smo imali obavezu, pre svega, da sklopimo ugovor sa Hotelom i da prijavimo održavanje javnog skupa. Turistički aranžman (4 puna pansiona) smo ugovorili sa Hotelom u Mladenovcu preko zrenjaninske filijale “Kompasa”, a prijave održavanja javnog skupa smo, za svaki slučaj, dostavili i našem SUP-u i SUP-u u Mladenovcu. Ukupan broj učesnika je bio oko 50, a iz Zrenjanina je učestvovalo 14 naših članova. (Tu nije bilo nikakvih incidenta.)

3.5. - Ostalo *---- Razno O održavanju naša tri junska kursa, najpre novosadski “Dnevnik” a potom i naš “Zrenjanin”, objavili su dosta opširne članke sa očitom simpatijom za naš rad. U arhivi se nalaze odlomci tih tekstova.

4. - 1989.g. - Druga godina rada

4.1. – Uvodni istorijski podsetnik Iako je inflacija dostigla skoro 8 puta veću vrednost (1975 %) nego prošle godine (250 %), izgleda da je ovo godina kada su prosečne plate dostigle svoj vrhunac od preko 1.000.- DEM (1.070) odnosno 570.- dolara ili u dinarima čak 7.641.7881.-din. Štampana je nova novčanica od 1 milion dinara.

Marta meseca je na Kosovu uvedeno vanredno stanje i policijski čas, maja meseca je Slobodan Milošević izabran za predsednika Predsedništva SR (Socijalističke republike) Srbije a u avgustu su usvojeni amandmani na Ustav SFRJ (Socijalističke federativne republike Jugoslavije) kojima je ozakonjen višestranački sistem.

4.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti U toku 1989. godine održane su 3 sednica Predsedništva (januar, april i oktobar) i 1 sednica Skupštine. Svi ovi skupovi su održani u prostorijama Radničkog univerziteta “Stevica Jovanović”. Skupština je bila redovna godišnja sa 9 tačaka dnevнog reda a glavne teme o kojima se raspravljalo na sednicama Predsedništva su bile: održavanje predavanja o “Ajurvedi”, organizacija kursa “NKI” (Nauka o kreativnoj inteligenciji), osnivanje sekcija, utvrđivanje visine članarine.

Sa Radničkim univerzitetom je sklopljeno više ugovora u vezi održavanja predavanja, kurseva i sednica. Sklopljeno je i više ugovora sa predavačima i instruktorima (Amižić D., Gantar F., Ristić I.) kao i poseban ugovor za iznajmljivanje, na 33 dana, video-plejera za kurs NKI. Upućeni su dopisi – pozivi na saradnju – afirmisanim predavačima-instruktorima za više aktuelnih alternativnih oblasti: dr Lešić, dr Gruden, dr Stambolović, Zlatko Pejić, kao i nekim firmama: “Arelena”-Zemun, “Ljekovita biljka”-Zagreb, “Samostalna liječnička ordinacija za sveukupnu i prirodnu medicinu”-Zagreb, i u Zrenjaninu: Opšta bolnica, Srpsko lekarsko društvo, Prosvetna inspekcija, Školski centar “9.maj”, Osnnovna škola “S.Marinković”... Mesnim zajednicama su dostavljeni planovi i programi rada a SUP-u su dostavljane prijave svih predavanja i kurseva. “Crvenom krstu” je najpre upućen dopis a potom je sa njima održan sastanak radi utvrđivanja prihvatljivih ponuda za korišćenje njihovih prostorija. Nakon održavanja Godišnje skupštine (13.04.89.), Opštinskoj konferenciji SSRNV i SUP-u su dostavljeni dopisi-obaveštenja o donetoj odluci da Udruženje prekida dalju saradnju sa Pokretom za transcedentalnu meditaciju. Radničkom univerzitetu, Domu mladosti i NIRO “Zrenjanin” upućeni su pozivi i predlog plana rada za saradnju i zajedničko sprovodjenje manifestacije Svetske zdravstvene organizacije pod nazivom “Godina zdravlja”.

4.3. - Programske aktivnosti Predavanja: U toku cele godine održano je ukupno 6 predavanja. Sva su održana u Domu mladosti i jednim delom su bila u zajedničkoj organizaciji. Teme su bile: Ajurveda, Astrologija, Akupunktura, Autogeni trening, Biodinamička poljoprivreda i Ekobiotska ishrana a predavači: Cakić Jovan-Beograd, Mondović Aleksandar-Novi Sad, grupa (4) lekara zrenjaninske Bolnice, Dr Nikola Tešić-Zrenjanin, Darko Znaor-Zagreb i prof. Željko Sobotka-Zagreb.

Kursevi: Održano je 12 kurseva sa trajanjem 74 dana rada tj. 175 radnih sati. Po dva kursa su održana iz: Astrologije, Bioenergije, Radiestezije, Joge i Transcedentalne meditacije i po jedan iz Autogenog treninga i TM-Nauke o kreativnoj inteligenciji. Instruktori su bili: Jovanović Dragan-Dudovica, Amižić Dragica-Zrenjanin, Gantar Filip-Novi Sad, Ristić Ivan-Zrenjanin, Lalić Vesna-Zrenjanin, Kordić Dragan-(?)Beograd, Dr Nikola Tešić-Zrenjanin, Petrović Milija-(?)Beograd (ili Kragujevac, Milanovac). Svi kursevi su održani u prostorijama Radničkog univerziteta.

Izleti: Prvi izlet je održan maja meseca na obali Tise. Bio je stručne prirode – posvećen upoznavanju lekovitog bilja. Drugi izlet je održan početkom oktobra posetom Carske Bare. Bio je više turističkog karaktera i obuhvatao je i dužu vožnju brodom po starom koritu Begeja uz Carsku Baru.

Ostale aktivnosti: U drugoj polovini ove godine, na “Radio Zrenjaninu”, održavane su redovne nedeljne emisije svake srede od oko 17 časova. Trajale su 15-30 minuta i odnosile su se prvenstveno na zdravu ishranu i prirodno lečenje biljem, povrćem i voćem. Van tih oblasti interesantno je napomenuti prezentacije knjiga “Gladovanje radi zdravlja” i “Bolji vid bez naočara” kao i mali “kurs” Radiestezije.

Po povratku iz radiostanice, u prodavnici zdrave hrane (prvoj) u ul. K.Kolarova, održavao sam pojedinačne, lične, konsultacije iz svih oblasti koje su prezentirane u radio emisijama. Krajem godine je otpočelo i redovno nedeljno druženje članova uz kraća interna predavanja, grupni rad i pojedinačne konsultacije po stručnim oblastima (sredom u 17 č.) U toku novembra i decembra održana je po jedna dobrovoljna radna akcija na detalnjom uredjivanju (higijenizaciji) prostorije namenjene za održavanje Joga-vežbi (kurseva i rekreacije).

Jula meseca je održano i jedno posebno druženje članova, ljubitelja Astrologije.

4.4. – Specifični dogadjaji Školovanje instruktora Joge. Naš prvi instruktor joge iz Zrenjanina, Ristić Ivan, je odjednom višestruko povećao cenu svog rada pa smo bili primorani da potražimo drugog instruktora. Nažalost, ni Jasmini Puljo, ni dvema instruktorkama koje je ona obučila, nije bilo prihvatljivo da 2 puta nedeljno dolaze u Zrenjanin. Na kraju smo se dogovorili da medju našim članovima nadjemo osobu koja bi prihvatile da se školuje za instruktora tako, što bi 4 puta nedeljno dolazila na vežbe Joge u Beograd. Ovo je prihvatile Vesna Lalić (prof. književnosti, nezaposlena) i od 01.novembra počela da se školuje a već od 01.decembra da nam drži kurs a potom i stalne rekreativne vežbe. Učesnici kursa su joj unapred plaćali cenu kursa odredjenu tako da pokriva njene troškove školovanja. I eto, Vesna od tada, već pune 24 godine održava 2 puta nedeljno časove Joge. U početku je to bilo u organizaciji našeg Udruženja a kasnije je nastavila samostalno.

Najduži kurs. Najduži kurs koje je naše Udruženje organizovalo za ovih 25 godina je svakako kurs iz programa Transcedentalne meditacije “Nauka o kreativnoj inteligenciji”. Kurs je trajao skoro neprekidno 34 dana (nije se održavao samo sredom i imao je jednu pauzu od 7 dana) tj. otpočeо je 26.januara a završen je 12.marta. Održavao se u prostorijama Radničkog univerziteta sa prosečno 2,5 sati rada dnevno a osnovni sadržaj rada je bilo slušanje (video-projekcija) 33 predavanja (na engleskom uz usmeni prevod instruktora) autora Transcedentalne meditacije (Mahariši Maheš Jogi, 1918 – 2008.g.). Zbog visoke cene kursa, on verovatno ne bi ni bio održan da u Učiteljskoj sekцијi Pokreta za transcedentalnu meditaciju nije došlo do sukoba i prekida rada što nam je dalo mogućnost da ugovorimo održavanje kursa direktno sa jednim od ovlašćenih “učitelja” (Petrović Milija) po 3 puta nižoj ceni od prvobitno (zvanično) nudjene cene. Interesantno je da je na kursu učestvovala i jedna osoba iz Beograda (Dragana Drinčević) koja je za vreme trajanja kursa stanovala u iznajmljenom stanu u Zrenjaninu.

5. - 1990.g. - Treća godina rada

5.1. - Uvodni istorijski podsetnik Od 01.januara ove godine počinje sprovodenje novog ekonomskog programa Saveznog premijera Ante Markovića. Izvršena je denominacija dinara u odnosu 1 : 10.000 (brisane 4 nule) i devalvacija, tako da je vrednost dinara vezana fiksno za vrednost nemačke marke u odnosu 1.- DEM = 7.- din. (konvertibilnih dinara). Cene i plate su zamrznu te na 6 meseci. Inflacija je, ipak do kraja godine dostigla 591% , a vrednost marke je porasla na 9.-din. Prosečna zarada je bila 4.090.-dinara tj. 450.- maraka ili 270.- dolara. Poslednji (XIV) kongres SKJ (Saveza komunista Jugoslavije) održan je 20.januara a jula meseca je Savez komunista Srbije transformisan u (Miloševićevu) Socijalističku partiju Srbije . Krajem septembra (28.) je donet nov (“Miloševićev”) Ustav po kojem Srbija nije više “socijalistička” već samo Republika Srbija a ukinuto je i kolektivno Predsedništvo i ume-sto njega uvedena funkcija “Predsednik republike Srbije”. Njime su pokrajinama potpuno oduzeti elementi državnosti. U decembru je Milošević postao Predsednik Republike. Na čelo Srpske crkve je postavljen Patrijarh Pavle.

5.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti Izborna Godišnja skupština je održana 25.februara. Za članove Predsedništva su izabrani: Turinski V., Ogrizović B., Seleši M., Dojkov Milivoj, Djurdjev Lj., Lapadat D., Sarvaić T., Mojić M., Pupovac M. Imenovani su i prvi “počasni članovi”: Jasmina Puljo i Dr Nikola Tešić. U toku godine su održane 4 sednice Predsedništva i to u martu, aprilu, avgustu i novembru. Raspravljalo se o konstituisanju, ovlašćenjima, planovima rada, članarini, kursevima. Pri konstituisanju za predsednika je izabran. V.Turinski, za sekretara D.Lapadat i za blagajnika T.Sarvaić. Članarina je utvrđena na iznos od 100.-dinara godišnje a plaćala se po 25.-din. tromesečno. Sve sednice su održane u prostorijama Radničkog univerziteta.

U toku godine su sklopljeni ugovori sa: Radničkim univerzitetom, Domom mladosti, Vlajkov Milenkovićem i Vjazmom Marčić-Bjelić. Dopisi su poslati: Vjazmi Marčić, Borisu Farkašu, Industriji piva (detalji pod 5.4.), prijave SUP-u. Sredinom januara je održan skup svih članova (neformalna Skupština) na kojem su detaljno, pojedinačno iznošena lična mišljenja o budućem radu.

5.3. - Programske aktivnosti Predavanja: Održano je ukupno 9 predavanja od čega 5 sa predavačima iz drugih republika. Iz Hrvatske su bili: Zlatko Pejić, Djuro Despot i Vjazma Marčić a 2 predavanja je održao Dragan Puač iz BiH. Dva predavanja je održao i Milenko Vlajkov iz Novog Sada a iz Zrenjanina, Ljilja Djurdjević i grupa ... (detalji u 5.4.).

Teme predavanja su bile: Makrobiotika, Kristaloterapija, Mentalna dinamika, Bioenergija, Duhovni razvoj, Autogeni trening, Ošo Ražniš, Integralna dijagnostika i lečenje. Većina predavanja je održana u Domu mladosti.

Kursevi: Održano je 6 kurseva od kojih 5 u prostorijama Radničkog univerziteta, a 1 u Domu mladosti. Instruktori su bili: Vjazma Marčić (Dubrovnik), Milenko Vlajkov (Novi Sad), Dojkov Margita i 2 grupe članova Udruženja iz Zrenjanina. Teme kurseva su bile: Mentalna dinamika, Autogeni trening, Bioenergija, Astrologija i Integralna dijagnostika i lečenje (detalji u 5.4.).

Izleti: U maju i septembru su organizovani izleti do “Carske Bare” sa 20 i 14 učesnika, a u aprilu izlet do Motela. Svi su se održavali nedeljom prepodne od 9-17 časova (Carska Bara) odnosno od 9-13 č. (Motel).

Ostale aktivnosti: I u ovoj godini je nastavljena serija redovnih nedeljnih radio-emisija. Evidentirana je emisija o gladovanju (02.marta) ali nema podataka o tome kad je ovaj ciklus završen. Redovni nedeljni radni sastanci su održavani u početku sredom, a kasnije nedeljom. Vežbe Joga-rekreacije su održavali u početku i Ivan Ristić i Vesna Lalić, a kasnije samo Vesna Lalić i to 2 puta nedeljno po 3 grupe od po 10 učesnika (jednočasovne vežbe). Početkom godine su korišćene prostorije Radničkog univerziteta, a kasnije Doma mladosti.

5.4. - Specifični dogadjaji

Najposećeniji kurs. Mislim da je prvi kurs “Mentalna dinamika” (Vjazma Marčić), koji je održan 22. i 23. decembra u suterenu (Omladinski klub) Doma mladosti, imao najveći broj učesnika – čak 55! To je ujedno bio i najintenzivniji kurs jer se radilo 2 dana po 10 sati dnevno.

Značajan eksperiment. U periodu april-maj, jednom nedeljno je održavan veoma specifičan kurs koji bi mogao da bude putokaz za mnogo efikasniji, prirodniji i humaniji pristup lečenju bolesnih od dosadašnjih (i medicinskih i alternativnih). Svaki “pacijent” je u toku par sati prolazio kroz “lanac” od čak 13 dijagnostičara-terapeuta. To je bio mešoviti medicinsko-alternativni stručni tim koji su sačinjavali: 2 lekara, 3 radiesteziste, 4 bioenergetičara, 2 astrologa i 2 stručnjaka za ishranu, način života i prirodno lečenje. Posle pregleda-uzimanja podataka, vršene su analize istih i potom je pravljen zajednički izveštaj (dijagnoza i mere lečenja). Kurs je imao veoma prikladan naziv: “Integralna dijagnostika i lečenje”. Bio je veoma interesantan i uspešan.

Iniciranje privrednih aktivnosti. Nakon što smo više puta na predavanjima i izletima (na našu inicijativu) degustirali specifičan proizvod zrenjaninske Industrije piva – “Tut – gut” ali istočen pre zasladjivanja invertnim šećerom, organizovali smo u Pivari (mi za njih !) degustaciju ovog “gorkog Tut-guta”, za njihovo uže tehničko rukovodstvo, sa ciljem da im dokažemo da već imaju i da samo treba da registruju nov proizvod pod nazivom “bezalkoholno pivo”. U toku proleća smo im poslali i dva zvanična dopisa sa detaljnim obrazloženjima, podacima o vitaminsko-mineralnom sastavu, predlozima varijantnih rešenja i načinom reklamiranja... Da su prihvatili našu inicijativu, možda bi uspeli da se održe...

Jedinstvena degustacija. U dvorištu Radničkog univerziteta 20 članova je stalo u red. Jedan po jedan (od 20-tak) zapaljen mirisni štapić je pronošen pored njih. Svako je imao u ruci anketni listić sa nazivom i namenom štapića. Ocenjivali su mirise ocenama 1 – 5 i na kraju vršili izbor i narudžbu onih vrsta koje su im se najviše svidele. Od strane 15 naručilaca naručen je 91 paketić. Isporučilac je bio Ferucio Burburan iz Rijeke. Kasnije je još par puta izvršeno naručivanje.

6. - 1991.g. - Četvrta godina

6.1.- Uvodni istorijski podsetnik

U 1991. godini dolazi do ratnih sukoba u Sloveniji, Hrvatskoj i BiH. U martu mesecu je došlo do sukoba Srba i hrvatske policije u Pakracu. Taj datum (03.mart 1991.g) Hrvati slave kao početak “Domovinskog rata”. U junu, slovenačka i hrvatska skupština donose odluke o nezavisnosti a 27.juna počinje “desetodnevni rat” u Sloveniji. 25.avgusta počinje opsada Vukovara. Vukovar je pao 21.novembra. To je dan masakra u Ovčari.

Inflacija je u toku godine “samo” 121 % ali su i plate samo 130.- maraka ili 78.- dolara. U maju mesecu je kurs dinara bio 13.-din. = 1.-DEM, 22.-din. = 1.- USD, ali je krajem godine marka narasla na 65.-din a dolar na 108.-din.

6.2.- Organizacione i administrativne aktivnosti

Redovna Godišnja skupština je održana 05.februara, a u januara, februaru, maju i decembru su držane sednice Predsedništva. Pored standardnih tema, raspravljalo se i o ugovorima, izdavanju časopisa, seriji predavanja o religiji. Sve sednica su održane u Domu mladosti.

Krajem januara je sačinjen godišnji ugovor o saradnji sa Domom mladosti, a Radničkom univerzitetu je poslat dopis-zahvalnica za uspešnu dvogodišnju saradnju. U toku januara smo, novoosnovanom udruženju “Helios” pri Institutu “Servo Mihalj” dostavili naš elaborat “Inicijativni program aktiviranja zrenjaninske

prehrambene industrije za proizvodnju zdrave hrane". U toku godine su sklapani ugovori redom sa svim instruktorima kurseva (Vjazma Marčić, Milenko Vlajkov, Čik Ferenc...). Počev od 07.februara započinje serija radnih sastanak predstavnika Udruženja i Doma mladosti radi redovnih rezervacija termina za predavanja i kurseve kao i radi utvrđivanja cena ulaznica i drugih naknada Domu u skladu sa januarskim ugovorom. Za svaki sastanak sam u svesci zapisnika (perforirani listovi) ručno vodio zapisnik ("pod indigo"), koji je na kraju bivao obostrano potpisivan... U toku godine slati su dopisi: Udruženju "Helios", Prirodoslovnom društvu "Ljekovita biljka" – Zagreb, Katoličkoj crkvi, SUP-u (prijave), Grujić Lazaru (sugestiolog)- Rijeka. Programi rada su štampani u obliku informativnog biltena, kovertirani i dostavljeni članovima ličnom dostavom ili putem pošte.

6.3.- Programske aktivnosti

Predavanja: Održano je ukupno 16 predavanja. Svi predavači su bili iz Srbije (Zrenjanin, Novi Sad, Beograd), osim Vjazme Marčić (Hrvatska,Dubrovnik).Predavači iz N.Sada su: Vlajkov Milenko,Čik Ferenc,Branka Srdić. Iz Beograda: dr Boško Hristić i iz Zrenjanina: dr Mirjana Dželetović, biskup Hužvar Laslo (6 predav.). Teme predavanja su bile: Svest i podsvest, Biomasaža, Autogeni trening, Zdrava ishrana, Astrologija, Ajurveda, Budizam, Hrišćanstvo i Biblija, Makrobiotika. Sva predavanja su održana u Domu mladosti osim Makrobiotike koja je održana u Mesnoj zajednici "Mužlja". Znatan broj predavanja su bila uvodna predavanja za odgovarajuće kurseve.

Kursevi: Održano je 11 kurseva iz sledećih oblasti: Biomasaža, Autogeni trening (početni+srednji), Astrologija, Mentalna dinamika, Ajurveda, Uspešno učenje, Bioenergija (srednji + mini), Makrobiotika. Instruktori su bili: Vjazma Marčić (Dubrovnik), Milenko Vlajkov, Čik Ferenc, Srdić Branka (Novi Sad), Dojkov Margita (Zrenjanin), Dr Boško Hristić (Beograd).

Izleti i ostale aktivnosti: Izlet u "Mužljanski rit" je organizovan u nedelju 21.aprila od 9-14 časova. Po par meseci su trajale redovne (dvonedeljno) konsultacije za učesnike kurseva iz Bioenergije (Margita Dojkov) kao i kratke vežbe meditacije (Milan Marković). Redovni nedeljni sastanci (18-21 čas) su održavani utorkom, zatim sredom pa opet utorkom. Vesna Lalić je neprekidno, dva puta nedeljno za po 3 grupe od po 10 učesnika, nastavila da drži časove Joga-rekreacije.

6.4.- Specifični dogadjaji

Predavanja biskupa Katoličke crkve: Dogovoren je da se u toku narednih godinu dana realizuje poseban ciklus predavanja pod nazivom "Religija" i da se za predavače pozovu sveštenici Katoličke, Islamske i Pravoslavne crkve. Krajem avgusta je upućen prvi dopis Katoličkoj crkvi, zatim je održan kraći sastanak i početkom septembra dostavljen naš detaljan spisak tema, pitanja i predloga termina za 3 naredna meseca (2xmesečno). Ubrzo je Biskup, gospodin Hužvar Laslo, odgovorio dopisom u kojem je predložio 6 predavanja sa 5 tema: Istorija Biblije, Osnovi hrišćan-stva, Varijante hrišćanstva, Biblija i zdravlje, Verski post i gladovanje. Sva predavanja su održana u Domu mladosti,ali bez posebnog rek-lamiranja (u sklopu redovnog druženja) obzirom da su nacionalni i verski sukobi bili u punom zama-hu. Očekivali smo da će ova predavanja držati mladji sveštenici, međutim, na naše veliko iznenadjenje, svih 6 predavanja je održao lično gospodin Biskup!

Udruženje postaje izdavač časopisa: Na sednici Predsedništva održanoj 21.maja doneta je odluka o prihvatanju zahteva Crkvenjakov Lazara da naše Udruženje bude izdavač časopisa "Antropozofija". Ministarstvu za informacije RS je upućen dopis-zahtev sa priloženom odlukom (izvod iz zapisnika) a Rešenje o upisu u Registar sredstava javnog informisanja (br.1335) smo dobili tek kroz godinu dana.

Dogovor sa Radio-Zrenjanin: Dogovoren je da svakom predavaču bude omogućeno da neposredno pre predavanja dodje u radiostanicu i održi kratku prezentaciju svog predavanja. Većina predavača je to prihvatile.

6.5.- Ostalo Razno

- * --- U prostorijama Mesne zajednice "Mužlja", 16.aprila, Branka Srdić (N.Sad) je održala predavanje o Makrobiotici.
- * --- Ostvarena je višemesečna saradnja na proizvodnji integralnog hleba i peciva sa pekarom u Tvorničkoj br. 32.
- * --- Margita Dojkov je više meseci držala redovne konsultacije iz Bioenergije svaki drugi utorak od 19,30 č.

- * --- Na kraju prvog ciklusa predavanja o Religiji, 22.decembra je grupa članova prisustvovala redovnoj službi (misi) u Katoličkoj crkvi.
- * --- Na pitanja učesnika kursa "Mentalna dinamika" o preporučenoj literaturi, Vjazma je savetovala izbor sledeće 4 knjige: Najbolji prodavac na svetu (Mandino), Kamen moći (Beman), Gospodar prstenova (Tolkien) i Beskrajne priče (Mihajl Ende).

7. - 1992.g. - Peta godina

- 7.1.- Uvodni istorijski podsetnik** Ovo je prva godina ekonomskog kolapsa. Inflacija je 160 puta veća (=19.810 %) od prošlogodišnje. Prosečne zarade su svedene na samo 52.- marke ili 34.- dolara. Sredinom godine je izvršena denominacija dinara (1 : 10) i devalvacija uz vezivanje za dolar: 1.- USD = 200.- dinara.
- U toku januara su, najpre Vatikan, a potom i Evropska unija, priznali Sloveniju i Hrvatsku, a u aprilu i Bosnu i Hercegovinu. U toku marta i aprila u BiH se vode unakrsni ratni sukobi izmedju Srba, Hrvata i Muslimana uz učešće JNA i paravojnih jedinica. Koristi se artiljerija i raketno oružje. Značajniji lokaliteti su: Bijeljina, Mostar, Kupres, Sarajevo, Foča, Zvornik, Goražde. 27.aprila je proglašena Savezna Republika Jugoslavija (Srbija i Crna Gora) a 30.maja je Savet bezbednosti UN doneo rezoluciju o uvodjenju ekonomskih sankcija. Tokom letnjih meseci u Beogradu se održavaju gradjanske i studentske demonstracije protiv Miloševića u kojima učestvuje čak i Patrijarh Pavle (litija). 14.jula je Milan Panić postao prvi Premijer SRJ (Predsednik je Dobrica Čosić). Oktobra meseca se rasplamsavaju sukobi u BiH oko Bosanskog Broda, Brčkog, Orašja, Gradačca i Travnika, a u decembru oko 10.000 Srba beži pred hrvatskom ofanzivom iz BiH u Srbiju.
- 7.2.- Organizacione i administrativne aktivnosti** Izborna godišnja Skupština je održana 18.marta. Članovi novoizabrano Predsedništva su: Buza M., Ikonov I., Daković D., Dojkov Marg., Lalić V., Pandžić R., Sarvaić T., Turinski V., Seleši M., Jankahidac R., Putić V. Pored standardnog dnevnog reda, na ovaj sednici su usvojene i manje izmene Statuta koje se odnose na dužinu trajanja mandata i mogućnost uzastopnog ponovnog izbora. U toku godine je održano 6 sednica Predsedništva a na prvoj-konstitutivnoj sednici su ponovo izabrani za predsednika i blagajnika Vojin Turinski i Tereza Sarvaić i za novog sekretara Ružica Jankahidac. Zbog visoke inflacije, odlučeno je da se članarina plaća tromesečno, a da se njena vrednost uvek izjednačava sa trenutnom cenom ulaznice za jogu. Sve sednica su održane u Domu mladosti. U toku godine je sklopljeno 4 ugovora i to sa: Domom mladosti (godišnji), Čik Ferencom, Gantar Filipom i Vojvodjanskom bankom. SUP-u je dostavljeno više prijava o održavanju javnih skupova i posebno zahtev za upis u registar izvršenih izmena Statuta. Dopisi su dostavljeni i Industriji piva, Sekretarijatu za privredu SO Zrenjanin (dozvola za "Tut-gut"), svešteniku Krunic Stevanu iz Bačkog Petrovog Sela (poseta-izlet) i psihologu Dragoslavu Grujičiću. Primili smo dopise-rešenja od SUP-a i od Ministarstva za informacije. U toku maja meseca smo dobili manje novčane priloge od Instituta "Servo Mihalj" i od Omladinske zadruge.
- 7.3.- Programske aktivnosti** **Predavanja:** U nastavku predavanja iz oblasti Religije 4 predavanja su održali pravoslavnici sveštenici (Ljubobomir Stojanović, Velimir Mundžić), a 3 predavanja o antropozofskom pogledu na hrišćanstvo je održao Laza Crkvenjakov. Jedno predavanje o Bioenergiji je održao Slobodan Bučić iz Titela a Radovan Pandžić (naš član) je održao seriju predavanja o hiromantiji. Siguran sam da je u ovom periodu, pre 4 predavanja pravoslavnih sveštenika, muslimanski hodža Kasim ..... održao tri predavanja o Islamskoj religiji ali o tome nisam našao nikakav pismeni trag.
Kursevi: Održano je 8 kurseva i to: Radiestezija, Bioenergija (2), Šiatsu-masaža, Indijanska astrologija, Antropozofija i Astrologija a predavači su bili iz Novog Sada: Filip Gantar, Srđić Branka, Čik Ferenc i iz Zrenjanina: Dojkov Margita, Nagel Nada i Crkvenjakov Lazar.
Izleti: Organizovan je specifičan izlet do "mesta moći" (isceljujuća crkvica i izvor-bunar) na periferiji Bačkog Petrovog Sela. Išlo se sa 4 ili 5 privatnih vozila po prethodnom pismenom i telefonskom dogовору sa sveštenikom Krunic Stevanom. Dve napomene: A.- Od Pivare smo, za ovu akciju, dobili 10 litara nesladjenog "Tut-guta". B.- Jedan deo članova je učestvovao u dobrovoljnoj radnoj akciji na iskopavanju rova za polaganje električnog kabla.
- 7.4.- Specifični dogadjaji** **"Sotone iz naših sokaka".** Pod ovim nazivom su "Večernje novosti" objavile tekst o aktivnostima Srpske pravoslavne crkve za obračun sa verskim sektama i okultnim grupama u kojem se navodi da je sedište antropozofa u Zrenjaninu i da oni izdaju časopis "Antropozofija".
Pivski kvasac – besplatno! Više članova našeg Udruženja je svako jutro opsedalo portirnicu Pivare tražeći pogodnu vezu za dobijanje tečnog pivskog kvasca... Posle par meseci "opsade" napravili smo ovakav dogovor: prodavnica "Demetra" će 2 puta nedeljno besplatno preuzimati od Pivare 10-tak litara kvasca koji će držati u prodavnici (u frižideru) i besplatno deliti svi zainteresovanim gradjanima. Ovo je uspešno ostvarano i funkcionalo je mnogo godina.
Tajna predavanja. Zbog veoma izražene verske i nacionalne netrpeljivosti, u želji da se izbegnu neugodni identiteti, ciklus predavanja o religiji nije bio nigde objavlјivan pa čak nije ni održavan u redovnim terminima za predavanja

već je bio "skriven" u termine redovnog nedeljnog druženja (druga polovina tj. od 19,30 č.). Zbog ovakvog tretmana, o 3 predavanja koja je održao muslimanski hodža Kasim, nema nikakvog pisanih tragova. Dobro bi bilo da se ti podaci pronadju (u ličnim beleškama članova) i naknadno dodaju ovom tekstu.

7.5.- Ostalo Razno	*---- Redovno druženje članova se održavalo pretežno sredom od 18 do 20 časova. *---- Joga-rekreacija se održavala 2 puta nedeljno u po dve grupe (po 1 sat rada). *---- Bioenergetičari i astrolozi su duže vreme imali redovne (nedeljne, dvonedeljne ili mesečne) radne sastanke.

8. - 1993.g. - Šesta godina

8.1. - Uvodni istorijski podsetnik

Ovo je slavna 1993. godina koja nas je u celom svetu proslavila po rekordnom ekonomskom kolapsu. Postali smo šampioni sveta u postignutoj inflaciji od 5.000.000.000.000.000 % (pet miliona milijadi procenata) kao i po najvećoj brojčanoj vrednosti novčanice od 500.000.000.000.- din. (petsto milijadi dinara). Najveća dostignuta brzina porasta cena je krajem godine bila: udvostručenje na svakih 16 sati. Ovakav inflacioni stampedo Wikipedia naziva "hiperinflacijom". Iako je u oktobru izvršena denominacija 1:1.000.000 i devalvacija dinara na 300.-din za jednu marku, već decembra marka je imala kurs od 1.031 milijadi dinara, tako da je ponovo izvršena denominacija 1:1.000.000.000. Za narod je sve ovo značilo strahovito osiromašenje jer su se prosečna primanja, sa 1.070.-maraka mesečno u 1989.g. krajem ove godine svela na samo 21.-marku mesečno. Štediše su prošle još gore, jer su im još tokom proleća propale uštajevine u "Jugoskandik" i "Dafiment" banci. Vlast je na kraju godine morala da uvede bonove radi ograničenja potrošnje osnovnih životnih namirnica (brašna, ulja i šećera).

U Evropi je u 1993. godini, u maju mesecu osnovan "Haški tribunal" a u novembru "Evropska unija". U SRJ je u februaru smenjen Premier Milan Panić, a u junu je Zoran Lilić postao Predsednik SRJ umesto Dobrice Čosića. U Srbiji je oktobra meseca Predsednik Milošević raspustio Skupštinu i raspisao izbore za decembar. U Bosni i Hercegovini tokom cele godine, na celoj teritoriji se vode neprekidne unakrsne borbe izmedju Srba, Hrvata i Muslimana. Koristi se artiljerija, raketno oružje, a povremeno i avijacija. Savet bezbednosti UN donosi stalno nove rezolucije, sklapaju se mnoga primirja, ali se skoro ništa od toga ne ispoštuje. Političari sva tri naroda potajno daju ratne zadatke paravojnim jedinicama za izvršenje etničkog čišćenja kako bi povećali svoje teritorije i obezbedili neophodne vezne koridore... Na Srpskoj strani su veoma aktivni Arkan, Legija i kapetan-Dragan. Civilno stanovništvo i dalje strada u mnogobrojnim progonima i masakrima...

8.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti

U toku aprila su održane dve sednice Skupštine Udruženja. Prva je bila redovna godišnja sa uobičajenim dnevnim redom, a druga je bila vanredna – sazvana je radi hitnog razmatranja problema dalje saradnje sa psihologom Grujičić Dragoslavom (detalji u 8.4). Ni u knjizi zapisnika, niti u mojim beleškama nema poda taka o eventualno održanim sednicama Predsedništva.

Početkom januara je sklopljen ugovor sa Domom mladosti o nastavku saradnje u 1993. godini a u toku godine su sklopljeni ugovori sa predavačima-instruktorima: Srđić Brankom, Grujičić Dragoslavom i Srđić Srdjanom. Pored prepiske sa Grujičić Dragoslavom, dopisi su upućeni: Pastor Laslu (astrolog, Temerin), Momčilu Vasić ("Centar za transformacije", Kraljevo-) i Školskom centru "9. maj" kojem je dostavljen i "revers" na pozajmljenu školsku tablu.

8.3. - Programske aktivnosti

Predavanja: U prolećnom periodu je održano 7 predavanja iz oblasti: Astrologija (2) i Meditacija (5). Predavači su bili: Pastor Laslo (Temerin), Dragana Ilić (Novi Sad) i grupa sledbenika Šri Činmoja iz Beograda. U toku jeseni je održano 14 predavanja iz sledećih oblasti: Antropozofija (4), Bioenergija (3), Zdrava ishrana (2), Astrologija (2), Psihologija (3), Duhovni razvoj (1). Predavači su bili: Crkvenjakov Lazar, Nikolić Siniša, Dojkov Margita, Turinski Vojin, Ilić Dragana, Vorgić Slavica, Zarić Dragica i Horvat Karolj, Buza Mihalj. Osim Ilić Dragane iz N. Sada, svi ostali predavači su bili iz Zrenjanina (članovi Udruženja).

Kursevi: U toku godine je održano 12 kurseva iz sledećih oblasti: Šiatsu masaža (2), Kozmetička masaža, Škola psihologije (2), Bioenergija (2), Holistička joga, Makrobiotičko kuvanje, Astrologija (3). Instruktori su bili: Srđić Branka, Srđić Srdjan i Ilić Dragana iz Novog Sada, Grujičić Dragoslav iz Beograda i naši članovi: Budai Gizela, Dojkov Margita, Lalić Vesna.

Izleti i ostalo: Jula meseca je održan jedan izlet: Nada Nagel nas je vodila u Lukino Selo radi prikaza rituala sveroameričkih Indijanaca u okviru njenih predavanja i kurseva iz oblasti "Indijanska astrologija". Redovna druženja su održavana sredom od 18 do 21 čas, a u periodu april-juni petkom su održavani stručni radno-konsultativni sastanci (masaža, ishrana, lečenje, bioenergija, radiestezija, astrologija).

Tokom cele godine Vesna Lalić je održavala vežbe Joga-rekreacije 2 puta nedeljno u po 2 grupe.

8.4. - Specifični dogadjaji

Raskid ugovora. Sa psihologom Grujičić Dragoslavom smo sačinili plan i program serije predavanja i vežbi iz oblasti psihologije sa naglaskom na sistematskom prikazu istorijskog razvoja metoda psihoterapije. Već posle prva dva predavanja video se da on to uopšte ne poštuje. Treće predavanje nije ni održano jer je došlo samo 5-6 osoba. Zato je na Vanrednoj skupštini odlučeno da se raskine ugovor s njim.

Holistička joga. Treba pomenuti i ovaj kurs koji je držala Vesna Lalić (po učenju Čarlsa Bernera-), zato što je bio dugotrajan i obiman: imao je oko 20 radnih sastanaka sa preko 30 sati rada. Držan je u dva ciklusa (prolećni i jesenji).

Astronomske cene ulaznica. U prvoj polovini godine su cene ulaznica dogovarane sa Domom mladosti na redovnim sastancima predstavnika uz vodjenje zapisnika. Krajem jula je ulaznica imala vrednost 500.000.-dinara. Zbog velike brzine rasta inflacije, da ne bi svakodnevno držali te sastanke, od početka septembra je dogovoren da se cena ulaznice automatski povećava tako da bude jednaka ceni jedne vekne "Žitoproduktovog" hleba sa mekinjama. Evo primera: 10.septembra = 30 miliona dinara; 11.oktobra = 300 miliona; 8.novembra = 15 milijardi; 22.novembra = 300 milijardi; 20.decembra = 500.000 milijardi !

9. - 1994.g. - Sedma godina

9.1. - Uvodni istorijski podsetnik

Ovo je početna godina ekonomске stabilizacije i laganog privrednog oporavka – sprovodi se stabilizacioni program dr Dragoslava Avramovića. U januaru (24.) je izvršena denominacija dinara 1 : 13.000.000 i devalvacija vezivanjem za nemačku marku:
1.- novi dinar = 1.- marka. Inflacije nema a prosečne zarade su porasle na 165.- maraka.
Postoji podatak da je marka u decembru ipak porasla na 1,50 dinara.

Krajem januara u Srbiji na čelo Demokratske stranke dolazi Zoran Đindić (umesto D.Mićunovića). U aprilu je ubijena novinarka Dada Vučasinović. Jula meseca (23.) je osnovan "JUL" (Jugoslovenska levica). U avgustu Srbija uvodi ekonomске sankcije prema Republici Srpskoj (čak je i telefonski saobraćaj prekinut). U BiH se nazire smirivanje situacije, ali su ratna dejstvo i dalje intenzivna. Tokom cele godine vode se borbe u i oko Sarajeva, Mostara, Doboja, Maglaja, Velike Kladuše (povratak F.Abdića uz pomoć "Crvenih beretki"), Kupresa, Bihaća... Po prvi put NATO-snage uzimaju učešće u vazdušnim i kopnenim operacijama. Poslednjeg dana ove godine je potpisana mirovni sporazum izmedju Srbija i Bošnjaka.

9.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti

U Domu mladosti je 16. marta održana najpre sednica Predsedništva, a potom i redovna Godišnja skupština sa standardnim dnevnim redom (izveštaji, planovi, članarina...). Članarina je 1,00 N.din tromesečno. Početkom februara (7.) po četvrti put je sa Domom obnovljen tipski godišnji ugovor o nastavku saradnje. Ugovorom je definisano da vrednost ulaznice bude zaokružena vrednost cene 1 vekne "Žitoproduktovog" hleba sa mekinjama (kao i prošle godine). To je iznosilo 0,50 N.din. U toku marta su sklopljeni ugovori o održavanju kurseva sa Vesnom Lalić i Dojkov Margitom, a u novembru sa Srdić Šrđanom. U arhivi nema nikakvih dopisa za ovu godinu.

9.3. – Programske aktivnosti

Predavanja: Ukupno je održano 24 predavanja iz sledećih oblasti: Zdrava ishrana (8), Psihologija (3), Astrologija (4), Joga (3), Antropozofija (3), Kozmetika (1), Duhovni razvoj (2). Predavači su bili: V.Turinski, V.Lalić, N.Nagel, L.J.Djurdjević, L.Crkvenjakov, Nataša Ivković, M.Buza, dr Mićević Radenko.

Kursevi: Održano je 6 kurseva iz oblasti: Astrologija (2), Bioenergija, Radiestezija, Šiatsu-masaža. Kurseve su vodili instruktori: Lalić Vesna, Dojkov Margita, Seleši Magdalna, Nagel Nada i Srdić Šrđan (N.Sad)

Ostalo: Planovi rada (p redavanja, kursevi, informacije) su štampani za prolećni i jesenji period u obliku informativnih biltena (br.16 i 17) i dostavljeni članovima poštom ili ličnim raznošenjem. Redovni radno-konsultativni sastanci se i dalje odžavaju svake srede od 18-21 č. Od marta do jula je Antropozofska sekcija održavala svakog četvrtka radne sastanke (izučavanje dela R.Štajnera). Hatha i Nidra joga su se održavale i dalje 2 puta nedeljno (utorak i četvrtak) u dve grupe po 1 čas rada.

9.4. - Specifični dogadjaji Cene ulaznica. Cena ulaznice je 04. januara bila 250 milina din., 11. januara - 5 milijardi dinara, 18. janura nekolistotina ili hiljada milijardi, dok se najzad 24. janura nije stabilizovala na 0,50 Novih dinara. Kolektivne nabavke integralnog brašana. U toku jeseni i zime smo redovno svakog meseca kupovali veće količine integralnog pšeničnog brašna kod mlinara

Marjanski Mileta u Melenačkoj ul.br 13. Brašno je mleveno na mlinu sa vodeničkim kamenom i pakovano u vreće od po 5, 10 i 20 kg. U toku meseca sam prikupljao narudžbe, na kraju telefonom vršio narudžbu, svojim kolima preuzeo kompletну količinu i razdeljivao na parkingu ispred Doma (pre redovnog sastanka) ili odnosio naručiocima kući.

10. - 1995.g. - Osma godina

10.1. - Uvodni istorijski podsetnik U Srbiji se ekomska situacija najzad stabilizovala. Godišnja inflacija je "samo" 74 % , a prosečne zarade su porasle na 214.-dolara (343,00 din.). Krajem godine je ipak došlo do manje devalvacije dinara: 3,30 din. = 1.- marka. U toku godine je dolazilo do restrikcija u isporuci el. energije. Nisu zabeleženi ni bilo kakvi značajniji politički dogadjaji – možda je to stanje mira i spokojsstva najavila grmljavina na Svetoga Savu (usred zime kad joj vreme nije!).

Ali, nasuprot tome, za srpski narod u susednoj BiH ovo je bila godina najvećeg stradanja. Iako je započela 4-mesečnim primirjem, već od maja meseca borbe se nastavlaju na celoj teritoriji punom snagom. U hrvatskoj operaciji "Oluja" iz Srpske Krajine je prognano oko 250.000 Srba a većina srpskih sela je porušena i spaljena (oko 20.000 kuća). Iz Glamoča i okoline je izbeglo još oko 20.000 Srba, iz Velike Kladuše oko 30.000, iz zone Sanskog mosta oko 60.000. Krajem godine je većina Srba napustila Sarajevo. U proceni godišnjeg bilansa postradalih "Wikipedia" navodi 340.000 izbeglih i oko 2.650 ubijenih civila. Treba napomenuti i čudnu okolnost da režim Slobodana Miloševića uopšte nije reagovao, pa je čak i medijima bilo zabranjeno izveštavanje o stradanju Srba u BiH.

10.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti Redovna Godišnja skupština je održana u Domu mladosti 26.jula. Na dnevnom redu je bilo 7 uobičajenih tačaka. Utvrđen je mesečni iznos članarine za zaposlene 1,00 N.dinar a za ostale 0,50 N.dinara. Zbog velikog obima ukupnih programskih aktivnosti (37 predavanja i 36 radnih dana 11 kurseva) formalne sednice Pretsedništva nisu održavane već su se dogovaranja vršila "u hodu" tj. pre i posle predavanja i dr. aktivnosti. Po peti put je sa Domom mladosti, početkom februara, sklopljen tipski godišnji ugovor o poslovnoj saradnji. U toku prolećnog perioda sklopljena su 3 ugovora sa instrukturima kurseva (M.Petrović, M.Brna, S.Srdić), a u jesenjem periodu još 2 ugovora (Z.Kutlašić, A.Manojlović). Detaljniji podaci su prikazani u sledećoj tački (10.3). Marta meseca smo dobili pismo od Vjazme (promena mesta boravka: Omiš umesto Dubrovnika) a u junu smo uputili dopis "Žitoproduktu" (predlog proizvodnje graham hleba i peciva) i Osnovnoj školi "D.Obradović" (molba za pozajmicu grafoскопa).

10.3. - Programske aktivnosti **Predavanja:** U Zrenjaninu smo održali 37 predavanja i još jedno u Novom Sadu (podaci u 10.4.). Broj predavanja po stručnim oblastima je bio sledeći: Zdrava ishrana (13), Antropozofija (6), Astrologija (4), Meditacija (2), Psihologija(3), Medicina (1), Zdrav život (2), Ekologija (1), Joga (3), Tarot (1), Duhovni razvoj (1).

Iz Zrenjanina je bilo 12 predavača: V.Turinski (6), L.Crkvenjakov (6), O.Blagoević (1), M.Vujović (1), sveštenik Jovan Đordjević (1), dr Đ.Došen (1), Z.Kutlašić (1), M.Buza (1), dr Lj.Đurđev (1), R.Pandžić (1), D.Srdanov (1), V.Torde (1). Deset predavača je bilo iz drugih mesta: Miroslav Brna (1, Bač.Petrovac), Miroslav Petrović (1, Beograd), dr Vuk Stambolović (1, Beograd), dr Vera Pilipović (4, Beograd), Neda Jovanović-Medan (1, Novi Sad), Rajna Stamenov (1, Novi Sad), dr sci Marija Šarić (1, Novi Sad), Feri Čik (1, Novi Sad), Vanja Randželović (1, Novi Sad), dr Aleksandar Manojlović (2, Mladenovac).

Kursevi: Održano je ukupno 11 kurseva u trajanju od 36 dana rada, tj. 92 radna sata. Broj kurseva po stručnim oblastima je bio sledeći: Astrologija (3), Radiestezija (1), Antropozofija (3), Tarot (1), Meditacije Ošo R. (1), Šiatsu (1), Tai-či-čuan (1). Instruktori iz Zrenjanina su bili: O.Blagoević (2), M.Seleši (1), L.Crkvenjakov (3), Z.Kutlašić (1), a iz drugih mesta: Srđan Srdić (N.Sad), Miroslav Petrović (Beograd), Miroslav Brna (Bač.Petrovac), Ferenc Čik (Novi Sad).

Ostalo: U nedelju, 18.juna, održan je 4-časovni izlet na "Motelu" sa ciljem upoznavanja lekovitog bilja. Tokom cele godine u Domu mla-dosti su sredom održavani redovni radno-konsultativni sastanci ili samo druženja. Vesna Lalić i dalje drži redovno vežbe Hatha i Kundalini Joge 2 puta nedeljno u po dve grupe. U toku godine su održane i 3

prezentacije novih prehrabnenih proizvoda i to: "Moć prirode" (Beograd), "domaći miso" (porodica Randželović, Beograd) i "hladno-cedjena ulja" (Nada i Rade Ostojin, Orlovat). Sa proizvodjačima je dogovorena i mogućnost grupnog naručivanja za članove Udruženja.

10.4. - Specifični dogadjaji

Naše predavanje u Novom Sadu. Dr Mirjana Dželetović i ja smo, 6.marta, održali, u novosadskom Udruženju "Vrelo", predavanje na temu "Zdrava ishrana – Istine i zablude". Najava ovog predavanja je objavljena u novosadskom "Dnevniku" istog dana (sačuvana fotokopija).

Saradnja sa "Žitoproduktom". U prolećnom periodu sam više puta odlazio u "Žitoprodukt" i sa rukovodicima nadležnih službi (razvoj, marketing, laboratorija, pekara) vodio razgovore o mogućnosti otpočinjanja proizvodnje integralnog (graham) hleba i peciva. 21.juna smo dr Mirjana Dželetović (specij.higjene iz Zavoda za zdr.zaštitu i naš član) i ja prisustvovali degustaciji probnog programa ovakvog hleba i peciva prozvedenih u tehnološkoj laboratoriji "Žitoprodukta", a 27.juna je Udruženje uputilo i zvaničan dopis "Žitoproduktu" sa takvim predlogom. Po mom sećanju, održana je i jedna velika degustacija ovog programa i novog programa proizvodnje kolača u maloj sali Doma mladosti za članove našeg Udruženja, ali o tome nisam našao nikakav pisani trag. Nažalost, do realizacije predloženog programa nije došlo jer je služba prodaje uslovila da naše Udruženje obezbedi plasman integralnog hleba u obimu od najmanje 1000 vekni dnevno!

Knjiga prijava za kurseve. Uvedena je stalna, godišnja, "Knjiga prijava" za evidenciju zainteresovanih za učešće na kursevima. Svaki kurs (već ostvaren ili novonajavljen) je imao svoj poseban upisni list. Pre i posle predavanja i dr. aktivnosti zainteresovani članovi su se upisivali u knjigu. Kada je za bilo koji kurs broj zainteresovanih dostigao 10 upisanih, pristupalo se organizaciji kursa uz telefonsko dogovaranje i potvrđivanje učešća. Posle održanog kursa u knjigu je ubacivan nov, prazan list za taj kurs.

11. - 1996.g. - Deveta godina

11.1. - Uvodni istorijski podsetnik

U Srbiji je ekonomска situacija slična onoj iz prethodne godine ali je ipak nešto lošija: inflacija je malo veća (94 %) a prosečna primanja su znatno manja (134.-dolara mesečno). Kurs dinara je 4,90 dinara za dolar. Dosadašnji Guverner Narodne banke, Dragoslav Avramović, je smenjen. U martu mesecu, na III kongresu SPS, ponovo je za predsednika izabran Slobodan Milošević. Istog meseca je osnovana opoziciona koalicija "Zajedno" (SPO, DS, GSS). U avgustu su Srbija i Hrvatska potpisale sporazum o normalizaciji odnosa. Krajam godine (novembra) na saveznim izborima pobeduje koalicija SPS – JUL – ND, ali zato na lokalnim izborima, u svim opštinama (44) osim Zemuna, pobeduje koalicija "Zajedno". U toku godine je došlo do više većih radničkih štrajkova: u Nišu (20.000), Kragujevcu ("Namenska"), Beogradu (GSP), a u novembru otpočinju gradjanski i studentski protesti protiv Miloševićevog režima ("Velika šetnja", 25.nov.). Miloševićeve pristalice organizuju kontra-demonstracije (podrške). Vanpolitički, zapažen dogadjaj: "Mobtel" je pustio u rad digitalnu mrežu "GSM-063".

U B i H je sprovođenje Dejtonskog sporazuma otpočelo razmenama zarobljenika i teritorija. Opsada Sarajeva je zvanično okončana 29.februara. Ratnih operacija više nema, ali se povremeno dogadjaju incidenti (Mostar, Sarajevo, dolina Usore...). Haški tribunal je izdao medjunarodne poternice za Karadžića i Mladića.

Na Kosovu se nazire novo ratno žarište: prva 4 incidenta se dogadjaju aprilu, a avgusta su izvedene prve akcije OVK (Oslobodilačka vojska Kosova) napadima na policijske stanice u Podujevu i Prištini.

11.2. - Organizacione i administrativne

Izborna Godišnja skupština je održana 26.juna u Domu mladosti. Izabrano je novo Predsedništvo od 11 članova i to: Daković Dušica, Dojkov Margita, Sarvaić Tereza, Seleši Magdolna, Lapadat Dojna, Mijatov Radin aktivnosti ka, Buza Mihalj, Pandžić Radovan, Dević Nenad, Moro Petar, Turinski Vojin. Odmah je izvršeno i konstituisanje: za predsednika je izabran V.Turinski, za sekretara D.Lapadat i za blagajnika R.Mijatov. Na sednici su usvojene izmene i dopune Statuta (zahtev SUP-a, detalji pod 11.4.) i doneta odluka o sprovođenju preregistracije. Visina članarine nije menjana – ostala je ista kao i prošle godine. Već 17.januara je, po šesti put, sa Domom mladosti sklopljen godišnji ugovor o poslovnoj saradnji, a u februaru su sklopljeni ugovori sa instrukturima: Vanjom i Sladjanom Randželović. U martu smo uputili dopis PTP "Seka" sa predlogom za proširenje prodajnog assortimenta proizvodima zdrave hrane. U maju smo dobili pismeni zahtev SUP-a za preregistraciju, juna smo im dostavili traženu dokumentaciju (dopis sa 6 priloga), a 16.jula smo od njih dobili Rešenje o izvršenoj preregistraciji. Septembra smo uputili poziv "Areleni" - Zemun da astrolozi, Marina Talović i Željko Arsenijević, održe do kraja godine 2 predavanja iz oblasti Astrologije.

11.3. - Programske aktivnosti

Predavanja: Održano je ukupno 26 predavanja u toku ove godine. Teme su bile iz sledećih oblasti: Psihologija (1), Nauka (1), Duhovni razvoj (3), Zdrava sihrana (6), Astrologija (4), Antropozofija (5), Kristaloterapija (1), Religija (2), Ekologija (1), Ajurveda (1), Putopisi (1). Iz Zrenjanina je bilo 10 predavača: Blagojević O. (1), Crkvenjakov L. (2), svešt.Mundžić V. (1), dr Stanić R. (1), Nagel N. (1), Djurdjev LJ. (1), Buza M (1), Koso V. (1), Cukić ? (1), Turinski V. (3). Iz drugih gradova je bilo 8 predavača: Manojlović Aleksandar (1, Mladenovac), prof. Abramović Velimir (1, Beograd), Galović Ljilja (3, Novi Sad), Talović Marina (1, Beograd), Mičić Božidar (1, Novi Sad), dr Kučera Ištvan (1, Beograd), Stamenov Rajna (1, Novi Sad), Djurdjević Dušan (1, Beograd). Nisam našao podatak o predavaču 3 predavanja o “Valdorfskoj pedagogiji” (Antropozofija) (verovatno Olivera Todorović).

Kursevi: Bilo je ukupno 9 kurseva koji su održani tokom 28 radnih dana sa ukupno 66 časova rada. Oblasti: Astrologija (5), Šiatsu (1), Bioenergija (1), Makrobiotika (1), Radiestezija (1). Instruktori iz Zrenjanina su bili: Blagojević O. (4), Kutlašić Z. (1), Dojkov M. (1), Seleši M. (1). Iz Beograda su bila 2 instruktora: bračni par, Vanja i Sladjan Randželović (1+1).

Ostalo: I dalje se svake srede održavaju redovna nedeljna druženja uz konsultacije i poneko kraće predavanje. U toku 3 letnja meseca svakog četvrtka (18-21 č.) i svake subote (17-22 č.) su se održavale vežbe “Ošoove dinamičke meditacije”. Joga-rekreacija se i dalje održava 2 puta nedeljno u po 2 grupe ali više ne u organizaciji Udruženja već po direktnom ugovoru Vesne sa Domom. U martu i novembru je održana po jedna prezentacija proizvoda (i pribora) zdrave hrane.

11.4. - Specifični dogadjaji

Preregistracija. Iako su svi pokrajinski zakoni ukinuti “Miloševićevim” Ustavom još novembra 1990.godine, SUP je tek ove godine sproveo akciju obavezne preregistracije svih građanskih udruženja i to sa pokrajinskog Zakona iz 1984.god. na republički iz 1982.godine.

Iniciranje privrednih aktivnosti. U toku ove godine sam intenzivno radio na medjusobnom povezivanju mlinara i pekara (“Fortuna”-Apatin, Dimuševski Todor, Fodor Zoltan, “Plavi Jadran”...), na ubedjivanju pekara da počnu da proizvode integralni hleb i pecivo i na dogovaranju sa trgovcima (“Seka-market”, “Dućan mali”...). Pored povremenih nabavki integralnog brašna za prijavljene članove ove godine su više puta izvržene i veće nabavke hladno-cedjenog suncokretovog ulja koje su nam iz Orlovata donosili, bračni par (dipl.ekonomisti) Nada i Rade Ostojin.

Odlasci u N.Sad na predavanja. Manja grupa naših članova (Jankahidac R., Ikonov I., Sivački M., Stankov D., ...) je više puta u toku godine odlazila u Novi Sad radi prisustvovanja predavanjima (i kursevima) koje je tamo održavao psiholog, Milenko Vlajkov.

12. - 1997.g. - Deseta godina

12.1. - Uvodni istorijski podsetnik

Iako je u ovoj godini ostvarena najniža stopa inflacije za poslednjih 10 godina (samo 18 %), zarade su ostale i dalje vrlo niske (160.-dolara). Kurs dinara je takodje bio stabilan i iznosi 5.-dinara za 1.-dolar.

I u ovoj godini se, već u januaru, nastavljaju protesti građana protiv Miloševićevog režima (blokada glavnih ulica automobilima, Svetosavska litija na čelu sa patrijarhom Pavlom). U toku februara dolazi do sukoba policije i demonstranata na Brankovom mostu, a studenti održavaju demonstracije tražeći smenu Rektora. Zoran Djindjić je izabran za gradonačelnika Beograda. U toku juna se raspala opoziciona koalicija “Zajedno”, a u julu je S.Milošević izabran za predsednika SRJ.

U BiH vlada mir ali se dogadjaju i mnogi incidenti: Mostar, Drvar, Jajce, Brčko, Kostajnica... Na Kosovu, u oktobru, počinju demonstracije albanskih studenata u Prištini a u novembru je došlo do sukoba policije i Albanaca kod Srpe.

31. avgusta je poginula engleska princeza Dajana.

12.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti

Redovna Godišnja skupština je održana u Domu mladosti 11.juna. Na dnevnom redu su bile uobičajene tačke tj. izveštaji, planovi, diskusije. Poslednjom tačkom je odlučeno da članarina i dalje ostaje 1.-din. mesečno. Već 22.januara je obnovljen po sedmi put godišnji ugovor o poslovnoj saradnji sa Domom mladosti. Cene ulaznica se i dalje utvrđuju na osnovu 2 elementa: cene jedne vekne “Žitoproduktovog” hleba sa mekinjama i zvanično objavljene mesečne stope inflacije. U arhivi nema drugih ugovora za ovu godinu. U januaru, junu i oktobru smo dobili prve dopise sa informacijama o otpočinjanju rada, sadržaju rada, pozivima na seminare i upitnicima sa osnovnim podacima o našem Udruženju (radi upisa u njihove adresare, direktorijume) o 3

prvoosnovana predstavništva većih medju narodnih ekološko-humanitarnih agencija: "CRNPS – Centar za razvoj neprofitnog sektora", "Zeleni sto" i "Regionalni centar za životnu sredinu", sva sa sedištem u Beogradu. Narednih 5-6 godina smo sa njima (osim "Zeleni sto") ostvarivali redovnu saradnju tj. dobijali smo besplatno informacije, biltene, veliki godišnji adresar (direktorijum NVO) sa podacima o svim domaćim gradjanskim udruženjima i o kan celarijama stranih donatorskih agencija. U mesečnim biltenima redovno su nas obaveštavali o planiranim seminarima (koje su u početku obično organizovali u luksuznim hotelima) i o raspisanim tematskim konkursima za finansiranje konkretnih aktivnosti. U martu nam se javila Vjazma iz Omiša (kućica na selu, biodinamička poljoprivreda) a aprila smo uputili poziv porodici Zaharijaš (oboje ostali bez posla: MIP i Pivara) radi saradnje na otpočinjanju proizvodnje raznih vrsta hleba od integralnih žitarica (uspešno ostvareno, proizvodnja i dalje teče, 1afirmisani su snabdevači beogradskog tržišta).

12.3. - Programske aktivnosti

Predavanja: U toku ove godine je održano 31 predavanje i to iz sledećih oblasti: Antropozofija (6), Lekovito bilje(3), Zdrava ishrana(6), Astrologija(3), Psihologija(3), Duhovni razvoj (3), Religija (3), Relaksacija (1), Medicina (2), Filozofija (1).

Krajem juna je održano 32. predavanje. Postoji samo vizitkarta "Vrelo" za 3 oblasti (Bioenergija,Radiestezija,Hipnoterapija). Predavači: Kuhajda,Davidović,Varnica (notes br.17). Predavači iz Zrenjanina su bili: L.Crkvenjakov (5), M.Galić (3), M.Buza (2), dr M.Manojlović (1), svešt.V.Mundžić (3), M.Grubić (1). Predavači iz drugih gradova: Srećko Miličević (4,Beograd), Marina Talović (3,Beograd), dr Pavle Kovačević (2,Beograd), dr Boško Hristić (1,Beograd), Miroslav Brna (1,Bački Petrovac). Tri predavača su bila iz inostranstva: Edit Borbala (1,Madjarska-Segedin) Ines Pastorino (1,Nemačka-Keln), Inger Gunarson (1,Švedska-Štokholm).

Kursevi: Održano je 6 kurseva sa 45 dana rada i oko 100 radnih sati, uz napomenu da su kursevi astrologije (obična i indijanska) trajali 31 dan ali su se održavali kontinualno jednom nedeljno više meseci. Oblasti: Astrologija (3), Bioenergija (2), Psihologija (1). Postoji beleška o planiranom kursu Zdrave ishrane (Ljilja Galović, N.Sad) ali mislim da zbog malog broja prijava nije održan. Instruktori kurseva su bili iz Zrenjanina: O.Blagoević, M.Dojkov (2), M.Budimir, N.Nagel a iz Beograda: dr Boško Hristić.

Ostalo: Slobodno druženje i konsultacije su se održavale sredom a u sklopu tih druženja je održano i 6 raznih prezentacija.

12.4. - Specifični dogadjaji

Zabranjene istine o zdravoj ishrani. U martu ili aprilu ove godine Prvi program Televizije Novi Sad počeo je da emituje redovne mesečne, 90-minutne, emisije "Ekološko poselo". Pošto je njihov urednik bio Zoran Bojović sa kojim sam se upoznao 1987.g. na sastancima pokrajinskog Inicijativnog odbora (detalji u 2.2.), bio

sam angažovan u stručnom timu saradnika za izradu sadržaja ovih emisija... Uredniku sam tada uručio tekstove mojih 19 predavanja koje sam za članove našeg Udruženja održao u prethodne 4 godine. Sažetak svih predavanja su bila 3 predavanja "Gorke istine – slatke zablude" u koji ma sam izneo niz neistina o zdravoj ishrani koje sadrže fakultetski udžbenici "Higijene – Medicinske dijetetike". Kompletna reportažna ekipa na čelu sa Urednikom prošla je kroz Zrenjanin na putu za Beograd gde su hteli da snime reportažu u kojoj bi autor udžbenika (prof. Simić) trebalo da odgovori na desetak provokativnih pitanja (počev od belog brašna, rafinisanog ulja, šećera...). On je to potpuno odbio, a Uredniku je, u 4 oka, objasnio da bi iznošenje naučnih istina o zdravoj ishrani nanelo veliku štetu stočarstvu i prehrambenoj industriji... Ekipa se vratila u Zrenjanin i ubedila me da ipak ja treba da saopštим rezultate svojih istraživanja... Tako je 26.juna popodne, u Sali za sastanke gradilišne zgrade Nove bolnice snimljena 13-minutna reportaža sa mojim odgovorima na tih 10-tak pitanja. Reportaža je emitovana u emisiji "Ekološko poselo" u četvrtak, 3.jula u 20,15 časova. Nju je kasnije emitovao i RTS-2 i verovatno više lokalnih TV stanica (o tome su me obavestili poznanici iz Beograda, Šapca, Banja Luke,...).

"Majin jelovnik". Zrenjaninka Maja je studirala u Novom Sadu. Razbolela se i zamolila da joj sastavim jelovnik zdrave ishrane ali tako da bude pogodan za studenta koji je samo za vikend kod kuće. Potudio sam se i sastavio prikladan jelovnik koji je ispaо tako dobro, da sam ga kasnije davao, kao uzgredni prilog, svakom ko mi se obratio tražeći savete o zdravijem načinu ishrane. Nosi naziv "Majin jelovnik".

12.5. - Ostalo *---- Razno

Novinar M.Soro je 27.11.1997.g. objavio u listu "Glas Zrenjanina" velik članak pod naslovom: Iz Udruženja "Zdrav život" - Zdrava hrana sa "Sunčanog salaša". Naveo je imena predavača iz Subotice (dr Milica Radulović i Laslo Feher) koji su govorili o "Biodinamičkom baštovanstvu" i o metodima obrade zemljišta i gajenja bilja na 50 hektara "Sunčanog salaša" blizu Subotice. Njihovi gosti iz Nemačke će provesti godinu dana stručnog usavršavanja na "Sunčanom salašu". Članak dalje opisuje hronologiju i problematiku rada salaša i na kraju saopštava da je posle predavanja održana prezentacija i degustacije raznovrsnih proizvoda sa ovog salaša.

*---- Isti novinar je mesec dana kasnije u istom listu objavio opet poveći tekst: intervju samnom o zdravstvenim efektima Makrobiotičke ishrane. Članak je objavljen pod naslovom: Makrobiotička ishrana - “Zdravlje ulazi na usta”.

13. - 1998.g. - Jedanaesta godina

- 13.1. - Uvodni istorijski podsetnik
- Ove godine je u Srbiji inflacija 30 %, prosečne zarade su opet smanjene i iznose samo 117.- dolara mesečno a kurs dinara je, nakon devalvacije od oko 80 % koja je izvršena 01.aprila, fiksiran na 6.- din. za marku tj. 9.-din. za dolar. Ove godine dolazi do eskalacije vojnih sukoba na celoj teritoriji Kosova. Značajniji sukobi (Wikipedia) su u zonama gradova: Glogovac, Drenica, Gložan, Đakovica, Dečani, Podujevo, Orahovac... Srpske vlasti su uspele da ponovo uspostave kontrolu nad svim glavnim putevima u pokrajini. Zaplašeno albansko stanovništvo (manjim delom i srpsko) napušta naselja i odlazi u izbeglištvo. Započinje jaka kampanja medjunarodne zajednice protiv Srbije: Evropska Unija traži povlačenje srpskih snaga (specijalne policije) i uvodi zabranu letova JAT-a, Savet bezbednosti uvodi embargo na prodaju oružja Srbiji (tj. SRJ), a NATO preti vojnom akcijom protiv Srbije i sprovodi vojne vežbe na teritoriji Albanije. U oktobru Vlada Srbije donosi uredbu o posebnim merama zbog pretnji NATO-a. Po sporazumu Miloševića i Holbruka (12.oktobra) na Kosovo dolazi OEBS-, a NATO kontroliše vazdušni prostor. Početkom godine (januar i februar) u Beogradu se nastavljaju protesti protiv Miloševića: GSP je u štrajku 7 dana. a 24.februara su taksisti i penzioneri blokirali ceo uži centar grada. 30. decembra se udružuje 20-tak stranaka i udruženja građana i formiraju "Savez za promene".
- 13.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti
- Redovna Godišnja skupština je održana 24.juna u prostorijama Doma mladosti (koji negde u ovom periodu menja naziv u "Kulturni centar"). Dnevni red je bio uobičajen. Konstatovan je početak aktivnosti u oblasti umrežavanja (udruživanja) građanskih udruženja (Unija NVO). Vrednost članarine je ostala nepromenjena. Po osmi put potpisana je tipski ugovor sa Domom mladosti (21.januara). Cena ulaznice je ostala i dalje 3,00 din. uz obavezu mesečnog usklajivanja u skladu sa zvaničnim podacima o rastu cena. Drugih ugovora nije bilo, ali je primljen znatan broj dopisa od organizacija koje se bave davanjem podrške unapredjivanju rada građanskih udruženja na teritoriji SRJ: "Oxfam", "Zeleni sto" i "Centar za razvoj neprofitnog sektora" (svi iz Beograda). Mi smo njima dostavili popunjeno upitnik za izradu baze podataka i štampanje adresara za nekoliko grupa društvenodobrobitnih udruženja (NVO) na teritoriji SRJ. Od Fondacije za pomoć deci "Fedra" – Zrenjanin dobili smo više poziva za sastanke inicijativnog odbora za osnivanje "Unije NVO Zrenjanin", deklaraciju o saradnji i poziv za pristupanje Uniji. Našu izjavu o pristupanju Uniji smo im dostavili 30.aprila. Komentar o ovim aktivnostima je pod 13.4.
- 13.3. - Programske aktivnosti
- Predavanja:** Održana su 24 predavanja iz sledećih oblasti: Antropozofija (7), Zdrava ishrana (6), Duhovni razvoj (2), Ekologija (3), Meditacija (1), Psihologija (3), Filozofija (1), Indijanska astrologija (1). Predavači iz Zrenjanina su bili: Crkvenjakov L. (3), Buza M. (1), Radivojev Ljiljana (1), Vasičin Ana (1), Nagel Nada (1), dr Maksimov Aleksandra (1). Iz drugih gradova predavači su bili: Srećko Miličević (6, Beograd), Boško Milisavljević (1, Loznica), Mihajlo Djurić (1, Šabac), Vesna Krmpotić (1, Beograd), Olivera Todorović (1, Beograd).
- Kursevi i ostalo:** U ovoj godini nije održan nijedan kurs, a od ostalih aktivnosti održavani su redovni sastanci-druženja sredom, kao i ranijih godina.
- 13.4. - Specifični dogadjaji
- Početak podrške građanskim organizacijama od strane Amerike i Evropske unije.** Kao i u svim zemljama Istočne Evrope, Zapadni svet je potajno finansirao rad opozicionih stranaka i osnivanje studentskih i građanskih pokreta usmerenih na animiranje što većeg broja građana za učešće u demonstracijama za rušenje stare socijalističke vlasti. Kod nas je u tome glavnu ulogu odigrao Narodni pokret "Otpor". Paralelno sa tom osnovnom (pretežno tajnom) aktivnošću, velike zapadne fondacije za finansiranje razvoja demokratije i borbe za ljudska prava, kao što su "Fond za otvoreno društvo" (Soroš), "Oxfam" (Oksford, Engleska), USAID i dr., osnovali su svoja predstavništva u Beogradu i otpočele organizaciju i finansiranje seminara za obuku aktivista građanskih organizacija za rukovodjenje i unapredjivanje rada kao i za izradu "projekata" (kratkih elaborata za učešće na konkursima za dodelu sredstava radi finansiranja konkretnih aktivnosti). U svim istočnim zemljama od domaćio se i postao popularan termin "NVO" (nevladine organizacije) samo zato što je kod građana uspešno izazivao osećaj da se radi o organ-

izacijama usmerenim PROTIV aktuelne vlasti. Teoretičari gradjanskog (civilnog) sektora društva ga nisu prihvatali već su umesto termina NVO koristili termine "organizacije neprofitnog sektora" ili "gradjanskog (civilnog) sektora". Zakonom o udruženjima termin NVO takodje nije definisan dok se u praktičnom životu koristio za skup nekoliko grupa gradjanskih udruženja kao što su udruženja za razvoj demokratije i ljudskih prava, ekološka, humanitarna i sl. "društvenodobrobitna" udruženja (bez hobističkih, sportskih, strukovnih, religioznih, lovačkih, vatrogasnih...itd.).

Prihvatanje ponudjene saradnje od strane našeg Udruženja. Udruženje "Zdrav život" je od početka opisanih aktivnosti odlučilo da prihvati, podrži i aktivno učestvuje u ponudjenim raznim vidovima saradnje. Naši predstavnici su prisustvovali svim sastancima na koje nas je pozivala (pismenim pozivima) "Unija NVO" kao i sastancima na koje nas je telefonom pozivao "EPuS" (Evropski pokret u Srbiji, Lokalno veće u Zrenjaninu). U članstvo Unije smo pristupili 30.aprila. Sa beogradskim kancelarijama (pomenutim pod 1.2.) smo takodje od početka održavali korektnu saradnju putem pismene prepiske.

13.5. - Ostalo Razno *---- Krajem leta i u toku jeseni manja grupa članova našeg Udruženja (Budai G., Turinski V.) i Fondacije "Fedra" (Stajić Dragan), bavila se prikupljanjem podataka i dokumentacije o teritoriji mužljanskog atara (3.500 hektara). U više navrata je vršen detaljan obilazak tog terena.a jedna poseta je bila namenjena isključivo snimanju (fotoaparatom, 36 snimaka) karakterističnih zona ovog područja (jezera, putevi, farme, selo Deonica, trafostanica,dolma, ostrvo u Tisi...). Na osnovu tog materijala sačinjen je predlog (idejno rešenje) za izradu urbanističkog projekta pod nazivom "Ekološko-proizvodni i zdravstveno-rekreativni kompleks – Mužljanski rit". Ovaj elaborat je sadržao 10-tak stranica kucanog teksta i osam stranica grafičkih priloga (skica) za osam zona karakteristične namene (stanovanje, kuće sa okućnicama, zone sa i bez el.energije, motel, rekreativni centar, čarda na Tisi, dom za decu, dom za stare...). Elaborat je prekucan, kompletiran i u januaru 1999.g. dostavljen Mesnoj zajednici-Mužlja, Zemljoradničkoj zadruzi-Mužlja, Kombinatu "Servo Mihalj", Sekretarijatu za urbanizam SO Zrenjanin.... Nažalost, povratnih informacija nije bilo.

14. - 1999.g. - Dvanaesta godina - (bombardovanje !!!)

14.1. - Uvodni istorijski podsetnik U oblasti ekonomije nije bilo značajnijih promena: godišnja inflacija je 41 %, prosečne zarade su skoro iste kao i prošle godine (116.-dolara) a kurs dinara je sa 9 skočio na 11.-din. za dolar.
Ali zato, u oblasti politike su nastupila katastrofalna dogadjanja: Na Kosovu, u prva tri meseca ove godine vojska SRJ sprovodi opštu ofanzivu etničkog čišćenja na celoj teritoriji što dovodi do izbeglištva oko 850.000 Albanaca. Pri tome su počinjena i 3 masakra (Račak, Vel. Kruša, Suva Reka). Kao posledica tih aktivnosti, 24.marta, otpočinje vojna intervencija vazdušnih snaga NATO, koje na Kosovu bombarduju položaje vojske SRJ, a na celoj teritoriji Srbije bombarduju ne samo vojne objekte već i glavne objekte infrastrukture (mostovi, pruge, termoelektrane...). U Beogradu su bombardovani objekti Generalštaba, MUP, Avalski toranja, RTS, Dedinje. U Pančevu: Azotara i Petrohemija. Bombardovanje termoelektrana (graftne bombe) izazvalo je potpun raspad elektroenergetskog sistema (70% teritorije Srbije je ostalo bez struje). Bombardovanje je trajalo 78 dana a zvanično je obustavljeno potpisivanjem mirovnog sporazuma SRJ i NATO (10.jun), posle čega se na teritorije Kosova iseljava oko 250.000 Srba.

U drugoj polovini godine "Savez za promene" organizuje u Beogradu učestale proteste protiv režima S.Miloševića, a do većih demonstracija dolazi i u Čačku, Leskovcu i Valjevu. Od specifičnih dogadjanja u ovoj godini možda treba pomenuti sledeće: U Beogradu je 14.aprila ubijen novinar Slavko Ćuruvija; 25.maja je Haški tribunal podigao optužnice protiv S.Miloševića i još četvorice vodećih funkcionera SRJ; 10.juna je Savet bezbednosti doneo rezoluciju 1244; 11.avgusta se na našem regionu dogodilo totalno pomračenje Sunca; 12.decembra je umro F.Tudjman.

14.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti Redovna Godišnja skupština Udruženja, sa uobičajenim dnevnim redom, održana je 23.juna u Kulturnom centru. Nakon podnetih izveštaja i diskusije odlučeno je da članarina i dalje bude 1.-din. mesečno.
Redovan (tipski) ugovor o saradnji u 1999.godini potписан je 28.januara (deveti put) sa Kulturnim centrom. Početkom marta smo poslali dopis Ministarstvu informacija kojim odgovaramo na njihov upit o daljem izlaženju časopisa "Antropozofija". 19.aprila smo uputili dopis nadležnim organima da dozvole proizvodjačima graham-hleba nastavak proizvodnje istog u ratnim uslovima. Krajem oktobra smo primili kratak dopis od Vjazme Marčić.

14.3. - Programske aktivnosti **Predavanja:** U toku godine je održano 37 predavanja. Bilo bi ih više, ali je u toku bombardovanja održano samo 17 dok je, zbog bezbednosti predavača iz drugih gradova, 6 predavanja otkazano. Održana su predavanja iz sledećih oblasti: Antropozofija (6), Duhovni razvoj (14), Astrologija (7), Joga (4), Psihologija (1), Zdrava ishrana (2), Religija (1), Medicina (1), Putopisi (1). Predavači iz Zrenjanina: Crkvenjakov L. (6), Buza M. (2), Nagel N. (2) Seleši M. (1), Selesi L. (4), Djurdjev Lj. (2), Lukić Lj. (8), Žegarac Dj. (1), Šlajh V. (1), Popošić J.(2). Predavači van Zrenjanina: Gordana Sašon (1, Rijeka- 24.marta tj. baš na prvi dan početka bombardovanja), grupa lekara-homeopata (1, Novi Sad), i 4 predavača iz Beograda: Zlatko Kalajdžić (3), Dejana Jovičić (1), Voja Stojiljković (1), Srećko Milićević (1). Kurseva nije bilo,a od ostalih aktivnosti održavana su sredom od 19 do 21 čas redovna nedeljna druženja (kad nije bilo predavanja).

14.4. - Specifični dogadjaji **Bombardovanje.** Svi javni skupovi su u vreme bombardovanja bili otkazani (zabranjeni). Mi smo ipak ubedili Kulturni centar da nam dozvoli održavanje predavanja uz našu obavezu da ne uključujemo osvetlenje. Tako smo tih petnaestak predavanja održali uz svetlo samo po jedne sveće koja je bila postavljena na sto predavača. Učesnici predavanja su se penjali uličnim stepeništem gore u isto vreme, kada su mnogobrojni gradjani silaznim stepeništem ulazili u podzemno (atomsko) sklonište u suterenu Kulturnog centra.

14.5. - Ostalo Razno **Aktivnosti gradjanskog sektora.** U toku godine su održane 4 sastanka predstavnika gradjanskih udruženja na kojima su učestvovali predstavnici našeg Udruženja. Po jedan sastanak je održan u prostorijama MZ “Dolja-Crni Šor” gde je domaćin bio Ekološki pokret “Eko-San” i u prostorijama Malteške dobrotvorne organizacije (ul.Cara Dušana 38-a, zgrada u vlasništvu dr sci Đerđ Seleši, brata našeg Lasla Seleši) a dva sastanka su održana u maloj sali (soba 101) zgrade Skupštine opštine. Osnovne teme su bile: 1.- Radiostanica “Fedra”, 2.- Adaptacija sale bioskopa “Vojvodina”, 3.- Osnivanje novog udruženje Zrenjaninska inicijativa – “Naš grad” (skraćeno “ZING”, aktivnost: urbanizam), 4.- Interteka i 5 računara (Došen, EPuS), 5.- Konkursi i seminari, 6.- Blokade vlasti u vezi humanitarne pomoći i radiostanice (Malt.org. i “Fedra”), 7.- Drugi jugoslovenski forum NVO.

Elaborat “Mužljanski rit”. 25.maja smo (Rudnički, Turinski) direktoru poljoprivrede IPK “Servo Mihalj” (Palatinuš Janoš) odneli i prezentirali naš elaborat “Mužljanski rit”. Bio je veoma zainteresovan i prisustvovao je i na kasnija 2 sastanka o tome u Kulturnom centru.

15. - 2000.g. - Trinaesta godina (baksuzna!)

15.1. - Uvodni istorijski podsetnik Proročanstva se nisu ostvarila: nije se dogodio “smak Sveta” pa čak ni “smak” Interneta. Jedini ozbiljan “smak” se dogodio u Srbiji 5.oktobra kada je konačno srušen režim Slobodana Miloševića. (Pošto srpskohrvatska verzija Vikipedije ne sadrži hronologiju značajnih dogadjaja posle 2000. godine, za dalji tekst koristim nešto oskudnije informacije sa hrvatske verzije): U martu 2000.god. je V. Putin izabran za predsednika Rusije; u septembru su održane Olimpijske igre u Sidneju. U Srbiji je januara ubijen Arkan, a maja meseca B.Parošević (preds. Izvrš.veća Vojvodine). Godišnja inflacija je dostigla 70 %, prosečne zarade su bile oko 150 dolara, a kurs dinara je bio 11,6 din. za jedan dolar. Najznačajniji dogadjaj u ovoj godini, u Srbiji, svakako je konačno rušenje režima Slobodana Miloševića 5.oktobra, kada su na ulice Beograda izašle ogromne mase naroda ne samo iz Beograda već i iz većine većih gradova u Srbiji.

15.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti Posle 9 godina uspešne poslovne saradnje sa Kulturnim centrom (Domom mladosti), za koje vreme smo u njihovim prostorijama održali **231 predavanje**, novoimenovani direktor (Poznić) nije pristao da (deseti put) potpiše tipski ugovor o poslovnoj saradnji u tekućoj godini (zasnovan na plaćanju ulaznica) već je tražio da naše dalje aktivnosti u prostorijama Kulturnog centra plaćamo redovnim mesečnim uplatama zakupnine u dale ko većim iznosima od onih koje smo mogli da ostvarimo naplatama ulaznica i članarine. U vezi ove situacije, na Vanrednoj skupštini Udruženja, održanoj 19. februara, podnet je Izveštaj o 12.-godišnjem radu i razmatrane mogućnosti obezbeđenja prostorija u nekom drugom objektu (firmi, ustanovi). Evidentirani su sledeći predlozi: “Tisa”, “Delta”, “Mekdonalds”, “Fedra”, “Narodna tehnika”, “Ishrana”(sprat), “Pozorišni klub”, “Dramska radi-

onica”, Osn.škola “N.Tesla”, “Komitet”, kafane, restorani.... U arhivi nema podataka o ovom sastanku – sačuvan je samo plakat-poziv za sastanak, ali bez mesta održavanja.

U arhivskom registratoru za administrativna dokumenta se nalaze sledeći dopisi i drugi tekstovi:

- 17. januar : predlog nepotpisanog tipskog ugovora o saradnji sa Kulturnim centrom,
- .... januara : “Zajedničke prostorne potrebe ekoloških, humanitarnih i srodnih udruženja u Zrenjaninu “(“Zdrav život” i “Fedra”),
- 24.februara : Dopis (naš) “Delta-Holdingu” – Beograd : Predlog za formiranje “Delta-Centra” (za gradjanska udruženja) u Zrenjaninu,
- 25.februara : Članak Milin Slavice u “Zrenjaninu” : UG “Zdrav život” – Upornost 12 godina, (odmah posle Vanredne skupštine),
- 01.maj : Poziv članovima Predsedništva za sastanak u kafiću “Zanzibar”, 08.05.2000.g., sa dnevnim redom: 1.- Sajam meda i zdrave hrane; 2.- Obezbedjenje radnog prostora; 3.- Podsticanje privrednih aktivnosti; 4.- Prirodno lečenje; 5.- Razno.
- 04.maj : Poziv (nama) za sastanak Unije NVO 11.05.200.g. u sali 101 zgrade SO Zrenjanin. Teme: izveštaji o radu pojedinih udruženja, “Infoteka”, projekat “Kancelarija za neprofitni sektor”,
- 28.novembar : Upitnik “REC”-a za direktorijum ekoloških udruženja SRJ,
- 20.decembar : Naš detaljan predlog “REC”-u za izradu “Ekološkog priručnika”.

Sva ova dokumenta su navedena radi prikaza bitnih dogadjanja u ovoj prelomnoj godini – kritično ne samo za UG Zdrav život”...

15.3. - Programske aktivnosti

Zbog nemogućnosti obezbedjenja prostorija za predavanja i kurseve prekinuto je njihovo organizovanje! Svi smo mislili da je to **privremeno** stanje koje će trajati **samo par meseci**, ali je potrajalo neverovatno dugo tj. čitavih par godina !!! (Konkretno: od februara 2000.g. do aprila 2004.g.) U ovoj godini je ipak bilo održano par predavanja, pa čak i 1 kurs (u stanu), ali ne kao zvanične aktivnosti Udruženja, već kao pojedinačne lične aktivnosti samih članova. U notesima imam evidentirano da je istog dana (22.decembra) Slavica Vorgić organizovala predavanje Zlatka Kalajdžića u “Galeriji” (zgrada pozorišta), a Vesna Rac predavanje dr Vere Pilipović u prostoriji “Duhovnog centra” (Svetosavska ul.,sprat). Na oba ova mesta je održano još po par predavanja u narednoj godini.

15.4. - Specifični dogadjaji

Sastanci “Unije NVO”. Početkom godine Uniju je sačinjavalo 10-tak gradjanskih udruženja. Imam evidentirana sledeća: Fedra, Malteška dobrotv.org., Zdrav život, Eko-San, Vojvodjanski klub, Omladina, Ženski klub. Ponekad su bili prisutni i predstavnici nepridruženih udruženje: “Otpor”, “EPuS”... U toku godine sastanci Unije su održani u martu, maju i oktobru. Na svim sastancima je osnovna tema bila razmatranje novih elaborata o obezbedjenju zajedničkih radnih prostorija (funkcija NVO-centra), izveštaji o aktivnostima pojedinih udruženja i razmatranje izveštaja EPuS-a o dobijenih 5 računara (Soroš) i načinu njihovog korišćenja. Poslednja tema nije nikada realizovana, jer se predstavnici EPuS-a nikada nisu pojavljivali. Na poslednjem sastanku (16. oktobra) saopštена je značajna informacija: nova-demokratska vlast je prihvatile predlog Unije i otvorila radno mesto “referenta za odnose sa gradjanskim udruženjima...” (Biljana Stajić).

Prvi sastanak Predsednika SO sa predstvincima gradjanskih udruženja. Većina od 27 pismeno pozvanih udruženja se odazvala pozivu za sastanak koji je održan u maloj Sali SO (101). Predsednik Čežek je imao uvodnu reč. Informisao nas je o postojanju petočlane opštinske komisije (Otpor, G-17...) za saradnju sa udruženjima gradjana (NVO) i stranim fondacijama i o novom radnom mestu u SO za odgovarajućeg referenta. Tražio je da se svi angažujemo na pribavljanju donacija... Razume se da smo mi tražili da nam se pre svega obezbede zajedničke radne prostorije. Sastanak je održan 15.decembra.

15.5. - Ostalo Razno

Informacije o EPuS-u. Za razumevanje daljih dogadjanja neophodno je raspolaganje osnovnim informacijama i konkretnim činjenicama vezanim za odnos gradjanskih udruženja Zrenjanina sa Lokalnim većem Evropskog pokreta u Srbiji (EPuS). Direkcija EPuS-a u Beogradu osnovana je još 1992.godine. Opšte je mišljenje da je osnovana na inicijativu DOS-a sa ciljem da privlači i koordinira rad stranih fondacija u Srbiji. EPuS je u svim gradovima osnovao Lokalna veća. Zrenjaninsko lokalno veće je osnovano 08.12.1997.g. Formirano je Izvršno veće od 10-ak uglednih-afirmisanih zrenjaninskih stručnjaka iz svih delatnosti (privreda, kultura, umetnost, ekologija, zdravstvo...) Izmedju ostalih i ja sam postao član tog Veća. Medjutim, način rada užeg rukovodstva je bio takav da je već posle godinu dana većina članova napustila Veće. U toku 2000-2001.g. došlo je do bojkota saradnje većine gradjanskih udruženja sa EPuS-om iz

sledećih razloga: EPoS i još 16 udruženja su krajem 1998.god. podneli “Fond za otvoreno društvo” (Soroš) zahtev za isporuku računara za opremanje zajedničkog PC-edukativnog centra (Infoteka). Krajem 1999.god. isporučeno je 5 računara i oni su smešteni u prostorije EPoS-a. Računare je potpuno prisvojio EPoS. Tokom čitave dve godine predstavnici EPoS-a nisu prisustvovali nijednom skupu gradjanskih udruženja na kojem je postojala tačka dnevnog reda “dogovor o korišćenju računara”. Međutim, obzirom na osnovnu funkciju direkcije EPoS-a (saradnja sa stranim fondacijama) dogovoren je da se u Zrenjaninu nastavi saradnja sa postojećim Lokalnim većem ali samo u obimu koji je od koristi gradu i opštini Zrenjanin.

16. - 2001.g. - Četrnaesta godina

16.1. - Uvodni istorijski podsetnik	Od značajnih dogadjaja u svetu treba navesti da je janura Dž.Buš izabran za 43. predsednika SAD i da je otpočelo pisanje velike svetske (slobodne, volonterske) enciklopedije pod nazivom “Wikipedia” a da je u septembru (11.) došlo do najvećeg terorističkog napada na teritoriji Amerike u kome je (avionima) srušen Svetski trgovaci centar u Njujorku, pri čemu je živote izgubilo više od 3.000 ljudi.
-------------------------------------	---

U Srbiji je januara Zoran Đindić izabran za predsednika Vlade. Prvog aprila je uhapšen Slobodan Milošević a 28.juna je izručen Haškom tribunalu. U avgustu je DSS (Košturnica) napustila koaliciju “Demokratska opozicija Srbije” (DOS) a početkom novembra je došlo do pobune specijalne vojne jedinice “Crvene beretke” Ekonomsku situaciju karakteriše godišnja inflacija od 80 %, prosečne zarade od 121 dolar mesečno i kurs dinara: 48,3 din. za dolar.

16.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti	U knjizi zapisnika, arhivi i beleškama nema nikakvih podataka o održavanju redovne godišnje skupštine u ovoj godini. Pored problema sa obezbedjenjem radnih prostorija na neodržavanje skupštine su sasvim sigurno uticale i mnogobrojne nove (nespecifične) aktivnosti trenutno najaktivnijih članova našeg Udruženja. Međutim, u članku Maje Pandurov, objavljenom 20.aprila u listu “Zrenjanin”, postoji informacija da je naše Udruženje održalo 31.marta u prostorijama SO Zrenjanin pripremni sastanak za održavanje redovne Godišnje skupštine, što znači da je ona ipak održana u toku aprila.
--	--

Aktivnosti UG “Zdrav život”

A.1. - Naši elaborati, ankete... U januaru smo sačinili zbirku naslovnih strana naših inicijativnih elaborata, a jula smo na računaru Sektora za izgradnju nove Bolnice (Saša Tabački) sačinili detaljan višenamenski anketni upitnik za članove Udruženja sa ciljem njihovog izjašnjavanja o izboru kategorije članstva, prikupljanja detaljnih ličnih podataka, iskazivanju interesovanja za programske oblasti i podacima o zaposlenju i poslovним interesima. Ovaj upitnik je umnožen, kovertiran i uz dopis i plaćen odgovor dostavljen svim članovima Udruženja. Na osnovu odgovora na ovaj upitnik u prostorijama Udruženja enologa (kafana “Paun”) je održano nekoliko sastanaka sa grupom članova zainteresovanih za neku oblast poslovnih aktivnosti.

A.2. - Stručna pomoć srodnim UG. Na njihov zahtev, Udruženju “Eko-Hum”-Kikinda, dostavili smo zbirku naših stručnih dokumenata.

A.3. - Predavanja. U prostorijama Srednje ekomske škole (zgrada Gimnazije) organizovali smo 15.avgusta predavanje dr Vere Pilipović (Beograd) o Makrobiotičkoj ishrani, a 8.septembra predavanje Ane Marković (Subotica) na temu “Feng Šui”. U toku oktobra smo održali sastanak sa predstvincima Kulturnog centra gde je dogovoren da oni budu organizatori (obezbedjuju prostorije), a mi saradnici (obezbedujemo predavače) u organizovanju 3 predavanja iz oblasti Ekologije. Prvo od njih je održano odmah u novembru (21.) na temu “Globalni ekološki problemi”. Predavač je bio Dekan Hemijskog fakulteta u Beogradu, prof. Polić.

A.4. - Izlet – “Mužljanski rit”. 28.aprila smo iznajmili autobus (120.-DEM) i organizovali izlet za po dva predstavnika svakog udruženja gradjana (iz grupe društvenodobrobitnih) na lokalitetu Mužljanski rit – Obala Tise. Na naš pismeni poziv se odazvalo 40 učesnika.

A.5. - Saradnja sa MZ. S obzirom na prostorni problem, obratili smo se cirkularnim dopisom svim mesnim zajednicama sa pozivom na saradnju. Efekta baš i nije bilo.

A.6. - Prvo uspešno učešće na konkursu. Aktivisti naše Ekološke sekcije, Maja Pandurov (novinarka) i Petar Jevtić (dipl.inž.sum.), su detaljno razradili moj inicijativni predlog sadržaja “Ekološkog priručnika” (dostavljen “REC”-u krajem prošle godine) i, u skladu sa instrukcijama koje je sadržao konkursni oglas Izvršnog veća APV, sačinili konkursni elaborat (“projekat”) sa naslovom “Mali aktuelni ekološki priručnik za gradjane Vojvodine” i

poslali ga u konkursnom roku. Bili smo prijatno iznenadjeni kad nam je krajem novembra javljeno telefonom da je naš projekat usvojen i da treba da pošaljemo naše predstavnike u Novi Sad da 12.decembra potpišu ugovor o realizaciji. Potpisnici su bili autori projekta, Maja i Petar. Radi preuzimanja odobrenih 60.000.- dinara morali smo sa Vojvodjanskom bankom da ugovorimo promenu kategorije računa (ugovor o depozitu....), potpišemo depo-kartone, priložimo izvod o statističkoj klasifikaciji...

B.1. - Dopisi drugih nama. Skupština opštine nam je dostavila izveštaj o radu (prvih 100 dana) i poziv za “okrugli sto”, a “NGO Policy Group” iz Beograda nam je uputila poziv za učešće na predavanju o razvoju neprofitnog sektora. Od “REReP” smo dobili izveštaj sa seminara, a od “Panonije”-Novi Sad upitnik o NVO.

B.2. - Napisi u medijima. Naša članica, novinarka Maja Pandurov, je u listu “Zrenjanin” od 20.aprila, objavila članak o radu našeg Udruženja pod nazivom “Da li smo zaboravili na zdrav život”.

B.3.- Ostale aktivnosti. Na inicijativu Ekološke sekcije, u prostorijama Udruženja ekologa “Paun”, u toku ove godine su otpočela da se održavaju redovna nedeljna druženja (sredom u 19 č.) ekologa, antropozofa i drugih zainteresovanih članova našeg,ali i drugih udruženja.

Aktivnosti UG ”Zdrav život” u sklopu “FORUMA NVO opštine Zrenjanin”

Uvodne napomene: Nastanak “Forumu NVO”. Od početka 2001.god. SO Zrenjanin je sazivala sastanke predstavnika grupe društveno-dobrobitnih udruženja građana (razvojne, humanitarne, ekološke...skraćeno “NVO”). Ovim sastancima su prisustvovali članovi petočlane opštinske “Komisije za odnose lokalne samouprave sa nevladinim organizacijama i stranim fondacijama”, a redovno je prisustvovao i aktivno učestvovao i Predsednik opštine, Milan Čežek. Vodeću ulogu u Komisiji su imali predstavnici “Otpora” (P.Lacmanović) i “G-17” (V.Milankov). Na IV sednici, održanoj 01.marta, V.Milankov je upoznao skup sa odlukom Komisije da podnese kolektivnu ostavku zbog neuspešne saradnje sa opštinskim rukovodstvom. Nakon toga članovi Komisije su napustili sednicu. U trenutku kada su prisutni počeli lagano da ustaju i kreću ka izlazu, ustao sam i zamolio ih da, ipak ,nastavimo sa radom po predloženom dnevnom redu i dopunama koje je predložula grupa ekoloških udruženja (izvestilac Maja Pandurov). Tako je ova sednica ipak nastavljena i to sasvim uspešno. Na kraju je ovaj skup predložio Opštini kriterijume za izbor članova nove Komisije, a po tim kriterijumima su odmah predloženi (Kadrovsкоj komisiji SO) sledeći članovi : Vojin Turinski (ekološke i srodne org.), Milan Milivojević (društveno-razvojne org.), dr sci Djerdj Seleši (humanitarne), Ljubiša Mihajlović (org.invalidnih lica), Milivoj Subotićki (EPuS i org.medjunarodnog prijateljstva). Dogovoren je da se ova Komisija unapred konstituiše, da pripremi dnevni red sledeće sednice, da podnese Opštini zahtev za obezbeđenje zajedničkih radnih prostorija, da sačini Koncept rada... I tako se došlo do ideje za osnivanje **“Forum za medjusobnu saradnju nevladinih organizacija opštine Zrenjanin”**, a neko od prisutnih novinara je sledećeg dana objavio tekst sa provokativnim naslovom **“Zdrav život umesto Otpora ?”**

Privremene radne prostorije za “Zdrav život”. Na gradilištu Nove bolnice, u Sektoru za izgradnju (gde sam bio zaposlen),dobili smo saglasnost da možemo privremeno, van radnog vremena i vikendom, da koristimo jednu prostoriju i kancelarijsku op- remu (uključujući i računar i fotokopir) za potrebe našeg Udruženja. Potom se to spontano proširilo i na potrebe Foruma NVO i preraslo u pravi mali NVO-Centar.

Dogadjaji:

C.1. - Sastanci-sednice. U svojstvu predstavnika-delegata UG “Zdrav život” prisustvovao sam svim sastancima koje je zakazivala Opština. Bilo ih je 10-tak i svi su održani u zgradbi Opštine (mala sala, prostorija 101).S obzirom da sam krajem marta imenovan za sekretara Komisije za organizaciju rada i medjusobnu saradnju Foruma NVO opštine Zrenjanin,a od jula i za sekretara opštinske (novoizabrane) Komisije za saradnju sa NVO i stranim fondacijama, uz pomoć trenutno najaktivnijih članova našeg Udruženja preuzeo sam i sprovodio sve potrebne administrativne aktivnosti oko priprema materijala, štampanja, umnožavanja, slanja poziva, evidencije prisustva... i to za obe komisije. Svi ovi poslovi su se obavljali na gradilištu Nove bolnice,jer prvi pokušaji da se to poveri stručnim službama Opštine su bili potpuno bezuspešni (zbog nezainteresovanosti, javašluka,a možda i namerne opstrukcije...).

C.2. - Zapisnici i službene beleške. Samo par puta su ovim sastancima prisustvovali službeni zapisničari Opštine i vodili detaljne zapisnike, a na svim ostalim sastancima sam ja vodio beleške i potom, naknadno, sačinjavao službene beleške. Razume se da se ova dokumentacija ne nalazi u arhivi našeg Udruženja, već u arhivi (zajedničkoj) Foruma NVO i opštinske Komisije za NVO. Sva ta dokumentacija se nalazi u našoj prostoriji u Makedonskoj 11 i iz nje vadim ove podatke.

C.3. - Normativna akta. Sva potrebna normativna akta (dogovori, pravilnici,registri, pristupnice, kodeksi...) za potrebe obe Komisije, sačinjavani su od strane članova našeg Udruženja u privremenim radnim prostorijama na gradilištu Nove bolnice.

C.4. - Edukacija predstavnika vlasti. Pošto je bilo očigledno da predstavnici vlasti (“lokalne samouprave”) vrlo malo znaju o radu građanskih udruženja, sačinio sam namenski kratak priručnik sa osnovnim znanjima o njihovom načinu rada i finansiranja u zapadnim zemljama i dostavio ga Predsedniku opštine i Načelnici sekretarijata društvenih delatnosti.

C.5. - Adresar građanskih udruženja opštine Zrenjanin. Zahvaljujući radu i upornosti članova našeg Udruženja, Zrenjanin je verovatno jedini grad u Srbiji koji je imao sačinjen kompletan adresar svih registrovanih građanskih udruženja (ukupno 505) na teritoriji Opštine. Iako je Registar udruženja javni dokument, SUP-Zrenjanin je bahato odbio naš prvi zahtev za uvid i vadjenje podataka iz tog Registra. Odmah smo uložili žestok-emotivan protest Ministarstvu unutrašnjih poslova i od njih dobili odobrenje pa su (1 ili 2) člana Udruženja proveli nekoliko dana u prostorijama SUP-a i sačinili željeni spisak sa adresama i par osnovnih podataka. Drugi deo podataka smo bez problema dobili od Saveznog ministarstva pravde. Kompletan spisak je otkucan na računaru (12 strana). Poslednji list je sadržao rekapitulaciju broja udruženja po vrstama srodnosti. Finalizirani spisak je umnožen, snimljen na diskete i dostavljen SUP-u i Opštini. Pošto naziv “Zdrav život” baš nije naročito prikladan za ovakve aktivnosti, sve je bilo prikazano formalno kao aktivnost “NVO-Agencije za poslovni razvoj”.

C.6. - Rešenja SO Zrenjanin. U toku godine smo primili 3 Rešenja SO Zrenjanin koja se odnose na raspodelu budžetskih sredstava, imenovanje prva 4 člana Komisije za NVO i naknadno imenovanje petog člana. Napomena: Iako je Malteška dobrotvorna organizacija donosila Opštini neuporedivo veću humanitarnu pomoć (lekovi, bolnički uredjaji i oprema, hrana...) od bilo kojeg drugog udruženja, naš predlog da dr sci Đerd Seleši (predsednik Malteške organizacije SRJ) bude član Komisije, iako prihvaćen od strane opštinske Kadrovske komisije, odbijen je na sednici Skupštine zbog primedbe jednog odbornika na vezu ove organizacije sa Katoličkom crkvom. Za petog člana je kasnije imenovana dr Dragana Žegarac, a gospodin Seleši je ostao peti član Komisije Foruma.

C.7. - Zahtevi Opštini za radne prostorije. Do kraja jula 2001.g. sačinili smo i dostavili Opštini 4 zahteva (elaborata) sa obrazloženjima o potrebnom minimalnom broju zajedničkih radnih prostorija (funkcija NVO-Centra), sa opisom funkcija i kalkulacijom troškova.

16. 3. - Programske aktivnosti. Mislim da u ovoj godini osnovnih programskih aktivnosti (predavanja, kursevi) nije bilo.

16.4. - Specifični dogadjaji

Osnivanje i rad “NVO-APR”. Na sugestije Predsednika opštine i po predlogu Komisije Foruma odlučeno je da se osnuje novo udruženje građana (za razvoj preduzetništva i male privrede) “NVO-Agencija za poslovni razvoj”, po ugledu na slična udruženja koja su uspešno poslovala u Republici Srbkoj. Sastanci inicijativnog odbora, izrada statuta i ostalih osnivačkih akata, osnivačka skupština i svi dalji radni sastanci ovog novog udruženja održavani su u našim privremenim radnim prostorijama, dok su se stručna predavanja za preduzetnike održavala u novom (praznom) poslovnom centru “Bubalo” (na kraju Mihajlovačkog druma). Bili smo i finansijeri jednog stručnog predavanja: platili smo putne troškove (120 maraka) gospodjji Stojanki Miltašević iz Banja Luke koja je održala predavanje na temu iskustava Republike Srbске u saradnji sa stranim fondacijama i bankama na realizaciji “biznis-planova” za malu privredu. Nažalost, zbog velikih pronevera kod njih, strane fondacije su odlučile da u Srbiji sprovode edukaciju preduzetnika isključivo preko vladinih organa i agencija tako da je očekivani uspeh ove naše agencije izstao.

Jedini uspešan “građanski nadzor”. Novoosnovano udruženje građana “ZING” (Zrenjaninska inicijativa “Naš grad”-oblast: urbanizam), u kojem sam bio aktivan od osnivanja (a kasnije se uključilo još par naših članova-ekologa), je verovatno jedino udruženje u Srbiji koje je u praksi u potpunosti ostvarilo najvažniji zadatak građanskog sektora društva: “građanski nadzor nad sprovodnjem funkcija vlasti”. To je bilo moguće samo zato što su sva urbanistička rešenja morala da budu blagovremeno stavljeni na javnu diskusiju, pa su bila dostupna građanima za razmatranje i dostavljanje primedbi Opštini pre održavanja odgovarajuće sednice Izvršnog veća ili Skupštine. Verovatno je najveći doprinos ZING-a bio u tome što se izborio da projektovanje urbanističkog plana užeg jezgra centra grada bude ostvareno putem raspisivanja javnog (jugoslovenskog) konkursa, čemu je prethodilo održavanje više predavanja najpoznatijih stručnjaka za ovu oblast. Treba napomenuti da je naše udruženje i pri osnivanju i radu ZING-a pružalo administrativnu pomoć kao i stručno učešće u organizaciji rada Ekološke sekcije ovog udruženja (Tiron Andrić, Petar Jevtić, Rade Krajnović...).

17. - 2002.g. - Petnaesta godina

17.1. - Uvodni istorijski podsetnik Od prvog januara ove godine Evropa počinje da koristi novu, zajedničku monetu "Evro" (EUR), a već aprila meseca to prihvata i Crna Gora. U februaru je u Hagu otočelo sudjenje Slobodanu Miloševiću. U martu je dogovorenod da se od 2003.g. Crna Gora potpuno osamostali tj. da posle 83 godine postojanja prestane da postoji "Jugoslavija". U aprilu je bivši ministar policije, Vlajko Stojiljković izvršio samoubistvo (ispred Skupštine), a juna je ubijen general policije Boško Buha. Niska stopa inflacije od samo 9 % najavljuje početak ekonomske stabilizacije ali zarade ostaju i dalje niske (145.- dolara mesečno). Kurs dinara počinje da se vezuje za EUR pa jedan EUR vredi 61.-dinar odnosno dollar vredi 63.-dinara.

17.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti Izborna Godišnja skupština je održana 02.juna u Kulturnom centru (zakupnina 1000.-din, sponzor "Kopija"). Za članove Predsedništva su izabrani :
1.- Dojkov Margita, 2.- Isakov Slobodan (iz Elemira), 3.- Grubić Mirjana, 4.- Caran Silvija, 5.- Turinski Vojin, 6.- Kerkez Snežana, 7.- Mitrinović Jasmina, 8.- Vujinović Aleksandra, 9.- Rabasović Milica, 10.- Jevtić Petar, 11.- Lapadat Dojna. Članarina je 100.-din. godišnje. Prva, konstitutivna sednica novog Predsedništva održana je odmah posle Skupštine. Ponovo sam izabran za Predsednika a za Sekretara je izabrana Snežana Kerkez. Druga sednica Predsedništva je održana 22.juna u Kafe-klubu "Astral" (ul. Dositeja Obradovića 32), a treća u kafiću "Zanzibar" (iza Kult.centra) 15.septembra.

Aktivnosti UG "Zdrav život"

Prema raspoloživoj dokumentaciji u arhivskom registratoru treba konstatovati da su izvršeni sledeći poslovi:

- *-- Na osnovu sprovedene ankete (vidi 16.3-A.1) sačinjeni su parcijalni spiskovi članova: 97 članova –zbirni spisak, 23-aktivna člana, 23-donatora, volontera, sponzora, 15-nezaposlenih...
- *-- Časopisu "Ekologija danas" smo uputili detaljan kritički osvrt na koncept časopisa,
- *-- Skupštini Opštine smo uputili primedbe na nacrt budžeta za 2003.godinu,
- *-- Sa servisom "Kopija" smo sklopili ugovor o sponzorstvu (za zakup sale za God.skupštinu),
- *-- Konkursni elaborat (projekat) za realizaciju druge etape "Malog ekološkog priručnika..." smo dostavili Izvršnom veću APV ali i REC-u u Beogradu (preveden na engleski jezik),
- *-- Manje izmene Statuta, usvojene na Skupštini, dostavili smo SUP-u radi upisa u Registar,
- *-- 30.maja smo dostavili Izvršnom Veću APV detaljan Izveštaj o realizaciji konkursnih sredstava (60.000.-din.) za izradu prve faze projekta

"Mali aktuelni ekološki priručnik za gradjane Vojvodine".

Detalji realizacije ovog projekta:

Početkom godine su sa 7 stručnih lica sklopljeni ugovori o delu i to : 1.- Dr Ileana Lelea (uporedna zdravstvena statistika-uzroci bolesti i smrти), 2.- Dr Saša Petković (problemi pitke vode), 3.- Milan Popović, ABH-zastavnik (zaštita od radioaktivnog, biološkog i hemijskog zagadjenja), 4.- Petar Jevtić, dipl.inž.šum., (lokalni i globalni ekološki problemi), 5.- Prof. Gordana Georgiju (leksikon ekoloških pojmoveva), 6.- Maja Pandurov, novinar (adresar ekoloških udruženja u SAPV, pregled ekoloških JUS-ISO standarda, ekološki "bon-ton"), 7.- Aleksandar Tabački, informatičar, (računarska obrada dokumentacije). Obzirom na skromna sredstva, svih 7 saugovarača je dobilo po 3.700,00 dinara (neto) za svoj rad (otkucan i isporučen), što je u bruto iznosu bilo 49.905,00 din. Preostalih 10.000.-din. je utrošeno na usluge računovodstva ("Byte"), tekući administrativan rad plaćan po evidentiranom radnom času (po cenovniku Studentske zadruge "Progres"), kancelarijske i PTT troškove i nabavku zbirke JUS-ISO standarda. Izveštaj o izvršenoj realizaciji projekta je 30.maja dostavljen Izvršnom Veću APV. Ugovori o delu za administrativne poslove plaćane po evidentiranim radnim satima sklopljeni su sa Majom Pandurov i potom sa Zoricom Djordjašev.

Aktivnosti UG "Zdrav život" u sklopu "FORUMA NVO opštine Zrenjanin"

Na našoj privremenoj (još uvek) lokaciji na gradilištu Nove bolnice u toku cele ove godine sačinjavana je, štampana, umnožavana i distribuirana sva potrebna dokumentacija za pripremu i održavanje 3 sednica Foruma NVO, 9 sednica Komisije za NVO, većeg broja konkursnih elaborata (projekata), nekoliko anketa, a povremeno i za aktivnosti NVO-APR i ZING-a.

A.- Pregled sačinjenih elaborata:

- **-- 09.01.2002.g. - Sačinjen i dostavljen Opštini elaborat (projekat) za finansiranje rada NVO-Centra,
- **-- 18.02.2002.g. - Od Opštine smo preuzeли kompletну konkursnu dokumentaciju (53 zahteva) gradjanskih udruženja za finansiranje rada u 2002.g. iz namenskih sredstava budžeta i uz velik trud izvršili kvalitetnu obradu radi mogućnosti luke i brze uporedne analize i rangiranja: tipizirane obradne liste, tipski tekstovi obrazloženja, detaljna pregledna tabela (“čaršav”), naš predlog visine odobrenih sredstava.... Obrada je trajala punih mesec dana a potom je 18.febroara iskopri rana u 2 primerka, povezana u fascikle i uručena Izvršnom veću i Sekretarijatu društvenih delatnosti Opštine.
- **-- 08.06.2002.g. - Na osnovu ranije sačinjenog adresara svih stranih fondacija aktivnih na teritoriji Srbije (124!) sačinjeno je i svima njima poslato, cirkularno pismo sa pozivom na saradnju sa zrenjaninskim gradjanskim udruženjima,
- **-- 08.07.2002.g. - Na osnovu pribavljenog gradjevinskog projekta zgrade u Makedonskoj ul. br. 11, sačinjeni su pregledni planovi rasporeda prostorija sa prikazanim dimenzijama i izračunatim površinama kao i prikladne tabele sa istim podacima i ostavljenom kolonom za upis naziva udruženja koje dobija prostoriju na korišćenje. Ova dokumentacija je iskopirana, povezana i dostavljena Sekretarijatu za urbanizam SO Zrenjanin kao nadležnom organu za raspodelu prostorija,
- **-- 23.09.2002.g. - Sačinili smo pregledan sažetak Zaključka Izvršnog veća SO Zrenjanin (od 19.09.2002.g.) o korišćenju poslovne zgrade u Makedonskoj 11 i dostavili ga svim zainteresovanim udruženjima,
- **-- 13.10.2002.g. - Američkoj agenciji za medjunarodni razvoj (“USAID”) – Programu za reformu lokalne samouprave (“SLGRP”) je dostavljen elaborat (projekat) za opremanje zajedničkih prostorija u Makedonskoj 11,
- **-- 16.10.2002.g. - Sačinjen je i dostavljen svim aktivnim udruženjima sažetak prezentacije engleske fondacije “BCIF” (The Balkan Community Initiatives Fund) sa kratkim i jasnim uputstvima za konkurisanje primenom konkursnog upitnika,
- **-- 23.10.2002.g. - Za potrebe Ministarstva...(?)..., sačinili smo i dostavili beogradskoj agenciji “Kontakt-Srbija” izveštaj o značajnijim aktivnostima Foruma NVO opštine Zrenjanin u dvogodišnjem periodu (2001-2002.). Dostavljeno je i 5 priloga.,
- **-- 17.11.2002.g. - Beogradskim i novosadskim kancelarijama “Freedom House”(Soroš) i “ I R D “(Medjunarodna organizacija za razvoj) dostavljeni su elaborati (projekti) za opremanje prostorija NVO-Centra nameštajem i opremom,
- **-- 19.12.2002.g. - Za članove Komisije NVO sačinjen je predlog teksta: Osnovni stavovi Kamisije o inicijativi “Press Rradionice”.

B.- Pregled sprovedenih anketa:

- **-- mart. 2002.g. - Izrada upitnika i sprovodenje ankete o podacima NVO opštine Zrenjanin potrebnim za izradu baze podataka o NVO,
- **-- juli. 2002.g. - Sprovodenje ankete medju gradjanim po upitniku USAID-SLGRP (kopirano i dostavljeno u Beograd),
- **-- sept. 2002.g. - Drugi krug dostave upitnika za izradu baze podataka o NVO i podataka za gradski sajt.

17. 3. - Programske aktivnosti. Mislim da i u ovoj godini osnovnih programske aktivnosti (predavanja, kursevi) nije bilo. Interesantno je navesti da je više članova našeg udruženje učestvovalo na 10-dnevnom eko-kampu na obali Tise iza Aradca. Inicijator i glavni organizator je bilo Udruženje “Eko-Kampus” iz Pirot (Dušan Panajotović) a naše Udruženje i Udruženje “Eko-Tisa” su bili suorganizatori. Za smeštaj i ishranu je korišćeno PTT-odmaralište (nedaleko od Aradca) a programske aktivnosti su održavane pod nadstrešnicom na obali Tise. Koliko se sećam, programski deo je uspešno sproveden, ali je bilo znatnih problema u plaćanju preuzetih namernica... Svi pripremni sastanci u vezi organizacije ovog edukativnog kampa održavani su u prostorijama Kluba enologa “Paun”.

17.4. - Specifični dogadjaji

USAID - prvi utisak o Zrenjaninu. Pre početka svojih donatorskih aktivnosti Američka fondacija za medjuna rodni razvoj (USAID) je organizovala sistematsko obilaženje 20-tak opština u Srbiji radi sticanja prvog utiska o njima. Blagovremeno su najavili svoj kratak (jednočasovni) dolazak u 6 odabranih (uzorko-

vanih) ustanova i organizacija u Zrenjaninu za dan 13.februar. Dolazak u “Zdrav život” (na gradilište Nove bolnice) je bio zakazan tačno za 14,00 časova. I zaista, tačno u minut se pred zgradom pojavila neka velika-luksuzna limuzina američke ambasade. Predstavnici USAID-a (Ivona Simić i Dušan Petrović) su ušli vidno neraspoloženi. Odmah su saopštili da je, od svih opština koje su obišli, Zrenjanin ostavio najgori utisak. Negde ih nisu ni sačekali, nigde nisu dobili potrebne informacije, a najgori utisak je na njih ostavila atmosfera nezainteresovanosti i nerada u samoj Skupštini. Rekli su da će verovatno predložiti da se Zrenjanin briše iz programa dalje saradnje. A tada sam ja, lagano, tiho (kao da samo razmišljam naglas) rekao: A možda je, baš zbog toga, Zrenjaninu vaša pomoć ustvari – najpotrebnija! Bili su vidno iznenadjeni,a mimikom su pokazali da moju primedbu, pomalo nerado, ipak smatraju – veoma umesnom! Kada smo im još iskopirali svu potrebnu dokumentaciju o aktivnostima naših gradjanskih udruženja i odgovorili na sva pitanja koja su ih interesovala, zahvalili su se i sasvim dobro raspoloženi krenuli nazad za Beograd.

USAID – neispunjeno obećanje Opštine. U prostorijama Opštine, u prisustvu nekoliko načelnika odgovarajućih službi i svih članova Komi-sije za NVO, 23.jula je održan prvi sastanak sa većom delegacijom USAID-a na čelu sa gospodinom Vilijamom Morganom. Glavne teme razgovora su bile prikupljanje mišljenja gradjana o kvalitetu usluga koje im pružaju organi opštine, o radu gradjanskih udruženje i o funkcionisanju medija. U završnom delu gospodin Morgan nas je upoznao sa planovima njihove fondacije da putem donacija doprinese boljoj saradnji Opštine i gradjana. Dogovoreno je da Opština u roku od samo 7 dana sproveđe anketu među bar 100 gradjana prema njihovom upitniku. Dani su brzo prolazili, anketiranje nije organizovano, nastala je panika: ostalo je samo još 2 dana. Hitno je sazvana Komisija za NVO, ali niko nije nudio rešenje problema. Onda sam ja rekao da Udruženje “Zdrav život” prihvata tu obavezu, sprovećemo anketu i dostaviti je USAID-u. Umnožili smo upitnik, angažovali desetak članova i brzo, među rođbinom, komšijama, poznanicima... uspešno sproveli anketu. Srećom, popunjene anketne listove smo i iskopirali...

USAID – sabotaža slanja ankete. Na sastanku Komisije, predstavnik EPuS-a je velikodušno prihvatio da on izvrši dostavu ankete USAID-u. Posle par dana nazvao sam telefonom Beograd i dobio odgovor da im iz Zrenjanina ništa još nije stiglo. Ni posle još 2 dana pošiljka nije stigla. Bilo je jasno da je u pitanju sabotaža. Odmah smo ponovo iskopirali anketne listove, povezali ih u fasciklu i u drugoj fascikli priložili poveću zbirku značajnije dokumentacije o dotadašnjem radu gradjanskih organizacija Zrenjanina. Pošiljku smo poslali preporučeno i njen prijem nam je potvrđen telefonom. Napomena: Moguće je da su naše, prethodno opisane, aktivnosti bile odlučujuće za ulazak Zrenjanina u Program USAID-SLGRP (Program za reformu lokalne samouprave u Srbiji) jer su u sledećoj godini ostvarene značajne donacije u Zrenjaninu : izgradjena je u zgradi Opštine velika, savremeno opremljena, “šalter sala”-(bez šaltera) za brzo i komforno usluživanje gradjana pri izdavanju raznih uverenja (izvoda iz...), overavanje potpisa i sl., nabavljeni su novi računari, svi šalterski radnici (podeljeni u grupe) prošli su višednevno “školovanje” na seminarima održanim u nekom turističkom centru (Kopaonik ili Zlatibor)...

Svečano otvaranje zgrade u Makedonskoj 11. U prisustvu Predsednika Opštine i više rukovodećih osoba iz Opštine i Javnog stambenog kao i mnogobrojnih predstavnika gradjanskih udruženja, na dan 01.oktobra (verovatno zbog “dana oslobođenja”) održana je prigodna svečanost u velikoj Sali u suterenu renovirane poslovne zgrade (1000 m², 3 nivoa, preko 30 kancelarija...) u Makedonskoj ul.broj 11.

Jedinstven istorijski dogadjaj. Mislim da je naše Udruženje jedino udruženje gradjana koje je krajem decembra 2002.god. dobilo novogodišnju čestitku od SUP-Zrenjanin. Izgleda da smo našim žestokom reagovanjem na zabranu pristupa (javnom dokumentu) Registrugradjanskih udruženja (protest Ministarstvu!), potom vrlo ekspeditivnim izvršavanjem poslova oko izrade adresara (505) registrovanih udruženja i najzad dostavom SUP-u papirne i disketne kopije istog, zasluzili ovo retko priznanje.

17.5. - Ostalo Razno Komentar: slanje pisama. Veliki deo ukupnog obima poslova koje su članovi Udruženje obavljali za potrebe ne samo našeg Udruženja već i Foruma NVO, Komisije NVO, NVO-APR pa delimično i ZING-a, odnosio se na umnožavanje, kovertiranje, adresiranje, lepljenje maraka i predaju pisama. U ovih par godina to je prosečno godišnje iznosilo oko 1000 komada a maksimum je verovatno ostvaren baš ove godine jer su i članovima Udruženja i udruženjima gradjana u velikom broju slati prvi-identifikacioni dopisi (upitnici) kako bi se utvrdilo prvenstveno da li postoje na raspoloživoj (staroj) adresi i da li uopšte postoje (funkcionisu). U svako takvo pismo stavlen je i adresiran koverat sa nalepljenom markom radi odgovora. To je radjeno i kod svih drugih slanja upitnika, anketnih listova, pristupnica i sl. Finansiranje troškova nabavke koverata i poštanskih marki vršeno je “sredstvima Udruženja” tj. mojim honorarnim prihodima... Redovna nedeljna druženja. Prema mojim beleškama u notesima br. 21 i 22, od kraja januara pa do početka oktobra, učestvovao sam na 20 sedница, sastanaka i predavanja “ZING”-a, gde su bili prisutni obično i po par ekologa našeg Udruženja. Na predavanju u Poslovnom centru”Bubalo”, 21.maja, sa temom “Bankarski sistem”, učestvovao je veći broj naših članova koji su ujedno bili i članovi” NVO-Agencije za poslovni razvoj”. Najveća aktivnost nam

je svakako bilo redovno nedeljno (svake srede) druženje ekologa, antropozofa i domaćina-enologa u prostorijama kluba “Paun”. Povremeno su dolazili i gosti iz drugih mesta: ekolozi iz Elemira i Kleka, enolozi iz Aradca i Vršca (Gudurice)..., a domaćini su nas povremeno iznenadjivali vegetarijanskom večerom.

18. - 2003.g. - Šesnaesta godina

- 18.1. - Uvodni istorijski podsetnik
- Formiranjem “Državne zajednice Srbija i Crna Gora”, 4.februara, posle 83 godine, prestala je da postoji “Jugoslavija”. Šešelj je dobrovoljno otišao u Hag 24.februara, a 12.marta je u Beogradu izvršen atentat na premijera Zorana Djindjića. Rat u Iraku je otpočeo 20.marta. U oktobru je A.Švarceneger izbran za guvernera Kalifornije. Vikipedija (sr.) sadrži informaciju da je 31.avgusta grad Zrenjanin zahvatilo nezapamćeno nevreme. Godišnja inflacija je još niža nego prošle godine (samo 3%), a prosečne zarade su nešto veće (168.- evra). Dolar ima vrednost 57.-din., a evro 68.-dinara.

- 18.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti
- Raspoloživa arhivska dokumentacija za ovu godinu ne sadrži nikakve podatke o održavanju Skupštine niti o sednicama Predsedništva Udruženja. Nema čak ni beleški o redovnim sastancima sredom u “Paunu” iako su se oni i dalje redovno održavali... (verovatno je jedan notes zagubljen!).

Aktivnosti UG “Zdrav život”

U arhivskom registratoru za ovaj period postoje sledeća dokumenta:

- +-- U martu smo od “REC”-a primili obaveštenje o uspostavljanju Internet-foruma ekoloških organizacija i poziv za dostavu podataka,
- +-- “Gradjanskim inicijativama”- Beograd, smo 13.oktobra dostavili prijavu za učešće Jasmine Mitrinović na seminaru sa temom : “Upravljanje u nevladinim organizacijama”,
- +-- U toku novembra smo od “REC”-a dobili brošuru o “Arhuskoj konvenciji”, a od novosadskog “Vrela” program predavanja.

Aktivnosti UG”Zdrav život” u sklopu “FORUMA NVO opštine Zrenjanin”

Kao i prethodne godine naše Udruženje je obavljalo skoro sve administrativne poslove vezane za rad Forumu NVO i opštinske Komisije za NVO i strane fondacije.

Pregled najznačajnijih aktivnosti.

- **--- 29.05.2003.g. - Uz prethodne konsultacije sa stručnim službama Javnog stambenog preduzeća i SO Zrenjanin, pripremili smo potrebnu dokumentaciju, organizovali i sazvali osnivanje “Skupštine zgrade – Makedonska 11”. Skupština je uspešno održana u četvrtak, 29.maja u prisustvu predstavnika JSP i SO.
- ** --- 05.06.2003.g. - Sačinili smo predlog Statuta “Saveza udruženja gradjana-korisnika zajedničkog radnog, edukativnog i informacionog NVO-Centra grada i opštine Zrenjanin” (delegatski princip) i sva ostala osnivačka dokumenta, organizovali smo i sazvali održavanje Osnivačke skupštine što je uspešno izvršeno u četvrtak 05.juna.
- ** --- 17.12.2003.g.- Inovirali smo predlog Statuta “Gradjanskog saveta” (opštine Zrenjanin), pripremili sva potrebna dokumnta, organizovali i sazvali održavanje Osnivačke skupštine “Gradjanskog saveta”, što je uspešno izvršeno 17.decembra.
I Napomena: Poučeni lošim iskustvom tj. sabotažama EPuS-a u postupku dugotrajne registracije “NVO-Centra”, preuzeli smo obavezu i u roku od 12 dana izvršili registraciju “Gradjanskog saveta”. Odmah potom smo sproveli i nabavku pečata i otvaranje poslovног računa.
II Napomena: “EPuS” je sabotirao i osnivanje “Gradjanskog saveta”: Velikodušno su predstvincima “CESIDA” ponudili pomoć u tome i čak 2 puta obezbedili korišćenje svečane sale SO Zrenjanin (26.juna i 14.avgusta),ali nisu uputili pozive gradjanskim udruženjima, tako da je velika sala oba puta ostala prazna (prvi put 6 prisutnih a drugi 10) što je “CESID”-u trebalo da pokaže kako gradjanska udruženja Zrenjanina nisu uopšte zainteresovana...
- ** --- .2003.g.- Krajem godine smo u ime Forumu NVO uputili “Malteškoj dobrotvornoj organizaciji” molbu-zahtev za nabavku većeg broja solica za opremanje velike sale za predavanja (u suterenu Makedonske 11) što su oni ubrzo i ostvarili dostavom (mislim) 88 kom prikladnih drvenih stolica koje su i danas tamo u upotrebi.

** --- 24.02.2003.g.- Sačinili smo i dostavili Opštini, (a kasnije i drugima) ,Izveštaj o radu Foruma i Komisije za NVO u toku 2002.godine.

** --- 23.02.03. i 08.04.03.g. – Skupštini Opštine smo dostavili konkursni elaborat za finansiranje rada NVO-Centra.

18.3. - Programske aktivnosti Nisam našao nikakve podatke o eventualnom održavanju predavanja ili kurseva...

18.4. - Specifični dogadjaji Kako bi prikazli da “NVO-Centar” pripada “EPuS”-u i putem toga ostvarli značajne donacije za njegov rad, predstavnici “EPuS”-a su, bez ikakvih konsultacija sa drugima, otišli u JSP i potpisali ugovor o zakupu prostorija dodeljenih “NVO-Centru”. Ugovor su overili svojim pečatom i dali broj svog poslovnog računa.

19. - 2004.g. - Sedamnaesta godina

19.1. - Uvodni istorijski podsetnik V. Koštunica je izabran za Predsednika Vlade 03.marta a B. Tadić je 27.juna izabran za Predsednika Srbije. Sredinom marta su na Kosovu izbile trodnevne demonstracije Albanaca u kojima su oštećene mnoge srpske crkve i manastiri. Poginulo je 15 osoba. U Rusiji je, u sukobu policije sa čečenskim teroristima poginula 331 osoba a snažan cunami je u priobalnim zemljama duž obala Indijskog okeana odneo preko 275.000 ljudskih života. Uzrok cunamija je bio veoma snažan zemljotres (na dnu okeana) jačine 9,15 stepeni Rihterove skale (drugi po jačini ikad izmeren). U zemljama Zapadne Evrope je započelo uvodjenje zakona o zabrani pušenja na javnim mestima, a u Americi je Dž. Buš ponovo izabran za Predsednika. U Srbiji nema većih ekonomskih promena: godišnja inflacija je 10 %, prosečne mesečne zarade su opet malo porasle (179.- evra) ,a dinar je imao vrednost: 79.-din. za evro tj. 59.-din. za dolar.

19.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti Na strani 132 Knjige zapisnika ulepljen je tekst “poziv svim članovima udruženja” da prisustvuju prvom sastanku posle dužeg vremena i to prvi put u prostorijama zgrade građanskih organizacija u Makedonskoj ul. br 11 (velika sala u suterenu). Sastanak je održan u utorak, 23.marta u 17,00 časova a od 18,00 časova je zakazana sednica Predsedništva. U tekstu poziva je detaljno uputstvo za dolazak u ovu zgradu a u napomenama je između ostalog i informacija da je u prethodnoj godini na adresu 200 članova poslat anketni list za obnovu upisa (sa plaćenim odgovorom) od kojih se samo 80 vratio. Za ovaj sastanak je poslato 80 poziva a odazvalo se samo 30 članova. Drugi sastanak proširenog Predsedništva je održan 27.aprila (15 učesnika), a treći 25.maja (23 učesnika) Na svim ovim sastancima glavne teme su bile predlozi planova za dalji rad Udruženja i podaci o ličnim poslovnim planovima. Na strani 137 Knjige zapisnika je ulepljen tekst poslat svim građanskim organizacijama Opštine u kojem se traži razmatranje predloga i donošenje odluka o pristupanju (i imenovanju delegata) za: 1.- Gradjanski savet, 2.- Forum NVO, 3.- NVO-Centar, i za prihvatanje predloga “Etičkog kodeksa za NVO opštine Zrenjanin”. Na sledećoj strani ove knjige je iscrtana tabela u kojoj je izvršeno pojedinačno pismeno (uz potpis) izjašnjavanje članova Predsedništva o prethodnom i dopunski (tačka 5.) o otkazivanju daljih usluga računovodstvene agencije “Byte”.

Na raspisani konkurs SO Zrenjanin, objavljen u listu “Zrenjanin” 30.04.2004.g., podneli smo prijavu (projekat, koordinator programa: Snežana Kerkez) za održavanje 12 predavanja (jedno mesečno) u toku narednih godinu dana sa specifikacijom troškova za 12 predavača iz Beograda i Novog sada u ukupnom iznosu od 41.400,oo dinara. Projekat nije bio prihvaćen.

Krajem oktobra (27.) smo preporučenim pismom dostavili zahtev “NVO-Centru” za početak korišćenja prostorija Centra od strane našeg Udruženja i još tri novoosnovana udruženja (NVO-Agencija..., Priroda i Multiart). Na naše veliko iznenadjenje dobili smo odgovor da prostorije NVO-centra ne možemo koristiti u traženo vreme (vikend i popodnevno-večernji sati) već samo radnim danima u redovno radno vreme UPuS-a tj. od 9 do 15 časova.

Od ostalih administrativnih podataka u regulatoru postoji informacija da će se redovna druženja članova održavati jednom mesečno, a na posebnom listu je spisak prodavnica u Zrenjaninu u kojima se može kupovati integralni hleb (V.Zaharijaš).

Aktivnosti UG”Zdrav život” u sklopu “FORUMA N V O opštine Zrenjanin”

Kao i prethodne godine naše Udruženje je obavljalo skoro sve administrativne poslove vezane za rad Foruma NVO i opštinske Komisije za NVO i strane fondacije a u ovoj godini i za potrebe “Gradjanskog saveta”.

Pregled najznačajnijih aktivnosti.

- ***--- 22.01.04.g. --- Sačinili smo, umnožili, kovertirali i poslali poštom oko 60 pozivnica za prvi sastanak gradjanskih organizacija tj. proširen sastanak delegata Foruma NVO u prostorijama NVO-Centra u Makedonskoj 11,

***--- 26.01.04.g. --- Sačinili smo tabelarni pregled- adresar (PTT imenik, E-mail) za 58 aktivnih gradjanskih udruženja,

***--- mart.04.g. --- Za potrebe Skupštine zgrade i Komisije za NVO sačinili smo detaljan upitnik (2 strane A4) o korišćenju prostorija u Makedonskoj 11 i dostavili ga udruženjima koje su dobile pravo korišćenja prostorija u Makedonskoj 11,

***--- 07.03.04.g. --- Sačinili smo i dostavili Opštini a kasnije i drugima Izveštaj o radu Komisije za NVO u 2003. godini,

***--- juni.04.g. --- Sačinili smo, umnožili, kovertirali i dostavili poštom na oko 60 adresa komplet dokumenata za razmatranje, usvajanje i pristupanje za Gradjanski savet, NVO-Centar, Forum NVO i Etički kodeks.

***--- 18.06.04.g. --- Na zahtev službe "protokola" SO dostavili smo im sve raspoložive spiskove-adresare (8 kom. raznih) gradj.udruženja,

***--- 14.07.04.g. --- Za potrebe Gradjanskog saveta sačinili smo elaborat (na 5 strana A4): "Hronologija nekorektnog ponašanja Lokalnog veća EPuS-a prema ostalim NVO Opštine". Uz elaborat je priloženo 11 priloga.

***--- 31.07.04.g. --- Ministarstvu za ljudska i manjinska prava smo dostavili dopis sa zahtevom za dostavu fotokopije dokumenata podnetih od strane EPuS-a za registraciju NVO-Centra obzirom da je registracija izvršena sa netačnim nazivom.

19.3. - Programske aktivnosti S obzirom na ostvarenu mogućnost besplatnog dobijanja velike sale u suterenu Makedonske 11 za održavanje predavanja, zakazano je prvo predavanje 06. aprila (Lj. Lukić: "Kreativna komunikacija"), ali je zbog slabog oglašavanja bilo prisutno samo 5 slušalaca. U jesenjem periodu, jednom mesečno, tj u tri termina održana su još 4 predavanja (zaštita od stresa, 2xzaštita od štetnih zračenja,"Noni"-sirup). Predavači iz Zrenjanina su bili V.Vujović i M.Stašević a iz Beograda Saša Blagojević. Antropozofska sekcija je u prostorijama MZ "Mala Amerika", 09.maja organizovala četvorosatno predavanje gosta iz Škotske (Devid .....) na temu: "Legenda o Parsifalu".

19.4. - Specifični dogadjaji Na sastanku predstavnika gradjanskih udruženja sa Predsednikom Opštine, koji je 17.06.04.g. sazvao EPuS, u velikoj Sali u Makedonskoj 11 bilo je prisutno samo 8 osoba (i još osam predstavnika SO, Komisije NVO i EPuS). Na veliko negodovanje Predsednika odgovorio sam da se opet ponovio EPuS-ov scenario: udruženja nisu uopšte ni pozvana. Zatražio sam da "Zdrav život" (u ime Foruma) ponovo sazove taj sastanak. Uputili smo 100 poziva poštom i još 30 direktnom dostavom i 24.juna je velika sala bila prepuna (preko 100 prisutnih, 20-tak ih je stajalo). Pozivu je bio priložen i moj lični apel...

19.5. - Ostalo Razno Možda na ovom mestu treba napomenuti da je na smanjen obim aktivnosti Udruženja bitno uticala moja velika angažovanost na finalizaciji medicinskog prostora i prateće infrastrukture na objektu Nove bolnice. Dana 12.05.04.g. dobio sam rešenje o odlasku u penziju. Nastavio sam ipak da radim (besplatno) još punih 7 meseci....(U poslednje 3 godina nisam koristio ni godišnje odmore, ni vikende.... Poklonio sam Bolnici oko 5.000 dobrovoljnih radnih sati.)

20. - 2005.g. - Osamnaesta godina

20.1. - Uvodni istorijski podsetnik Marta meseca je B.Tadić bio u prvoj službenoj poseti Sloveniji. Početkom aprila je umro 264. Papa Jovan Pavle II. U Srednjem Banatu je 15.aprila poginulo više od 10 osoba kada je autobus "Autobanata" sa Žabaljskog mosta upao u Tisu, a 22.aprila su ovu oblast zadesile velike poplave (Jaša Tomić, Medja,...). 30.jula je vaterpolo reprezentacija Srbije i Crne Gore osvojila svetsko prvenstvo (Montreal). U Americi su uragani "Katrina" (avgusta) i "Stan" (oktobra) usmrtili preko 1000 osoba a u zemljotresu jačine 7,6 stepeni Rihterove skale koji je pogodio Srednju Aziju (Pakistan, Avganistan,Indija) poginulo je 80.000 ljudi. U novembru je Angela Merkel postala prvi ženski kancelar Nemačke. Krajem decembra je Vlada Srbije oduzela licencu za rad "Mobtelu". Ekonomsko stanje u Srbiji karakterišu: godišnja inflacija 17 %, prosečne zarade 220.-evra i devizni kurs dinara 79.-din. za evro, odnosno 69.-din. za dolar.

20.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti U martu smo održali prvi sastanak proširenog Predsedništva (15 prisutnih) a 05. jula redovnu Godišnju skupštinu. U toku maja smo dostavili nadležnoj službi SO Zrenjanin zahtev za korišćenje radne prostorije u Makedonskoj 11 a Odlukom Predsednika SO od 26.05.2005.g. dodeljena nam je na korišćenje (zajedno sa još 7 udruženja) velika prostorija (učionica, 41 m²) na drugom spratu-levo (oznaka II-6). Sa Javnim stambenim smo u oktobru sklopili ugovor o zakupu do kraja 2005.g. Krajem godine, uz pomoć firme "MPA" i članova porodice Stankov (Jelena i Zora), Udruženje je dobilo svoj Internet-sajt (adresa: www.zdravzivot.org.yu), koji od tada uspešno funkcioniše zahvaljujući redovnom ažuriranju od strane Jelene i Zore. Sajt je uredjen veoma kvalitetno i informatički i estetski.

Zahvaljujući mogućnosti redovnog korišćenja i velike sale u suterenu i učionice na II spratu u Makedonskoj 11, otpočeli smo ponovo intenzivan rad na održavanju predavanja i kurseva. U toku godine su štampani prolećni i jesenji program predavanja i putem pošte dostavljeni na adresu 150 članova Udruženja. Informacije o predavanjima su redovno objavljivane u listu "Zrenjanin" na stranicama "Kultura" a povremeno su objavljivane i na Radio-Zrenjaninu i na KTV.

Aktivnosti UG"Zdrav život" u sklopu "FORUMA NVO opštine Zrenjanin" (k r a j - e p i l o g)

U Zrenjaninu, kao i u drugim gradovima Srbije, vlast (političari) su bili ogorčeni-iznervirani početnim uspesima gradjanskih udruženja i njihovih saveza u sprovođenju "gradjanskog nadzora" nad radom organa vlasti. Obim tih aktivnosti je u Zrenjaninu bio posebno visok prvenstveno zbog dvogodišnjeg, veoma uspešnog i intenzivnog rada "ZING"-a (u oblasti urbanizma) i trogodišnjeg sistematskog rada "Forumu NVO" (savez udruženja sa 36 članova) uz uspešno uvodjenje institucije "prazne stolice" u Skupštini i osnivanja "Gradjanskog saveta" (paralelni parlament, takodje savez udruženja). Zato je u 2004.g. vlast preduzela uobičajene mere za pasiviziranje glavnih organizatora tih aktivnosti: nezaposlene su podmitili obećanjima zapošljavanja (njih ili članova njihovih porodica), a zaposlene su zastrašili otpuštanjem sa posla ili gašenjem njihovih privatnih firmi. Međutim, to je samo ubrzalo raspad gradjanskog udruživanja jer je sistem njihovog finansiranja konkursnim sredstvima iz budžeta Opštine već doveo do potpune medjusobne netrpeljivosti ("svako protiv svakog") zbog otimanja oko skromnih sredstava budžeta za koje nisu postojali nikakvi (javni) kriterijumi raspodele.

Međutim, veliko angažovanje našeg Udruženja u ovom periodu, dovelo je do ostvarivanja našeg osnovnog cilja: obezbedjena nam je mogućnost korišćenja zajedničkih radnih prostorija u Makedonskoj ul.br.11 za održavanje svih programskih aktivnosti Udruženja a ujedno je i Forum NVO, više nego uspešno, ostvario svoj cilj: umesto traženih 3-4 zajedničke prostorije za sva udruženja, dobijeno je čak preko 30 prostorija i velika sala za predavanja kapaciteta preko 100 sedišta.

20.3. - Programske aktivnosti **Predavanja:** Posle dužeg prekida, u ovoj godini, u velikoj sali u suterenu zgrade gradjanskih organizacija (Makedonska 11), održali smo 23 predavanja iz sledećih oblasti: Meditacija (2), Zdrava ishrana (3), Bioenergija (2), Homeopatija (2), Duhovni razvoj (3), Numerologija (1), Antropozofija (1), Prirodno lečenje (5), Psihologija (1), Relaksacija (2), Akupunktura (1). Predavači iz Zrenjanina su bili: Dojkov Milivoj, Radovančev Dušica, Crkvenjakov Lazar, dr Milica Martinov. Iz Beograda: Bokanj Dragana, Stošić Milorad, Milićević Srećko (2), Kalajdžić Zlatko (2), Cvetković Zorica, Ivković Slaviša, Tanović Valerija (2), Blagojević Saša (2), Crevar Nataša (2). Iz Novog Sada: Kuhar Jelena, Macanko Gabor, Brkanić Tatjana, Klevernić Goran.

Kursevi: U toku godine je održano ukupno 6 kurseva iz sledećih oblasti: Duhovni razvoj – "Zakon vremena" (3), Meditacija – "Sahađa Joga", Relaksacija – "Či-Gun", Zdrava ishrana – "Makrobiotika". Predavači iz Novog Sada su bili: Macanko Gabor (3) i Kuhar Jelena a iz Beograda: Blagojević Saša i Milićević Srećko.

Treba napomenuti da je kurs "Sahađa Joga" odmah prerastao u trajnu rekreativnu aktivnost – redovne jednočasovne seanse meditacije jednom nedeljno, a da je kurs "Zakon vremena" lagano prešao u oblik trajne edukativne aktivnosti koja se održavala jednom nedeljno ili dvonedeljno.

(20.4. i 20.5. ---- za ovu godinu- bez upisa)

21. - 2006.g. - Devetnaesta godina

- 21.1. - Uvodni istorijski podsetnik Krajem februara su u Beču počeli pregovori Srba i Albanaca o statusu Kosova. Slobodan Milošević je, u 64.god., umro u Hagu 11.marta. Državna zajednica Srbija i Crna Gora je zvanično prestala da postoji 03.juna. Krajem maja (26.) je u zemljotresu na ostrvu Java poginulo 4.600 ljudi. Srbija je dobila nov Ustav 30.septembra. Plivač M. Čavić je 09. decembra osvojio zlatnu medalju na Evropskom prvenstvu u plivanju.
- 21.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti Po jedna sednica Predsedništva je održana januara i februara, a 3 u toku marta meseca. Izborna Godišnja skupština je održana u dva dela 27.juna i 07.jula. Za članove novog Predsedništva su izabrani: Turinski V., Kerkez S., Vujinović A., Rabasović M., Stankov Z., Mandić S., Šlajh V., Buza M., Stojanović M. Na konstitutivnoj sednici za predsednika je izabran Turinski V., a za sekretara Stankov Z. Pored uobičajenih tačaka dnevnog reda na ovim sednicama se govorilo o pokretanju inicijative za prestanak rada NVO-Centra, uređivanje prostorije u MZ “N. Tesla” radi korišćenja za redovne vežbe “Tai-ći-čuan”, o problematiči vezanoj za sudsku tužbu zbog nepredatog završnog računa za 2003.g. (Agencija “Byte”) i o saradnji sa novoosnovanim UG “Priroda” (osnivanje i prvi sastanci održani u našoj prostoriji u Maked.11).
- Skupštini zgrade smo dostavljali mesečne zahteve za rezervaciju korišćenja velike sale a za učešće u radu 2 sednice Skupštine zgrade smo pismeno imenovali po 2 naša predstavnika. Od SO Zrenjanin smo dobili: upitnik o radu, odluku o zakupcima u Makedonskoj 11, rešenje o raspodeli budžetskih sredstava za udruženja građana.
- U listu “Zrenjanin” su redovno objavljivani mali oglasi o našim predavanjima (na stranama “Kultura”), a 09.juna je objavljen veći, lepo uredjen, članak o radu našeg Udruženja. Zora Stankov je govorila o radu Udruženja na “Radio-Zrenjaninu”, a Sandra na KTV-u. Za veći broj predavanja KTV je sačinjavala kraće reportaže, obično u obliku intervjua sa predavačima neposredno pre predavanja. “Radio-televiziji Srbije” smo, preporučenim pismom, uputili obrazložen zahtev za brisanje Udruženja iz spiska pretplatnika.
- U toku maja meseca, Zora i Sandra su sačinile elaborat (projekat) o troškovima jednogodišnjeg rada Udruženja na iznos od 244.000.-dinara radi učešća na konkursu raspisanom od strane SO Zrenjanin.
- 21.3. - Programske aktivnosti **Predavanja:** Održano je ukupno 26 predavanja uz učešće 1.169 slušalaca tj. prosečan broj prisutnih je bio 45. (za svako predavanje imam evidentiran broj prisutnih u notesima br. 24 i 25). Bile su zastupljene sledeće stručne oblasti: Fizika i tehnologija svesti (6), Bioenergija (1), Joga (1), Medicina (1), Meditacija (2), Zdrava ishrana (4), Alternativna medicina (4), Astrologija (1), Radiestezija (1), Zdrav život (2), Duhovni razvoj (1), Homeopatiјa (1), Relaksacija (1). Predavači iz Zrenjanina su bili: dr Milica Martinov (1), Viola Jožef (1), Turinski V. (2), Mandić Svetlana (1), dr Mile Manojlović (1), Lukić Lj. (2), Sivački M. (2). Iz beograda su bili : Spasoje Vlajić (8), Dragana Bokanj (1), Goran Kojić i grupa članova uredništva časopisa “Zdrav Život” (1) a iz Novog Sada : Lejla i Zvezdan Ljubenković (2), Macanko Gabor (2) i Petrović Dragan (1).
- Kursevi:** Održano je 6 kurseva koji su trajali ukupno 15 radnih dana odnosno 55 radnih sati. Po oblastima je bilo: Astrologija-Djotiš (1), Radiestezija (1), Zdrava ishrana (1), Duhovni razvoj (2), Zdrav život (Feng-šui) (1). Instruktori su bili: Viola Jožef (1, Zrenj.), Sivački Miloš (1, Zrenj.), Milićević Srećko (1, Beograd), Macanko Gabor (2, N.Sad) i Marković Ana (1, Subotica).
- Ostalo:** U restoranu “Kockar” je više meseci, jednom nedeljno, održavan eksperimentalni kružok “Banatska makrobiotika” iz koga je nastao istoimeni mali priručnik na 48 strana. U toku godine su održane 3 multidisciplinarnе radionice (konsultacije, prodaja, merenje šećera u krvi...) a više dana je obavljana pojedinačna kompjuterizovana akupunkturna dijagnostika “Interadiakor” (Z.Ljubenković). Održano je i oko 30 seansi Meditacije “Sahađa joga”, oko 15 radnih sastanaka sekcije “Zakon o vremenu”, oko 20 slobodnih druženja i 6 radionica “kreativnog uma”. Cele godine je uspešno-ažurno funkcionišao Internet-sajt Udruženja.
- 21.4. - Specifični dogadjaji 1.- Zbog mnogobrojnih nezakonitosti u radu, pokrenuli smo inicijativu za prestanak rada “NVO-Centra”, a kasnije i “Gradjanskog saveta”. To je bilo suprotno interesima političara i EPuS-a pa su izlobirali neizglasavanje odgovarajućih odluka. Tada sam dokumentaciju o nezakonitosti rada kompletirao ranije sačinjenom zbirkom dokumenta “Hronologija nekorektnog rada EPuS-a...” i sve to dostavio Javnom tužilaštvu i SO Zrenjanin, a potom sam istu dokumentaciju dopunio Predlogom izmena i dopuna Zakona o udruženjima (u cilju sprečavanja ovakvih zloupotreba) i dostavio Ministarstvu pravde i Centru za razvoj neprofitnog sektora.

2.- Sudski postupak protiv nas i Agencije “Byte” zbog nepredatog završnog računa, potrajao je oko 2 godine. Za to vreme sam prisustvovao na oko 15 ročišta (poslednje je bilo 26.04.06.g.), a 3.oktobra su u moj stan došli sudski izvršitelji radi popisa (“fendovanja”) imovine Udruženja. Konstatovali su da imovine nema. Postupak je obustavljen, ali je naš račun ostao u blokadi do isplate kaznenog iznosa.

21.5. - Ostalo Razno

Pored pomoći u osnivanju UG “Priroda”, u toku cele godine smo bili aktivni učesnici svih velikih skupova-predavanja na temu “Zakona o organskoj poljoprivredi” i detaljnije razrade sistema licenciranja “organske proizvodnje hrane”. Ovi skupovi su održavani u maloj i velikoj sali SO Zrenjanin i u Kulturnom centru.

Početni organizator “Priroda” nije bio prihvaćen od strane vlasti koja je isforsirala dalji rad na tome od strane “svoje” privatne firme “Žitohem”.

22. - 2007.g. - Dvadeseta godina

22.1. - Uvodni istorijski podsetnik

U Srbiji su 21 januara 2007godine održani vanredni skupštinski izbori, a tokom cele godine su republički organi održavali mnogobrojne sednice radi razmatranja (i neprihvatanja) Ahtisarijevog plana za Kosovo. U maju je za Predsednika Skupštine Srbije izabran Oliver Dulić, a za Predsednika Vlade ponovo V. Koštinica.

Na festivalu “Pesma Evrovizije” u Helsinkiju (12. maja), Marija Šerifović je osvojila prvo mesto sa pesmom “Molitva”. Sredinom juna je u Švajcar-skoj otvoren najduži željeznički tunel na svetu (34 Km ispod Alpa). U saobraćajnoj nesreći 16.oktobra je poginuo čuveni makedonski pevač Toše Proeski. U Hagu je 7.novembra počelo sudjenje V. Šešelju.

Ekonomsku situaciju u Srbiji ove godine karakteriše niska stopa inflacije od 6,5 %, povećane prosečne zarade na iznos od 487.- dolara tj. 346.- evra i devizni kurs dinara od 80.-dinara za evro i 57.-dinara za dolar.

22.2. - Organizacione i administrativne aktivnosti

Redovna Godišnja skupština je održana 02.jula. Kao i inače, izveštaj o radu se odnosio na period od jula 2006. godine do jula 2007.godine tako da podaci o održanom broju predavanja i kurseva nisu uporedivi sa ovde prikazanim podacima koji se odnose na kalendarsku 2007.godinu (januar-decembar). Nema evidentiranih podataka o eventualno održanim sednicama Predsedništva. Razlog tome je verovatno u veoma čestim kontaktima članova Predsedništva svake nedelje (ponedeljak, utorak, četvrtak a povremeno i vikend-danima). Skupštini zgrade smo i dalje dostavljali dopise sa zahtevom za obezbedjivanje vanrednih termina korišćenje velike sale (vikendima) a primili smo dopise sa ponudom za kurs “Vastu”, i poziv za učešće na okruglom stolu “Položaj mlađih sa hendiķepom”. U martu smo bili domaćini održavanja dva skupa ekoloških udruženja sa ciljem formiranje “mreže” srodnih organizacija (Eko-Etno-Priroda-Turizam), a sredinom decembra smo dobili prvu pisanu (rukopis) pritužbu “Društva za strane jezike i književnost” na zajedničko korišćenje radne prostorije.

22.3. - Programske aktivnosti

Predavanja: U toku godine je održano 30 predavanja. U jesenjem periodu su u redovnom terminu ponedeljkom održavana po dva predavanja (od 18,00 i od 19,30 časova). Sva predavanja su evidentirana kao beleške u mojim notesima br.25 i br.26 tako da je poznat i tačan broj učesnika: 1.321 tj. prosečno 44 učesnika po predavanju. Zastupljenost pojedinih stručnih oblasti je sledeća : Duhovni razvoj (6), Radiestezija (1), Alternativna medicina (7), Životna filozofija (5), Meditacija (2), Zdrav život (1), Fizika i tehnologija svesti (4), Zdrava ishrana (1), Putopisi (1), Ekologija (1). Predavači iz Zrenjanina su bili: Seleši M. (1), Seleši L. (5), Nagel N. (2), Mandić S. (1), Popov Branko, sveštenik (1), Nikin B. (1). Iz Beograda su bili: Vlajić Spasoje (8), Purhmajer Dalibor (3), Kalajdžić Srdjana (2), a iz Novog Sada: Macanko Gabor (1), Klevernić Goran (4), Škorić Sonja (1).

Kursevi: Održano je 8 kurseva sa 104 učesnika (prosečno 13), u trajanju od 20 dana rada ili 65 radnih sati. Po oblastima: Astrologija-Djotiji (1), Zdrav život (Vastu,Ajurveda) (4), Radiestezija (1), Bioenergija (1), Alternativna medicina (Reiki) (1). Instruktori su bili: Viola Jožef (1), Purhmajer Dalibor (4, Beograd), Sivački Miloš (2), Višnjić Andjelka (1, N.Sad).

Ostalo: Po mojoj evidenciji, od redovnih aktivnosti, sekциja “Sahađa Joga” je održala ne manje od 40 seansi meditacije a sekcijska “Zakon vremena” ne manje od 14 radnih sastanaka. Slobodno druženje članova je ostvareno 22 puta, a održane su i 4 “multidisciplinarne radionice”. Knjiga prijava za ovu godinu je imala čak 22 prijavna lista za upisivanje zainteresovanih za pojedine kurseve. U listu “Zrenjanin”, na stranicama “Kultura” objavljivane su i dalje kratke najave predavanja, a više puta je KTV sačinila i emitovala intervjue sa vidjenijim predavačima.

21.4. - Specifični dogadjaji	Nije bilo nekih specifičnih dogadjanja u ovoj godini, osim što su započele da pristižu pritužbe “Društva za strane jezike i književnost” o čemu će biti reči u tekstovima za naredne godine.
21.5. - Ostalo Razno	Pored već pomenutih načina oglašavanja, predavanja i programe smo oglašavali i putem malih plakata (A4). Plakate je dizajnirala Zora Stankov i prosledjivala mejlom meni. Zatim bi ih odštampali i umnožili, pa ih je Zora postavljala u izlog “Demetre”, i na oglasnu tablu Gradske biblioteke, a ja sam odnosio u “Matenu”. Na dan predavanja sam ih lepilo na uličnu i dvorišnu fasadu (pored ulaza) u Makedonskoj 11. Slično je bilo i sa prolećnim i jesenjim programima predavanja koji nisu postavljeni na fasadu već na staklo ulaznih vrata, a kasnije i na oglasnu tablu Udruženja koja je postavljena u suterenu pored ulaza u veliku salu.

Napomena: Ovo je završetak mog dela teksta (prvih 20 godina).
Nastavak teksta (poslednjih 5 godina) će sačiniti Vojin Marjanski.

Vojin Turinski

23. – 2008.g. – Dvadeset i prva godina

Dvadeset i prvu godinu karakteriše to da je bila prelomna i dramatična. Dominantan problem je bio OP-STANAK UDRUŽENJA. Okosnica svih događaja bila je godišnja Skupština održana 30. juna 2008. godine na kojoj su donete važne, čak sudbonosne odluke. Pregled stanja i događaja ogledao se u sledećem:

23.1. – Struktura članstva	Uduženje broji oko 120 članova, ali 90% njih je vezano isključivo za oblasti koje ih posebno interesuju, dok je veoma mali broj prisutan u svim aktivnostima. Nastojanje da se poveća broj članova nije ispunjeno i pored oglašavanja u lokalnom listu “Zrenjanin”, internet sajtu Udruženja i štampanju mesečnih programa.
23.2. – Aktivnost članova predsedništva	Predsedništvo (devetočlano), izabrano pre dve godine, u početku je imalo ohrabrujuću, povećanu angažovanost, ali to je, na žalost, kratko trajalo. Pojedinci su bili angažovani samo u sferama svoje zainteresovanosti, ali je uglavnom bila prisutna pasivnost zbog poslovnih, porodičnih ili zdravstvenih problema, tako da je bilo otežano donošenje punovažnih odluka.
23.3. – Pitanje opstanka	Nakon 20 godina uspešnog rada ispoljio se ozbiljan problem opstanka, odnosno nastavka rada Udruženja. Već duže vreme zbog umora i godina starosti dosadašnji Predsednik je nastojao da nađe sebi adekvatnu zamenu, ali bezuspešno pošto нико nije želeo “vruć krompir u ruke”. U dosadašnjem radu Udruženja bio je zastupljen volonterski rad, a priliva finansijskih sredstava nije bilo. Pošto u nastojanju da nađe zamenu nije uspeo, predsednik je predložio da se postojeće Udruženje razdeli na manje celine i da svaka živi i radi samostalno. To je praktično značilo da se postojeće sekcijske osamostale, međutim ni ovaj predlog nije prihvaćen i nastavljeno je po starom.
23.4. – Administrativne i finansijske aktivnosti	Udruženje nije uspelo u nastojanju da angažuje volontere za vođenje administrativnih i finansijskih poslova, tako da se nisu ostvarili planirani zadaci oko reupisa članstva, pa se samim tim ne vrši ni prikupljanje članarine. Kao i do sada, sve poslove vezane za funkcionisanje Udruženja (izrada i podnošenje završnih računa, izrada, štampanje i umnožavanje periodičnih programa aktivnosti, ugovaranje zahteva službenog prostora, nalaženje predavača i mnoge druge poslove vrši i nadalje predsednik, a pokriva i većinu troškova poslovanja ličnim sredstvima, dok se u manjem delu troškovi nadoknađuju dobrovoljnima prilozima članstva. Krajem jula Zora Stankov je podnела ostavku na mesto sekretara Udruženja nakon dve godine rada, a istovremeno je Ljuba Lukić imenovan za blagajnika. Takođe je doneta odluka da se sačini spisak članstva i da se otpočne sa prikupljanjem članarine. Utvrđeno je da visina članarine bude 100 dinara mesečno.

Predsednik Udruženja Vojin Turinski nakon 20 godina nesebičnog rada podneo je neopozivu ostavku počev od 1. decembra 2008. godine i zadužio Predsedništvo da mu pronađe odgovarajuću zamenu. Ostavka je prihvaćena s tim da sadašnji Predsednik vrši tu funkciju do predaje završnog računa, a u međuvremenu Predsedništvo da nade zamenu. Službeni račun Udruženja deblokiran je decembra 2008. godine (posle dugogodišnje blokade i plaćenih kazni zbog toga što neki od prethodnih završnih računa nije uraden i predat).

23.5. – Programske aktivnosti

U tekućem periodu održano je 29 predavanja sa prosečno 40 prisutnih. Pored toga održana su i četiri kursa i pet radionica. Ako se uzme u obzir da su sekcije Zakon vremena i Sahaja joga neprekidno i redovno radile, ovo se može smatrati za izvanredan rezultat.

23.6. – Ostalo razno

Članovi radnih grupa povremeno su putovali za Beograd i Novi Sad u posete srodnim Udruženjima.. Grupa zainteresovanih za zdraviju ishranu održavala je redovne sastanke i praktično radila , na osnovu čega je nastao priručnik Banatska makrobiotika.

Ostvarena je saradnja sa udruženjem Priroda i uzeto je učešće u osnivanju udruženja Volonterski centar. Saradnja je ostvarena i sa beogradskim udruženjem Umetnost življenja na organizaciji predavanja i održavanju kurseva Disanjem do zdravlja.

Naše službene prostorije delimo sa Društvom za strane jezike i od samog početka su prisutne čarke i nesporazumi koje su uzele ozbiljne razmere, što je dovelo do zajedničkog sastanka na kome je usvojen dogovor Bezbedno i uredno korišćenje zajedničke prostorije u zgradi.(Dogovor je ponudilo naše Udruženje u više varijanti a sačinio ga je ,ko drugi nego Vojin Turinski) Međutim i pored toga sa međusobnim optuživanjem je nastavljeno i to je dovelo i do podele stavova unutar Predsedništva, tako da je dolazilo i do oštih reči. Sve je to izazvalo i revolt Predsednika Skupštine stanara zgrade, gospodina Šajtinca, ispoljen u dopisu koji je uputio na obe strane.

24. – 2009.g. – Dvadeset i druga godina

Blaga prošlogodišnja agonija nastavljena je i tokom ove godine. Pitanje izbora Predsednika i nadalje je bilo otvoreno, razmirice sa sustanarima su uzele još većeg maha.

24.1. – Organizacione i administrativne aktivnosti

Već na početku godine prisutan je problem oko donošenja validnih odluka Predsedništva zbog nedostatka kvoruma. Blagajnik Ljubomir Lukić je netragom nestao i bio potpuno nedostupan, a da nije izvršio predaju blagajne i prikupljenog novca. Za blagajnika je na lični zahtev imenovan Miroslav Ješin koji je tu funkciju obavljao neko vreme, da bi zbog prezauzetosti odustao krajem godine.

Početkom marta održana je redovna skupština Udruženja na kojoj su donete veoma značajne odluke:

- Broj članova Predsedništva je povečan na 15. Na ovoj Skupštini sam se ja prvi put pojavio i izabran sam u Predsedništvo kao petnaesti član. Stavio sam primedbu da je Predsedništvo preglomazno i da neće biti efikasno, što se tokom vremena pokazalo kao tačno, ali predlog nije usvojen.

- Konačno je rešeno i pitanje predsednika Udruženja: Svetlana Mandić je imenovana za Predsednika uslovno na tri meseca, da bi kasnije mandat bio produžen do kraja godine, kada se ponovo pojavi problem Predsednika jer se Svetlana udala, ostala u drugom stanju, tako da kao novoizabrani Predsednik na toj funkciji nije provela ni godinu dana.

- Vojin Turinski je i dalje prisutan u radu Udruženja, ali sada kao sekretar, uslovno na tri meseca. Osnovane su i nove sekcije, i to Antropozofska, na čijem čelu je Mira Grubić, i Za razvoj svesti na čelu sa Laslom Selešijem. Nakon isteka mandata Vojina Turinskog za skretara je izabran Marjanski Vojin, kome je pridodata i funkcija blagajnika.

- Članarina se veoma slabo prikupljala, pa je u jedan mah za pokriće redovnih troškova poslovanja u predsedništvu prikupljen dobrovoljni prilog.

Rezime: Udruženje je na kraju godine ponovo ostalo bez Predsednika, ali je dobilo novog sekretara i blagajnika, Marjanski Vojina.

24.2. – Programske aktivnosti

Programske aktivnosti su se odvijale bez problema iako se u par navrata zbog nesporazuma nisu pojavili predavači. Tokom perioda održano je 31. predavanje iz sledećih oblasti: Psihologija (3), Nauka(4), Fizičko zdravlje (3), Duhovni razvoj (4), Razvoj svesti (4), Radiestezija (1), Sađa joga (3), Religija (1), Astrologija (3), Zdrava ishrana (3) i Antropozofija (2), a predavači su bili iz Beograda, Novog Sada i Zrenjanina. Sekcije su tokom godine radile po ustaljenom redosledu bez zastoja.

24.3. – Ostalo razno	Sukobi sa Društvom za strane jezike prisutni su već od početka godine sa nesmanjenom žestinom. Intervenisala je i policija, na informativne razgovore u MUP pozivani su da daju izjave Vojin Turinski, Svetlana Mandić i Laslo Seleši. Udruženje je konkurisalo za dodelu tradicionalne nagrade grada Zrenjanina, ali zbog velike konkurencije bezuspešno.
-------------------------	--

25. – 2010.g. – Dvadeset i treća godina

Ova godina je bila uvod u potpuno smirenje i stvari su počele polako da dolaze na svoje mesto.

25.1. – Administrativne i finansijske aktivnosti	Već početkom godine, nakon ostavke Svetlane Mandić, na mesto predsednika imenovan je Vojin Marjanski, nevoljno, uslovno na 6 meseci, ali se ispostavilo da je to na mnogo duži period, pa je na taj način istorija ponovljena, jer su sve tri funkcije, blagajnik, sekretar i predsednik, objedinjene u jednoj ličnosti, pa je stara praksa ponovo zaživila.
--	--

U proleće je na insistiranje predsednika Zora Stankov ponovo imenovana za sekretara Udruženja, nakon godinu i po dana pauze.

Prikupljanje članarine je intenzivirano i postalo sve efikasnije, na tome se najviše angažovala Sandra Vujinović, tako da više nije bilo finansijskih problema i sve obaveze su namirivane redovno i bez poteškoća.

I pored urednog pozivanja odziv članova predsedništva je veoma skroman, a pojedini članovi su podpuno pasivizirani. Pokušano je dopisom, koji je upućen svim članovima, da se situacija pobiljša, ali bez uspeha. Ukoliko se uzme u obzir da se sastanci Predsedništva održavaju jednom mesečno u trajanju od 40 minuta, lako je sagledati o kolikoj je pasivnosti reč.

Turinski Voja je i dalje pristuan u radu Udruženja i njegova je pomoć dragocena, ali tokom leta putem elektronske pošte primio sam kratku poruku da više neće dolaziti u Udruženje. Pobojao sam se da nisam nešto pogrešio, ali je objašnjenje bilo da ima poverenja i da želi da se posveti drugim aktivnostima. Jedna od tih aktivnosti bila je i sređivanje dokumentacije, odnosno arhive Udruženja, na čemu je poduze radio.

Tokom godine pokrenuta je i inicijativa da se uspostavi saradnja sa prodavnicama zdrave hrane u cilju pribavljanja finansijskih sredstava, ali bez uspeha.

U skladu sa zakonom izvršena je preregistracija Udruženja, što je zahtevalo izradu novog Statuta i pratećih normativnih akata, i to je zahvaljujući naporu pojedinih članova, među kojima se najviše angažovao Dragan Jarić, po profesiji diplomirani pravnik, sve na vreme i bez problema obavljen. Naručene su i odštampane nove članske karte i zahvalnice, koje su na neki način doprinele razvoju i funkcionisanju Udruženja.

25.2. – Programske aktivnosti	Tokom perioda održano je 39 predavanja i četiri kursa. Kao i ranijih godina predavanja su održana iz različitih oblasti, sada već ustaljenih. Bila su zanimljiva i dobro posećena, a predavači su bili iz Beograda, Novog Sada, Titela i Zrenjanina.
----------------------------------	--

Sva predavanja su održana kako je predviđeno i štampano u programu.

25.3. – Ostalo razno	Na konkursu SO za dodelu finansijskih sredstava nevladinim organizacijama učestvovalo je naše Udruženje projektom, a dodeljena su nam sredstva u visini od 70.000 dinara, što nam je itekako dobro došlo za pokriće troškova poslovanja. Na obeležavanje Zelenog dana u Visoko putovali su i pojedini naši članovi iz sekcije Zakon vremena.
-------------------------	---

Početkom tekuće godine u Udruženje se učlanio Kunkin Aleksandar, po godinama života najstariji član (83g.), Nasuprot godinama, pokazalo se da je vitalnost,krepkost i samopouzdanje izrazita karakteristika ovog svima dragog,simpatičnog i nesebičnog čoveka,. Održao je više zanimljivih predavanja iz oblasti radiestezije, zdrave ishrane i zdravog življenja, a i nekoliko radionica sa praktičnom primenom. Svoju članarinu je svaki put isplaćivao unapred, a često je i donirao određena sredstva. Svaku radionicu je organizovao i finansirao ličnim sredstvima i bez nadoknade.

Sve štamparske usluge vršile su se preko štamparije Iris iz Zrenjanina (štampanje programa predavanja, obrazaca, zahvalnica i slično) po povoljnim i prihvatljivim cenama a sve usluge obavljaju se u ugovorenog vremena.

26. – 2011.g. – Dvadeset i četvrta godina

Period potpunog mira i spokoja, predavanja i rad sekcija obavlaju se kontinuelno i bez zastoja.

- 26.1. – Administrativne i finansijske aktivnosti   Obzirom da je Svetlana Mandić tokom perioda otišla na porođajno odsustvo rad sekcije Sahada joga polako je počelo da zamire. Priskočili su da pomognu najpre Marjanski Vojin, a zatim Stojanović Mira, tako da je kontinuitet održan. Jedno vreme zaživelo je i trajalo druženje u organizaciji Sandre Vujinović, Om Hiling, ali nije bilo dugog veka.

Članovi predsedništva i nadalje su uglavnom pasivni. Pokušalo se da se zainteresuju uvođenjem “domaćina predavanja” i to je jedno vreme funkcionisalo, ali ne za dugo.

Birani su i novi članovu Upravnog odbora, ali nisu ostvareni očekivani rezultati.

Finansijska situacija je uglavnom stabilna zahvaljujući permanentnom prikupljanju članarine.

Na mesto blagajnika imenovana je Marina Stojanović, što se pokazalo kao adekvatno i sasvim zadovoljavajuće rešenje, međutim ni ovo rešenje nije dugo potrajalo, zbog njenog preseljenja u drugo mesto stanovanja.

- 26.2. – Programske aktivnosti   Održana su 43 predavanja po ustaljenom redosledu, ponедelјkom sa uobičajenom tematikom uz prosečan broj prisutnih 32, što je sasvim zadovoljavajuće, a predavači su bili uvaženi profesori, doktori, inženjeri...
Jednom mesečno obezbedena je i video projekcija predavanja Prem Rawata.

Pauze su bile po rasporedu, letnja (juli i avgust) i zimska (januar i februar).

Sekcije (Sahađa joga, Zakon vremena i Antropozofska) su radile po usvojenom rasporedu bez prekida.

Među aktivnostima koje su zapažene bio je i kurs iz Origami tehnike koji je naišao na veće interesovanje. Na kraju Kursa podeljene su diplome učesnicima.

- 26.3. – Ostalo razno   I ove godine obeležan je Zeleni dan, ovoga puta okupljanje i druženje je bilo na Motelu. Pored toga naši članovi su putovali u Suboticu na obeležavanje dana planete Zemlje, a troškove puta snosilo je naše Udruženje.
Učestovali smo na konkursu SO i ovoga puta dobili svega 30.000 dinara.

27. – 2012.g. – Dvadeset i peta godina

Kontinuitet iz prošlog nastavljen je i u ovom periodu. Sve zacrtane aktivnosti održane su bez problema.

- 27.1. – Administrativne i finansijske aktivnosti   Što se administracije tiče nema baš nikakvih problema, niti su prisutni neki novi izazovi. Jedno vreme ponovo smo bili bez sekretara jer je Zora Stankov imala operaciju oba oka, ali srećom to nije dugo trajalo tako da je situacija normalizovana. Blagajnika nemamo, a tu funkciju vrši Predsednik.
Finansijska situacija je stabilna, članarina se redovno ubira, a obaveze se naknadjuju na vreme.

- 27.2. – Programske aktivnosti   Sva predavanja održana su prema planu i programu.
Održana su ukupno 33 predavanja, a pored toga i jedan kurs i tri radionice, a sve iz domena sirove hrane.

Video projekcija predavanja Prem Rawata se i nadalje održavaju jednom mesečno. Sekcije su radile uobičajeno bez prekida.

U sekciji Zakon vremena, na čijem čelu je bio Buza Mihalj, na njegov zahtev umesto njega imenovane su Milica Silni i Tatjana Lojović – Mihajlov.

Nekada je bila praksa da se s vremenom na vreme održavaju multidisciplinarne radionice, pa je tako i ove godine radionicu organizovala Zora Stankov, a među učesnicima je bila i doktorka Zorica Markov koja je merila pritisak i šećer zainteresovanim posetiocima.

- 27.3. – Ostalo razno   Zeleni dan obeležen je i ove godine, ponovo na Motelu.
Učestvovali smo na konkursu SO, ovaj put bezuspešno, ali nam je zato povoljno rešena molba i dodeljeno nam je 50.000 dinara namenski za obeležavanje Jubileja, na čemu smo veoma zahvalni.

Bivši Predsednik je uvek na raspolaganju, pa iako fizički nije prisutan, svojim savetima i iskustvom uvek je spreman da pomogne.

Vredno je napomenuti da je naš najpouzdaniji saradnik i predavač prof. Spasoje Vlajić. Svoja predavanja održava jednom mesečno i nikada se nije desilo da izostane ili zakasni, a njegova sadržajna i nadahnuta Predavanja su daleko najposećenija u odnosu na sva ostala. Veoma smo zahvalni profesoru na njegovoj predanosti i angažovanju.

Vredno je još napomenuti da je zbog svojih izuzetnih zasluga na osnivanju Udruženja i kao njegov dugogodišnji predsednik, Vojin Turinski izabran za doživotnog počasnog Predsednika

Na kraju, neophodno je istaći da je Udruženje Zdrav Život tokom 25 godina postojanja i rada ostvarilo izvanredne rezultate o čemu najbolje svedoči impozantna statistika o organizovanih-509 Predavanja, 125 Kurseva, veliki broj Radionica uz mnogobrojno raznih drugih sadržaja, na čemu s pravom možemo biti veoma ponosni u godini u kojoj proslavljamo ovaj vredan Jubilej.

Pregled broja predavanja i kurseva po godinama

(1988 - 2013. god.)

Redni broj	G o d i n a	Predavanja	Kurseva	N a p o m e n e
1	1988	–	6	
2	1989	7	13	
3	1990	9	6	
4	1991	16	11	
5	1992	12	8	
6	Ukupno 1988-1992 g.:	(44)	(44)	Prvih pet godina
7	1993	22	13	
8	1994	24	5	
9	1995	37	11	
10	1996	26	9	
11	1997	34	7	
12	Ukupno 1993-1997 g.:	(143)	(45)	Drugih pet godina
13	1998	25	–	
14	1999	37	–	
15	2000	–	–	
16	2001	–	–	
17	2002	–	–	
18	Ukupno 1998-2002 g.:	(62)	(–)	Trećih pet godina
19	2003	–	–	
20	2004	6	–	
21	2005	23	6	
22	2006	26	6	
23	2007	30	8	
24	Ukupno 2003-2007 g.:	(85)	(20)	Četvrtih pet godina
25	2008	29	10	
26	2009	31	1	
27	2010	39	4	
28	2011	43	–	
29	2012	33	1	
30	Ukupno 2008-2012 g.:	(175)	(16)	Petih pet godina
31	Svega 1988-2012 g.:	509	125	Svega za 25 godina

RUKOVODSTVA UDRUŽENJA

Predsednici:

1. Vojin Turinski, od 1988. do 2008.
2. Svetlana Mandić – Ješin, 2009.
3. Vojin Marjanski, od 2010. do danas

Sekretari:

1. Verica Popov, od 1988.
2. Ružica Jankahidac, od 1992.
3. Dojna Lapadat, od 1996.
4. Snežana Kerkez, od 2002.
5. Zora Stankov, od 2006.
6. Vojin Turinski, 2009.
7. Vojin Marjanski, od 12.2009. do 06.2010.
8. Zora Stankov, od 06.2010. do danas

Blagajnici:

1. Magdolna Seleši i Hajnalka Dimić, od 1988.
2. Tereza Sarvaić, od 1992.
3. Radinka Mijatov, od 1996.
4. bez blagajnika, od 2001.
5. Lukić Ljubomir, od 2008.
6. Ješin Miroslav, od 02.2009.
7. Vojim Marjanski, od 01.2010.
8. Marina Stojanović, od 2011.
9. Mira Stojanović, od 09.2011.
10. Vojin Marjanski, od 2012. do danas

Prvo Predsedništvo, 1988.

1. Vojin Turinski	9. Ratko Magazin
2. Verica Popov	10. Mirjana Milunić
3. Hajnalka Dimić	11. Boško Ogrizović
4. Magdolna Seleši	12. Milan Popov
5. Gizela Budai	13. Ivan Ristić
6. Janoš Cako	14. Momčilo Rujević
7. Slavica Gladić	15. Milivoj Vučetić
8. Eržika Ilić	

Sadašnji Upravni odbor

1. Vojin Marjanski	9. Tatjana Lojović Mihajlov
2. Zora Stankov	10. Stanko Pekez
3. Ljubiša Avramov	11. Laslo Seleši
4. Mihalj Buza	12. Magdolna Seleši
5. Smiljka Grgić-Marinković	13. Milica Silni
6. Mira Grubić	14. Mira Stojanović
7. Dragan Jarić	15. Vera Šlajh
8. Svetlana Mandić-Ješin	

SEKCIJE UDRUŽENJA

Sekcija za radiesteziju

Sekcija je počela sa radom pod rukovodstvom Magdolne Seleši, najpre kao Predavanje oktobra 2008 godine da bi kasnije preraslo u radionicu. Na predavanju su zainteresovani, njih jedanaest, upoznati sa osnovama tehnike rada sa viskom, kao i u kojim oblastima je sve moguće koristiti visak za detekciju.

Zatim je svakome odabran tip viska koji mu najviše odgovara i sa kojim može najefikasnije da radi.

U toku meseca novembra, rad je prerastao u radionice, na kojima je svako pojedinačno ispitan sa koliko potencijala raspolaže za rad sa viskom. Zatim je utvrđeno pojedinačno i ko sa koliko energije raspolaže i koristi je, kao što je: životna energija, bio energija, energija ljubavi i ostali izvori, kao što su stvaralačka sposobnost, jačina centra svetlosti, koliko ko poseduje sebe itd...

Potom kada su se malo uhodali u rad, svako je vršio ispitivanja na sebi i utvrdio svoje nedostatke, negativne energije, kao što su razni strahovi: strah od donošenja odluke, strah od šefa, otpuštanje i rastvaranje problema donetih iz prošlosti, sadržaj toksičnih materija u telu i krvi itd... Da bi sve ove probleme mogli otkloniti, radili su i na otkrivanju koje pomagače ko ima, u vidu: Stvoritelja, anđela pomagača, anđela čuvara, andeoske grupe, ličnog vodiča itd...

Rad sa grupom trajao je sve do polovine 2009 godine kada je rad u sekciji okončan.

Koordinator Sekcije
Seleši Magdolna

Sekcija za razvoj svesti

Početak rada je bio najpre na prevodu određenih tekstova od strane Seleši Lasla maš.ing. od 2005 do 2007 god, koji su objavljivani na sajtu Shaumbra, a kasnije na sajtu Espavo.hu. Oba ova sajta su objavljivali tekstove na mađarskom jeziku, koji su izvorno objavljivani na engleskom jeziku kao predavanja u "Purpurnom krugu" od strane entiteta kao što je Tobijaš, Kutumi, Sen Žermen, Marija Magdalena, Ženevje, Boginja Džezabel itd... Ovi materijali u originalu su objavljivani na sajtu www Lightviewer i lightworker. Do 2007 god. obim ovih materijala je toliko narastao, da je iste godine počela sa redovnim radom i Sekcija za razvoj svesnosti, uz redovna predavanja i meditacija svakog četvrtka.

Pored toga u prvim godinama na svakom susretu, pre predavanja vršene su određene vežbe za pokretanje svih zglobova tela i za pokretanje energije. Ove vežbe su postale toliko popularne da je prostorija postala mala, jer su ljudi dolazili u velikom broju. Zbog nedostatka prostora sa vežbanjem se prestalo tokom 2009. godine.

Kada je Magda završila svoj rad sa radionicom Radiestezije, ova Sekcija je svoj rad sa četvrtka prebacila na utorak i razdvajene su vežbe od meditacija, jer su sastanci bili predugački. Sekcija je nastavila sa radom i neprekidno radi sve vreme do današnjih dana. Broj prisutnih je varirao od 12 do 20 polaznika, kad kako. Jedno vreme se još vežbalo četvrtkom, međutim zbog moje prezauzetosti oko prevoda, sa vežbama smo prestali, jer nije bilo nikoga da preuzme vođstvo.

Teme su se menjale zavisno od toga kako je grupa stajala sa razvojem svesti. Posle učenja Tobijaša i Kutumija do 2010. godine, prešlo se na učenje, na višem nivou, najpre po Arhandelu Arijelu a zatim po entitetu zvanom Orin, čiji tekstovi i meditacije su korišteni za buđenje "svetlosnog tela" tj. duše. Ova učenja se još i dan danas koriste masovno u Americi, ali su ovi tečajevi preskupi za prevod. To je bilo organizovano kao tečaj za drugu, napredniju grupu. Kao dopunske informacije, grupi su davani i materijali od strane entiteta zvanog Krion, grupe Hatori, i drugi tekstovi vezani za ovu tematiku, što sam nalazio na internetu na mađarskom ili hrvatskom jeziku.

Od 2010 godine započet je rad sa grupom na daljem razvoju svesnosti i buđenju svetlosnog tela po daljem učenju Orina i entiteta po imenu Kirael. Ovi materijali su prevodeni sve do kraja 2011 godine, kada je Kirael objavio da je čovečanstvu predato sve potrebno znanje i ne treba više da uči, već da koristi naučeno. Jezgro osnovne grupe još uvek postoji i dopunjeno je sa novim članovima. Još uvek se sastajemo svakog utorka od 19,15 do 21,30 časova a nekada i duže.

Prevodi

Kao još jedna aktivnost u Udruženju je prisutno i prevodenje određenih tekstova, koji su korišćeni u radu Sekcije za razvoj svesti ili za Predavanja, koji se redovno održavaju svakog ponedeljka. Većina ovih tekstova je objavljena na sajtu našeg Udruženja.

Pored ovih tekstova preveo sam i nekoliko knjiga iz ove oblasti, koje su dati zainteresovanima u vidu skripti.

Radi se o prevodu sledećih knjiga:

- Inuaki, reptil koji živi u meni -I. i II. Deo,
- Eneagram - o čijem korišćenju je održan tečaj u 2010 godini pod vođstvom Seleši Lasla maš.ing. na kojem je prisutvovalo desetoro zainteresovanih,
- Kosmički Zakoni
- Buđenje Svetlosnog tela, i
- Izvod iz knjige "Moć kontra Moći"

Organizator aktivnosti
Seleši Laslo maš.ing.

Sahaja Yoga

Sahaja yoga (u daljem tekstu SY) je duhovni pravac koji je osnovala duhovna učiteljica Shri Mataji Nirmala Devi 1970.g u Indiji. Od tada pa sve do današnjih dana, SY se proširila na svim kontinentima naše planete , a centar za SY u Beogradu postoji od 2001.g.

Sahaja yoga kao sekcija u okviru Udruženja Zdrav Život postoji u Zrenjaninu od novembra 2005.g, tačnije aktivno funkcioniše 7 godina i 3 meseca bez prekida, tokom cele godine. Radionice se odvijaju dva puta nedeljno u trajanju od do dva sata. Pored osnovne grupe (stari članovi), od 2006. do 2010.g. smo imali i grupe za početnike koje su se odvijale istim danima, samo što su počinjale sat i po ranije u odnosu na osnovnu grupu. Grupe za početnike su bile otvorene tokom cele godine i trajale su oko mesec i po dana, gde su novi članovi mogli da se upoznaju sa osnovnom tehnikom i sa teorijskim znanjem. Nakon toga su mogli da odluče hoće li se priključiti osnovnoj grupi i nastaviti dalje da uče i da se razvijaju ili će odustati ili napraviti pauzu, pa se kasnije priključiti. Radionicu su uvek bile otvorenog tipa i besplatne.

Od 2006. do 2009.g. kordinator sekcije ja sa ostalim članovima osnovne grupe dva puta godišnje održavao uvodna predavanja o SY u okviru redovnih termina za predavanja koja su se odvijaju u našem Udruženju ponedeljkom od 18 do 20 sati., na kojima su posetioci bili upoznati sa osnovnim pojmovima u SY, kao i sa osnovnim tehnikama (Samorealizacije –buđenje Kundalini energije). Nakon uvodnog predavanja zainteresovani su mogli da pohađaju za početnike sledećih mesec i po dana , a zatim da se priključe osnovnoj grupi. Od 2009.g. do 2013. g. uvodna predavanja su se odvijala jedanput godišnje a novi članovi su se odmah priključivali osnovnoj grupi, gde su usvajali teorijska i praktična znanja u okviru SY.

Što se tiče gostujućih predavača, Jelena Kuhar iz Rima (Italija), koja je mentor grupe SY u Zrenjaninu, je u periodu od 2005. do 2013.g. 3 puta držala uvodno predavanje o SY a 15. maja 2011.g. su bili jogini iz Austrije, Slovenije, Norveške, Finske, Mađarske , Rumunije i Australije., koji su održali uvodno predavanje o SY, nakon čega je usledio koncert duhovne indijske muzike u trajanju od sat vremena.

Pored redovnih aktivnosti sekcija, u periodu od 2006. do 2010. g. Jednom mesečno održavani su i seminari u kojima su se okupljali jogini iz ostalih gradova Srbije u kojima postoje Centri za SY, iz Novog Sada, Beograda, i Niša, gde su rađene tehnike SY i razmenjivana iskustva u okviru duhovnog razvoja.

Tokom 2011.g., tačnije od marta do avgusta(6 meseci) je postojala još jedna grupa SY, tj. Ogranak sekcije SY u Gerontološkom centru u Zrenjaninu. Radionice su se odvijale jednom nedeljno u prostorijama doma i bile su besplatne. Kordinator zajedno sa sa nekoliko članova osnovne grupe je radio sa starim, bolesnim i invalidnim osobama. Bilo je tridesetak zainteresovanih. Obučavani su osnovnim tehnikama i upoznati sa teorijskim znanje o SY. Česte teme su bile i psihološko zdravlje i SY i kolektivnost i socijalni kontakt u grupi u svakodnevnom životu.

Veliki broj ljudi je prošao osnovnu obuku, praktičnu i teorijsku u okviru sekcije SY od 2005. godine. U radu nismo imali nijedno negativno iskustvo. Grupa trenutno ima petnaestak članova. Radionice su i dalje otvorenog tipa i besplatne.

koordinator sekcije
Svetlana Mandić Ješin

Sekcija Zakon vremena

Majansku kulturu, kalendar i način praćenja vremena prema učenju drevnih Maja, zvanično je prvi put prezentovao u Zrenjaninu 14.juna 2005. godine Gabor Macanko iz Novog Sada. On pripada onim učenicima Josea Arguellesa, koji su nosili i širili saznanja o podizanju sopstvene svesti i oslobađanja od straha.

Prenošenje znanja i iskustva obavljano je u narednim danima, subotama i nedeljama , često pod imenom kursa. Odano i disciplinovano redovno je prisustvovalo 13 polaznika. Sve troškove seminara snosili smo sami i solidarno.

Već krajem 2006. godine po našem mentoru Gaboru stasali smo da i mi sami samostalno, stečeno blago galaktičkih Maja, možemo koristiti nadalje na dobrobit svih nas. Ukratko da se podsetimo:

Stekli smo uvid u jezik sadašnjeg vremena u našem Sunčevom sistemu, putem Začaranog sna, tj. Putovanja vremen-skog broda Zemlja 2013. godine. (Upozoreni smo na to , da se svaki jezik , ako se ne koristi i primenjuje , zaboravlja i lagano isčezava , nestaje).

Naše zalaganje, entuzijazam i želja za saznanjem nekada su premašili Solarni opseg. Više puta bili smo u prilici da dodirnemo Svetе brojeve, jezik Mlečnog puta, dela naše Galaksije i to sa uspehom. Ovo je bilo karakteristično za tonove u Kinovima.

Ono što je bilo značajnije da shvatimo pojedinačno, svako na svoj način, je da zaista postoji neki iskonski kod, prirodni redosled postepenosti,(Bozanski red) i ciklični procesi života, neki potreban početak nečega i završetak istog, kako bi ponovo mogao nastati neki potrebni početak nekome ili nečemu. Uspeli smo da osetimo neke ritmove Prirode, čari jednostavnosti i celovitosti i nekako shvatili da nije nemoguće biti u skladu sa Njom, ako svojevoljno to zaista i hoćemo.

Sinhronar, lunarni kalendar Maja sa 13. meseci u godini i sa po 28 dana u luni i biološki prirodnom ciklusu odvijana stvarnosti u nama i u skladu sa kretanjem majke Zemlje oko Sunca i našeg Sunčevog sistema, a i svega oko Vlašića(Alkiona u Plejadama) i sva kruženja majke Zemlje oko sadašnjeg centra našeg Mlečnog puta ARKTURU-SA u našoj Galaksiji, savlađivali smo uporno i postepeno. Naučili smo svojevrsni jezik kinova u vremenu, sa bojama rasa ljudskog roda na Majci Zemlji. Shvatili smo tokove oživljavanja svakodnevnice u jediničnom ciklusu odvijanja tame noći i svetlosti dana. Razumeli smo da se ništa slučajno ne dešava.Dvadeset Kinova (arhaičnih jediničnih oznaka) na Majci Zemlji, odražavaju način prihvatanja stvarnosti u nama, isključivo tako što smo to mi sami osetili i prihvatili, od rođenja i preporoda u novo savršenije stanje. Sledila su obrazloženja činjenica ovog Solarnog jezika u vidu gramatike sa brojevima i računanjem. Nije bilo lako, ali je zaista bilo fascinantno jer ni jedna računska radnja (u smislu sabiranja ili oduzimanja) i izračunavanja nije bila suvišna ili nepotrebna. Sve je imalo svoje odgovarajuće mesto, kao i u Prirodi.

Sveti kalendar Maja COLKIN smo donekle shvatili tada kada smo se zajedno izdigli na transcendentalni nivo jer je i nas bilo trinaest istrajnih. Matrica od 260 kinova sa svojim tonovima u nizu od 13 talasa i 20 osnovnih Kinova u cikličnom nastajanju tu na Majci Zemlji, predstavlja jedan obrt Venere oko Sunca. Poznato je da je Venera, planeta lepote, ženstvenosti, umetnosti nastanka i tu na Majci Zemlji. Verovatno ne slučajno i mi smo imali 13 organizovanih susreta sa našim Mentorom dok smo ovladavali genezom Začaranog sna, sudbinom Zemlje.

Misterija Kamena tzv. Zatvaranja ciklusa u 2012.-toj godini omogućilo nam je da igru proročanstva Maja TELEKTENON upoznamo i prostorno sa kockom zakona vremena uz primenu u sadašnjem vremenu svakodnevno.

Sva ova stečena iskustva i znanja preneli smo drugoj generaciji onih Majanaca koji su bili sprečeni ili materijalno onemogućeni da se ranije uključe od 2008. do 2010. godine. Na radionici je bilo stalnih 12 učesnika. U ovom periodu posebno su se zalagali ing .Seleši Laslo i Seleši Magdolna iz radiotelevizije.

U međuvremenu aktivni članovi Udruženja Zdrav Život 2007. godine učestvovali su u proslavi Zelenog dana na Šatrinjskom jezeru na Fruškoj Gori. Na Planinici pored Rtnja obeležili smo nezaboravni dan Nove majanske godine, posmatranjem istovremenog izlaska Sunca i Siriusa u 2008. godini. Poseban doživljaj je bio kupanje u Belom Timoku u blizini granice sa Bugarskom.

Pored manastira Remeta na Fruškoj Gori, obe generacije Majanaca u kampu se sačekali novu 2009. godinu 26. jula. Bilo je to radovanje uz logorsku vatru, praznik smeha i dobrote. Svi su se grlili, pevali igrali.

Na piramidi u Visokom bili smo gosti Semira Osmanagića , člana Ruske Akademije nauka i vrsnog poznavao- ca majanske kulture, puna tri dana 2010. godine. Zeleni dan sa šamanskim bubnjevima i piramida Sunca ostaje nam neizbrisivo u sećanju. Malobrojna treća generacija je radila u toku 2010. godine po usvojenom programu aktivnosti.

Mentor sekcije Zakon vremena Gabor Macanko 13.09.2010. održao je predavanje u velikoj sali Udruženja o 2012.-toj godini i kako da je dočekamo. Preko 50 prisutnih i sa gostima iz Beograda i Novog Sada uživalo je slušajući vrsnog Predavača.

Ne velika četvrta i peta generacija aktivnih članova sekcije Zakona vremena uz pomoć zainteresovanih majanaca iz predhodnih generacija radi uspešno i u ovoj godini.

Na Bregu u Titelu 2011. godine dočekali smo majansku Novu godinu i doživeli Zeleni dan u međusobnoj ljubavi. Bilo je to na tromeđi Banata, Bačke i Srema na vodenim granicama. Doživeli smo, na brodiću jedinstvenu povezanost u radosti i ljubavi na Begeju, Tisi i Dunavu.

Ove 2012.-te uz učešće svih dosadašnjih generacija Majanaca iz naše sekcije Zakon vremena sa gostima iz Bosanske Krajine, Titela, Novog Sada i Beograda uz više od 37 prisutnih obeležili smo Zeleni dan u Zrenjaninu, na Motelu iza manastira Sveta Melanija. Uz bogat program, posebna draž je bila razdragana igra dece i njihovo opušteno uživanje u zajedničkoj proslavi međusobne radosti i ljubavi.

Sem neposrednih, Majanci su učestvovali i u pratećim aktivnostima Udruženja, na primer u organizaciji Predavanja o knjizi Zlatno doba znanja 25.januara 2010. godine. Organizovali su susret u izuzetnoj porodičnoj atmosferi kod porodice Seleši sa Tinom i Nenom Favazza iz Italije 15.og maja 2010., a 01.11.2010 godine gost na predavanju u Udruženju bio je dr. Boro Vujasin sa predavanjem- Kako steći , sačuvati i poboljšati sopstveno zdravlje.

Posle nezaboravnog susreta Tisa 1 28.08.2011. godine bili smo domaćini Majancima iz Beograda, Novog Sada, Titela i Zrenjanina na susretu Tisa 2 nakon 3 godine.

22.04.2012. godine u velikom broju smo učestvovali na proslavi Dana majke Zemlje kraj Paličkog jezera u Subotici.

26.03.2012. godine organizovali smo predavanje u Udruženju gde su predavači bili umetnici Tinoi Nena Favazza sa Sicilije , uz skajp kontakt sa Đordom Bondovanijem , stigmatom i glasnikom vanzemaljaca o Hristovoj ljubavi i njegovom drugom dolasku.

28.05.2012. godine u Udruženju smo organizovali Predavanje dr. Boro Vujasina, koji je inspirativno pričao o rekama života i našim venama.

Značajno je napomenuti da je nakon uvodnog predavanja Radmila Vukadinović iz Beograda u Udruženju organizovan seminar o Sinhrotronu uz 15 prisutnih. Naš mentor Macanko Gabor pomagao nam je u radu u periodu od 23.10. do 13.01.2011. godine. Od preko pedesetak do sada stasalih majanaca iz Udruženja Zdrav Život, neki su se opredelili i za druge oblasti duhovnog razvoja na dobrobit svih nas.

Odabrani pojedinci, sledbenici majanske kulture sa kolegama iz Novog Sada rade na aktiviranju koda Života u prostornoj i vremenskoj dimenziji na Zemlji što je moguće primeniti na sve nas.. Stvoreni su akordi nastajanja u galaktičkoj oktavi sa ispod subatomskog dejstva koji su u primeni.

Na prepoznavanju našeg porekla već se duže istražuje u Sekciji. Planirano se radi na organizaciji uspostavljanja kontakta sa našim pra-, pra-, pra- precima vezano za zatvaranje vremenskih ciklusa na majci Zemlji.

Organizatori aktivnosti

1. Milica Silni
2. Mihajlov Lojović Tatajana
3. Buza A. Mihalj

Antropozofska sekcija

Antropozofija je nastala kao rezultat višegodišnjeg duhovnog istraživanja od strane njenog osnivača, dr Rudolfa Štajnera. To je duhovno – naučni pravac koji pruža mogućnost ljudima da odgovore sebi na pitanja o čoveku i životu uopšte. Ona postavlja zahtev da se svakom ljudskom biću prilazi sveobuhvatno i da se svako biće može jedino sagledati u celini, koju čini jedinstvo tela, duha i duše. Iz tog razloga antropozofija postavlja zahtev da se sposobnost rasuđivanja, inače zapostavljena u sadašnjem intelektualistički usmerenom životu, ponovo razvije i aktivira. Središte antropozofije nalazi se u Dornahu kraj Basela u Švicarskoj, a smešteno je u građevini "Geteum", visokoj školi za duhovnu nauku, s katedrama za matematiku i astronomiju, prirodnu i medicinsku nauku, za likovnu, govornu, dramsku i muzičku umetnost.

Antropozofska sekcija je u okviru udruženja Zdrav Život počela sa radom odmah nakon osnivanja Udruženja. Najveća aktivnost sekciјe postignuta je u toku prvih 10 godina rada Udruženja. Nakon toga, rad sekciјe je prekinut i obnovljen 2010. godine, i nastavlja se do danas, u smanjenom broјčanom sastavu u odnosu na prve dane osnivanja sekciјe.

Aktivnosti antropozofske sekciјe obavljaju se na dva fronta; izučavanje dela dr Rudolfa Štajnera (prevodenje, studiranje tekstova- sastanci se održavaju jedanput nedeljno u prostorijama Udruženja) i praktične obuke u vidu organizovanja kurseva. Kurseve su držali gosti predavači (iz zemlje i inostranstva) - najeminentniji stručnjaci iz navedenih oblasti.

Najposećeniji kursevi bili su:

- anropozofska medicina (predavanje i pregled pacijenata- dr Jost iz Holandije, predavači - dr Ljubica Petrov, dr Veljko Petrov – Vršac)
- matematika (Rakočević Slobodan - Beograd)
- Waldorf pedagogija (Olivera Todorović - Beograd)
- terapeutski rad sa decom i odraslim osobama sa posebnim potrebama, po principu rada u Kemphil centrima (Tomas Kraus – Berli, Nemačka),
- terapeutsko slikarstvo (Anica Milović - Beograd) i
- euritmija (Stevan Kočonda-Geteanum –Švajcarska, Nataša Kraus- Berlin-Nemačka, Enita Nurkić- Split -Hrvatska).

Antropozofska sekcija Udruženja učestvovala je brojnim aktivnostima od kojih bismo istakli:

- 6 godina rada euritmije u Zrenjaninu od 2001 do 2007 godine (amaterski euritmijiski rad, jedanput nedeljno). Euritmijiski rad je prošla grupa od 10-tak zainteresovanih Zrenjaninaca, a povremeno su se priključivali i prijatelji iz Beograda i Pančeva. Najveći doprinos radu grupe dala je euritmista Nataša Kraus iz Berlina.)
- Prevodenje i izdavanje antropozofskih knjiga, časopisa, biltena (Siniša Nikolić – edicija Wort i Futuris, preko 20 izdatih naslova, Lazar Crkvenjakov -10-tak izdatih naslova od čega bi istakli časopis/zbornik „Antropozofija“, 7 brojeva, koji je izdat u periodu od 1991-2006 god. za izdavača Zdrav Život, Dobrila Kovačević – bilten „Susreti“)
- u organizaciji „Susreta“ – internacionalnog antropozofskog kongresa koji se u periodu od 2000. – 2004. godine održavao u Beogradu (organizator Tomas Kraus, Berlin)

Sekcija je i dalje otvorena za sve zainteresovane za antropozofsku duhovnu nauku.

Koordinator antropozofske sekciјe,
Mirjana Grubić

GALERIJA

2006 - Dragana Bokan - Samoniklo bilje

2006 - Makrobiotika Divčibare

2006 - prof. Spasoje Vlajić

2007 - Radionica

2008 - Disanjem do zdravlja

2008 - Majanska Nova godina

2008 - prof. Spasoje Vlajić

2009 - Mina Dobić

2009 - Origami

2009 - prof. Spasoje Vlajić

2010 - Ajurvedsko kuvanje

2010 - dr Jelica Stojić

2010 - dr Zorica Markov

2011 - Reiki tehnike

2012 - Radionica

2013 - Aleksandar Kunkin - Presna hrana

2013 - Margareta Radulović - Presna hrana

2013 - Sahaja yoga

ZAHVALNICE ZASLUŽNIM

Članovi

Predavači

Saradnici

Osnivač i počasni Predsednik

1. Vojin Turinski

2. Mihalj	Buza	18. Dr Jova	Belić	42. Skupština grada
3. Margita	Dojkov	19. Vera	Bojičić	Kabinet gradonačelnika
4. Vesna	Grbić	20. Laza	Crkvenjakov	43. NIRO Zrenjanin
5. Mira	Grubić	21. Prof. Miloš	Dimitrijević	44. Radio Zrenjanin
6. Aleksandar	Kunkin	22. Macanko	Gabor	45. Televizija KTV
7. Svetlana	Mandić-Ješin	23. Milan	Isakov	46. Humanitarni centar Duga
8. Jasmina	Oljača	24. Srđana	Kalajdžić	
9. Stanko	Pekez	25. Zlatko	Kalajdžić	
10. Laslo	Seleši	26. Goran	Kojić	
11. Magdolna	Seleši	27. Jovan	Kurbalija	47. Ljiljana Bailović
12. Miloš	Sivački	28. Dr Mile	Manojlović	48. Snežana Gagić
13. Vera	Šlajh	29. Vjazma	Marčić-Bjelić	49. Slavica Milin
14. Zora	Stankov	30. Dr Zorica	Markov	50. Maja Pandurov
15. Marina	Stojanović	31. Srećko	Milićević	51. Ištvan Roman
16. Mira	Stojanović	32. Olga	Milošević	52. Jelena Stankov
17. Sandra	Vujinović	33. Nada	Nagel	53. Stanko Šajtinac
		34. Prof Bora	Nikin	
		35. Jelena	Nikolić	
		36. Dalibor	Purhmajer	
		37. Vesna	Samardžić	
		38. Damir	Sel	
		39. Branko	Vitas	
		40. Prof. Spasoje	Vlajić	
		41. Dr Boro	Vujasin	

Sadašnji Predsednik

54. Vojin Marjanski

Objavljinje ove Monografije
omogućila je
Skupština Grada
svojom donacijom.